Warnulks

2. nr. 1937

Adolfs Štolcs
JUVELIERS

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 4, TĀLR. 20336

BRILJANTI, PULKSTEŅI, ZELTS, SUDRABS, KRISTALLS, DZINTARS, ALPAKA

Darbnīca pasūtījumiem un izlabošanai

Lietojiet tikai **vislabākos** veļas zilumus maisiņos un tabletēs

„Ozolzile"

kuŗi uztur veļu līdz vecumam sniegbaltu. Fabr. Rīgā, Dzirnavu ielā 115, tālr. 26973

Uzpērk no zemkopjiem un m zpulku dal bniekiem

BALTOS ZIRŅUS ■ BALTĀS PUPIŅAS ■ PELĒKOS ZIRŅUS
ZAĻOS ZIRŅUS ■ SAULES PUĶU SĒKLAS ■ VIETĒJOS APIŅUS

K.A.Bušs

Miltu un koloniālpreču lieltirgotava
KUNGU IELĀ 23. TĀLRUNIS 20829

GALDNIECĪBA
AUGUSTS LIEPIŅŠ

Amata m.istars. Dib. 1912 g. **Pagatavo:** dzīvokļu un kantoŗu iekārtas, kā arī aušanas stelles uz pasūtījuma un no krājuma.

LLK KAUCMINDES SAIMNIECĪBA pārdod:

vaislas sivēnus — lielo balto jorkšīru sugas, 6—8 ned. vecus, ar ciltsapliecībām, par Ls 30.— gab. ar piesūtīšanu pircēja norādītā stacijā, bet uz vietas par Ls 25.— gab. un

sēklas labību — Zelta miežus franko stac. Īslice par Ls 0,24 kg un Kuverta pupas Ls 0,30 kg. Maisi Ls 1,30 gab. uz katriem 80—100 kg un kartupeļus Parnasija un Deodara šķirn. sēklai par Ls 0,08 kg un maisi Ls 0,80 gab. uz katriem 70 kg. Nauda iesūtāma pa pastu saimniecības vārdā. **Adrese: caur Bausku, tālrunis Bauska: kantorim 214, saimniecības vadītājam 83 (tikai pēc pl. 19)**

Mazpulkus

Latvijas Lauksaimniec. kameras mēnešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem
Iznāk katra mēneša 15. dienā

Redakcija un ekspedīcija: Rīgā, Baznīcas ielā 4a. Tālr.: redakc. 21617, eksped. 22322
Abonēšanas maksa: Gadā Ls 2,—. Atsevišķs numurs 20 sant. Tek. rēķ. pastā 4564
Sludinājumu maksa: 1/1 lapas puse — Ls 100,—, 1/2 l. p. — Ls 50,—, 1/4 l. p. Ls — 25,—

2. (73.) Nr. 1937. g. 15. februārī VII g. gāj.

Trīs karogi plīvo cieši blakus

A. GRĪNS

Kopš nezināmi tāliem laikiem latvieši, lietuvieši un igauņi bijuši tuvi kaimiņi, kuŗus tāpat ar pilnām tiesībām varam saukt arī par sirsnīgiem draugiem. Šīs draudzības saites sāktas cieši siet visu trīs tagad brīvo kaimiņu tautu neatkarības cīņās, kas šogad jau paspējušas izveidot Baltijas valšķu savienību. Tak ar to nav teikts, ka kopības apziņas šo tautu starpā agrāk nekad nebūtu bijis, ka mūsu tēvi un sentēvi nemaz nebūtu mēģinājuši likt šai kaimiņu sadarbībai un sadraudzībai pamatus. Pēdējais mums vārdā zināmais zemgaļu ķēniņš Namejs (Nameisis) ir Lietuvas toreizējā valdnieka Turaideņa draugs un ved Prūsijā pret vācu bruņiniekiem kaŗā apvienoto lietuviešu-zemgaļu armiju, ved brāļiem — senprūšiem palīgā. 14. g. s. vidū, sākoties lielajam igauņu zemnieku brīvības kaŗam, Lietuvas ķēniņš Alģerts iet ar lielu spēku uz ziemeļiem un īsā laikā atbrīvo daļu Zemgales, bet nepaspēj īstā brīdī aizsteigties igauņu brīvības kaŗotājiem palīgā. Kad 18. g. s. beigās Lietuvu pārņem plaša atdzimšanas kustība, kuŗas vadoņi lietuviešu zemniekam saka, ka viņš būs brīvs cil-

vēks, veseli Kurzemes novadi iet ar Lietuvas partizāņiem kopā pret krievu karaspēku un ieņem vairākas pilsētas. 1802. g. izceļoties Ziemeļvidzemē plašiem zemnieku nemieriem, to dalībnieki gaida nākam talkā igauņu zemniekus.

Tā tad šo trīs tautu likteņa kopības apziņa nebūt nav gluži jauna. Tā tagad gan kļuvusi daudz spēcīgāka, dziļāka, bet viņas ilgā mūža sākums meklējams jau sensenos laikos. Varbūt vēl tajos gadu simtos, kad krievu senču cilšu viļņi, virzīdamies uz vakariem, uz Baltijas jūras pusi, vēl nebija apmetušies pie Zilupes un Peipusa krastiem, bet no saulrieta puses, vēlāko vācu briesmu vietā, neatlaidīgi uzmācās tagadējo zviedru un dāņu senču ķēniņi ar savām karaudzēm.

Kam kopīgi ienaidnieki, tie parasti top draugi. To spilgti rādīja 1918.—1920. gadu notikumi, kad latviešu un igauņu karavīriem nācās kopīgi cīnīties gan pie Melnupes, gan Cēsīm, bet latviešiem un lietuviešiem iznāca vērst ieročus pret kopīgu pretnieku gan Austrum-Zemgalē pret lieliniekiem, gan Mūsas krastos, vajājot sakautā Bermonta armiju.

Labi kaimiņi allaž modri, turoties kopā ir priekos, ir grūtībās un bēdās. Ārējo cīņu grūtību laiks ir aiztecējis, iekšējām nebūšanām darījuši ašu galu šo kaimiņtautu vadoņi un šo valšķu pamatlicēji: Kārlis **Ulmanis** Latvijā, Konstantīns **Petss** Igaunijā, Antons **Smetona** Lietuvā. Tagad visām šīm tautām sācies jauns pavasaris, jaunu nācionālu kustību sējas laiks, kuŗam nekavēsies sekot bagātīga pļauja.

Tās gaidās lai sastājamies vēl ciešāki kopā! Lai 16. un 24. februārī Latvijā nav nevienas lauku sētas un Latvijas pilsētās neviena nama, virs kuŗa neplīvotos visu trīs kaimiņvalšķu karogi!

16. un 24. februāris un 18. novembris — šīs trīs dienas, kuŗās lietuvieši, igauņi un latvieši pacēluši savas neatkarības karogu, ir svētku dienas nevien tautai, kuŗai tieši pieder gavilnieks — brīvības karogs, bet arī viņas patiesajiem draugiem, likteņa biedriem un cīņu sabiedrotiem.

Saule klētīs

Erni Hiirs

Kā māksliniece, savu vaigu
uz druvām saule glezno,
tām apkārt liekot sārtu zaigu,
un vidū blāzmu grezno.

Zeltmirdzumu no zemes savas
jūt arājdēla skati,
un laukiem robežu vairs nava,
ir tikai stati, stati...

Kad saule ziemas mierā dosies,
ņems zemi migla skavās,
mums saule atkal atstarosies,
Kad vērsim klētis savas.

No igauņu val. atdzejojis J. Žīgurs.

Brīvības svētkiem

H. Talurs

Skandiniet dziesmas, karogi brāzmo,
Sajūsmā sirdis visiem šalc līdz.
Torņgali slaidie ugunīs blāzmo,
Dzimtene tautas gavilēs trīc.
Estija brīva... Uz mūžīgu brīvi
Veidosim diženu vienotu dzīvi!

Sanāciet pulkā, veci un jauni,
Vienotu dziesmu brīvei kur dzied!
Atbalso kalni, lejas un lauki,
Šalka pār visu pasauli iet.
Estija brīva... Uz mūžīgu brīvi
Veidosim diženu vienotu dzīvi!

No igauņu val. atdzejojis J. Žīgurs.

Jūŗa, šalci, zeme, ziedi!

K. Ellers

Jūŗa, šalci, zeme, ziedi,
Sniegs lai mirdz un ledus zvīl!
Te mums graudu birums briedis,
Te ikviens šo zemi mīl!

Mūsu krastos, mūsu salās
Varoņšķēpi sargās mūs,
Un aiz ziemeļdebesmalas
Augstā Vara modra būs!

No igauņu val. atdzejojis J. Žīgurs.

Rīgas-Cēsu mazpulku novads . . .

Tikai dažus gadus jaunāka par Rīgu ir tā pilsēta, kas saista ap sevi vienu no augstākiem, kalnainākiem apvidiem Latvijā. Cēsu apriņķis ir arī viens no gleznainākiem apvidiem. Tur nemierīgā Gauja ar saviem gleznainiem līčiem un vareno Gaujas leju, tur Braslas, Raunas, Amatas skaistās ielejas, klinšainie krasti

Zemes arāja darbs šinī apvidū nav viegls. Kalnu nogāzes, mālainie pauguri, jūrmalas vieglā smilts prasa stingrus darba darītājus un klusas sirsnības pilnus savas zemes mīlētājus. Bet arī šinī Rīgas-Cēsu novadā, ko norobežo Saulkrasti, Vitrupe, Viļķene, Pociems, Augstroze, Rauna, Dzērbene, Vecpiebalga, Ērgļi, Meņģele, Laubere, Madliena, Suntaži un Sigulda, aug jaunie zemes arāji — mazpulku saime, nogrupēdamās 88 mazpulkos ar 2.279 dalībniekiem. Šo dalībnieku skaitā ir 878 meitenes un 1.401 zēns.

Visi šie jaunie darba darītāji kopā apstrādājuši 28,5 ha zemes, audzēdami kā galvenās kultūras kāpostus, cukurbietes, lauku pupas. Ilgstošās pieccīņas iesākuši 15 dalībnieki.

Ir daudz piemēru, daudzu lielu darbu pieminekļu, kas atgādina mazpulku dalībniekiem viņu pienākumus. Tur Limbaži — senā ostas pilsēta un tirdzniecības centrs, tur Lalvijas valsts himnas autora un leģendārā varoņa Ģelbes pieminekļi. — Cēsis — Vidzemes pērle, — tās senatni un daili glabā. Rauna. Te Tanīsa kalns, kas tik daudz slavas dienu pieredzējis. Visi, visi tie aicina mazpulku dalībniekus savu dzimto zemi kopt, sargāt un daiļot.

Ar dedzīgu sajūsmu reiz cīņās gājusi Cēsu skolnieku rota. — Šo pašu uzupurēšanās prieku un neatlaidību savās sirdīs nes arī Rīgas-Cēsu novada mazpulku saime, iedama savā darbā.

Gaujas leja pie Siguldas *Foto R. Johansons*

Virsleitnanta Ģelbes nāve

V. KĀRKLIŅA stāsts

Viņu bija vienpadsmit. Vakara krēslai metoties, pussagruvušajā rijā, mežmalā, kur tie jau divas dienas gaidīja pavēli, ko turpmāk darīt un neiedrošinājās tālāk iet, tikai ar pūlēm varēja saskatīt viņu sejas. Tie visi bija jaunekļi, gandrīz zēni, kuŗu sejas līdz šim bija radušas nebēdīgi smiet, un kuŗām nu pēkšņi bija uzgūlusies savāda nopietnības un iekšēja nemiera ēna. Vecākajam, kas ar šauteni rokās sēdēja pie mazā četrstūrainā rijas loga un nekustēdamies skatījās ārā, pēdējā rīta atblāzmā, varēja būt gadi divdesmit trīs. Viņš bija augumā lielākais un nopietnākais, tādēļ to sauca par lielo Andri un virsleitnants tādos patruļu gājienos kā tagad, to mēdza uzskatīt par savu palīgu. Kad lielais Andris ko teica, citi nopietni klausījās. Bet viņš runāja reti, un klusēja arī tagad.

Tur bija vēl otrs Andrejs — jaunākais un sīkākais par visiem. Viņš pats apgalvoja, ka tam esot septiņpadsmit gadu, bet varbūt tas drusku pārspīlēja, viņš taču bija tikai vidusskolas otrā klasē, kad tas grāmatu somu apmainīja pret šauteni, kas viņam tik redzami novilka plecu. — Tieši pretī logam, sārtajā rīta atspīduma plankumā pret melno, nokvēpušo rijas sienu sēdēja abi brāļi Zirņi, lielais un mazais, kas bija tik pārsteidzoši līdzīgi viens otram kā dviņu brāļi, un kas nekad neatkāpās viens no otra sāniem. Viņi pat runāja vienos vārdos, un arī tagad viņu sejās atspoguļojās viena un tā pati nenoteicamā nemiera un gaidu izteiksme.

Tuvu logam, uz simtgadu ozola kluča, kas te no neminamiem laikiem stāvēdams bija iegrimis zemē un apaudzis piepēm, četri jauni kareivji spēlēja kartis; tie bija vienīgie, kuŗu balsis bija dzirdamas krēslainajā klusumā. Viens, sīka auguma un dzeltēnu seju, ko jau klāja bārdas pūkas, netālu pusguļus atlaidies lasīja grāmatu; bet varēja redzēt, ka vairāk viņš sapņoja ar grāmatu rokā nekā lasīja. Bija vēl trīs stāvi dziļāk rijas dibenā, tur, kur nokvēpušo ārdu melnums saplūda kopā ar biezējošo vakara krēslu, bet viņu sejas nevarēja saskatīt.

Vienmuļi, kā viņu izskats, vienmuļi kā apkārtne šajā klusajā krēslas stundā, bija vārdi, kuŗiem tie negribot apmainījās, un kuŗos neviens lāgā neklausījās, jo tās bija pusbalsī izteiktas viņu domas. Un runātāji nebija tie, kas domāja vairāk un tālāk, tie bija jaunākie un naivākie: — Drīz būs tumsa, — teica jaunais Andrejs. — Un virsleitnants vēl nenāk, — atbildēja mazais Zirnis. Lielais Zirnis pamāja ar galvu.

Tad pacēla acis jaunais kareivis, kas bija lasījis grāmatu, Rimša: — Izlūkiem sen vajadzēja būt atpakaļ, — viņš teica; — bet viņi nenāk... — viņa balss ieskanējās ļauni, naidīgi. — Un man liekas, mēs tos velti gaidām. Vācieši mums piesūtīs bēŗu ielūgumus, lai ejam tos apglabāt.

Visi neviļus paskatījās viņā, bet neviens nekā neteica. Rieta atspīdums pamazām izdzisa, un Zirņu sejas saplūda ar sienas brūngano pelēkumu. Karšu spēlētāji beidzot nolika kartis. Bija vakariņu laiks, bet neviens nedomāja par ēšanu; visi kaut ko gaidīja — virsleitnanta pārnākšanu no apspriedes štabā? izlūku atgriešanos? — varbūt kaut ko vairāk, kaut ko nezināmu, kas baigi un neatvairāmi tuvojās?

— Un nekas cits arī nebija sagaidāms, — īgni turpināja Rimša; — tāds liktenis paredzams mums visiem, ja vēl laikā neapdomāsimies un ...

Šai mirklī lielais Andris pagriezās atpakaļ.

— Rimša, būtu labāki, ja tu klusētu, — viņš nopietni teica. — Vai zini, kas tas ir, ko tu te jau vairākas dienas dari? Tā ir kūdīšana. — Klusāk viņš piebilda: — Ja negribēji kaŗot, nevajadzēja līdzi nākt. Tā tu tikai jauc prātus citiem. — Viņš paskatījās logā un tad īsi, it kā negribēdams par iesākto turpināt, noteica: — Virsleitnants nāk.

Visi ieklausījās. Daži piebāza galvas pie loga.

Kad virsleitnants Ģelbe ienāca rijā, kareivji strauji piecēlās un sveicināja. Viņš vaļsirdīgu seju, mierīgām acīm paskatījās apkārt un pamāja ar roku: brīvi! Svei-

ciens: Esat sveiki, virsleitnanta kungs! — sastinga kareivjiem uz lūpām, jo viņš nebija izteicis parastos apsveicinājuma vārdus: Sveiki, zēni. — Un tūliņ visi zināja, kaut kas nebija tā, kā vajadzēja, kaut kas bija noticis... Visi gaidās satrauktām sejām lūkojās priekšniekā.

Acīm redzami — viņš bija tālu un ātri gājis, seja tam bija pietvīkusi un nosvīdusi. Viņš atpogāja svārkus un apsēdās uz vecā kluča rijas vidū; brīdi viņš skatījās gaidītāju sejās, ko tas, par spīti krēslai, tik labi pazina, ka gandrīz tāpat nejautājis zināja, ko katrs kareivis domāja.

— Redzu, jūs gaidāt, zēni, — viņš iesāka. — Jā, man jums jāsaka kas nopietns. — Viņa balss ieskanējās bargāk, drūmāk; tomēr tajā bija apņēmības spēks: — Mums šonakt jāiet uz priekšu. Tāda ir štāba pavēle. —

Likās, ka pēkšņi ēnas būtu sabiezējušas melnākas. Kareivji spiedās virsniekam klāt, un visu sejās bija lasāms jautājums.

— Jā, un tādēļ gribēju ar jums nopietni parunāties. — Pēkšņi, kā atcerējies, virsleitnants iejautājās: — Vai izlūki vēl nav pārnākuši? — Neviens neatbildēja. — Tā tad nav... Kareivji! Nesu jums ļaunu, nopietnu vēsti. Kā jau bija sagaidāms, šajās dienās noskaidrojies, ka tas karaspēks, kura palīdzību sākumā cerējām, parādījis savu īsto dabu. Vācieši tagad nav mūsu palīgi, bet ienaidnieki. Un tādēļ... var gadīties, ka mūsu izlūki nepārnāk.

Iestājās smacīgs klusums, ko pārtrauca Rimšas balss:

— Nu, vai es jums neteicu — — !

Viņš atkāpās sānis un, kaktā apsēdies, iespieda galvu rokās. Visi zināja, ka viens no izlūkiem bija viņa draugs Sproģis.

Virsleitnants brīdi krēslā pūlējās saskatīt kareivju sejas. Neviļus viņš bija sarāvies, kā sitienu dabūjis. Rijā valdīja tāds klusums, ka varēja dzirdēt Rimšas sastrauktos elpas vilcienus.

Un pēkšņi, visiem klusējot, ārā tālu un dobji atbalsojās kāds vientuļš šāviens. Tumsa kļuva neciešami smaga un baiga. Bija dzirdama tikai virsleitnanta balss, kas klusu turpināja: — Draugi, viņš klusi un sirsnīgi teica, — varbūt liktenis no mums drīz prasīs vislielāko pārbaudījumu, varbūt dažiem no mums vajadzēs ziedot tēvijai vis-

... četri jauni kareivji spēlēja kartis

dārgāko. Un tādēļ gribēju ar jums vaļsirdīgi parunāties. Vēlāk varbūt tas mums vairs nebūs iespējams. Es tagad nerunāju ar jums kā priekšnieks, bet kā draugs, kā viens no jums, kas, tāpat kā jūs, iet visus spēkus ziedot cīņai. Vai esat sagatavojušies? Vai visi ticat mūsu mērķiem un uzvarai? Vai jūsu sirdīs nemājo slepenas bailes un šaubas? Vai ar visu sirdi un labprāt nākat man līdz turp, kur mums šonakt jāiet?

Lielais Andris atbildēja par visiem. — Jā, virsleitnanta kungs, tas jums nebija jājautā. — Citi viņam piebalsoja.

— Tad ... — virsleitnants gribēja turpināt, bet tai mirklī notika kas negaidīts.

Rimša uztrūkās kājās un drebēdams nostājās viņa priekšā.

— Virsleitnanta kungs, jūs teicāt, ka gribot ar mums runāt vaļsirdīgi... Labi, tad teikšu jums to, ko jums kā savam priekšniekam nekad nebūtu teicis... Sakāt, vai tiešām jūs paši ticat šim neprātam, kurp aicināt mūs? Jūs, kas taču daudz labāk pārzināt apstākļus, mūsu un ienaidnieka spēkus... Vai tiešām jums neliekas, ka ejam drošā nāvē, pie tam tādā nāvē, no kuras ne mūsu tautai, ne tēvijai nevar būt nekāda labuma. Virsleitnanta kungs, ja gribat zināt mūsu... manas patiesās domas — tad man liekas, dzīvi mēs tēvijai varam būt derīgāki, nekā miruši. Ja mums

jāiet pret lieliniekiem un reizē pret vāciešiem, tad esam miruši.

Brīdi virsnieks klusēja. Likās, viņš pūlējās norīt bezgala rūgtu kumosu. Un kad tas ierunājās, viņa balss skanēja savādi satraukta.

— Rimša... Ir tomēr labi, ka tu to pateici... Zinu, ka tās nav tavas domas vien. Klusībā, slepus — jo atklāti jūs to neatzīsit — viņas uzmācas dažam labam jūsu vidū... Un tādēļ labi, ka izrunājies par to, pirms ejam — turp. Kad jūs pametāt skolas solus un ķērāties pie šautenēm, jūs visus bija aizrāvusi sajūsma, skolotāju dedzīgie vārdi liesmoja jūsu sirdīs, kas bija iesilušas tēvijas mīlestībā. Bet... pagāja nedēļas... jūs iepazināties ar patiesajiem apstākļiem... Jūs tikai tagad redzat, cik grūts mūsu uzdevums, un ka ciņas iznākums var būt arī citāds nekā iedomājāties. Un tagad jūs sāk mākt šaubas.

Klusumā, visiem aizturētu elpu klausoties, viņa vārdi skanēja kā sirdsapziņas balss:

— Bet mīļie, jaunie draugi... vai mēs vispār drīkstam šaubīties? Vai drīkstam vilcināties? Tai brīdī, kad mums vienīgā iespēja atgūt brīvību, kas gadu simtiem bijusi liegta? Draugi... arī tad, ja zinām, ka mūs gaida nāve, mums jāiet ciņā. Kas mums dos brīvību, ja paši to tūliņ neņemsim — ja mēs to nepirksim savām asinīm?

Viņš apklusa, un brīdi bija dzirdama tikai kareivju elpa. Tad mazais Andris pienāca tuvāk, abām rokām viņš pieķērās virsleitnanta elkonim, un viņa balsī skanēja reizē sajūsma un asaras:

— Virsleitnanta kungs, es iešu jums līdzi... vienalga, kurp jūs mūs vedīsit.

Virsleitnants maigi uzlika roku zēna pleciem, kas uztraukumā drebēja. Kā sapnī, domādams par kaut ko citu, tālu, viņš klusu teica:

— Un tad, Rimša, vēl ko... Ir brīži, kad mirstot mēs savai tautai varam būt derīgāki nekā dzīvojot. — —

Tai brīdī atvērās durvis. Rijā ātri iesīldēja kāds stāvs, tumšāks par krēslu, kas valdīja visapkārt. Visi, vēl iegrimuši domās par virsleitnanta mīklainajiem vārdiem, kā nemanā pacēla galvas. — Kas tur nāk? vaicāja virsnieks.

— Kareivis Zvejnieks, atbildēja pazīstama balss, un visiem priekā iepukstējās sirdis. — Virsleitnanta kungs, pārnācu no izlūku gājiena. Atļaujiet ziņot.

Virsleitnants piecēlās. Viņi abi tagad stāvēja pie loga, kā sastinguši viens otram pretī. Kareivis turēja roku pie cepures un ziņoja; viņa seja bija bāla, un runājot tajā nesavilkās neviens vaibsts.

— Triju stundu gājienā nekā sevišķa nenovērojām. Dažus kilometrus aiz Vidrižiem pamanījām, ka pretī nāk vāciešu patruļa. Turpinājām ceļu, bet vācieši paslēpās un pēkšņi sāka mūs apšaudīt. Domājām, ka noticis kāds pārpratums. Attālums nebija liels. Kareivis Sproģis paskrēja uz priekšu un skaļā balsī vāciski sauca, lai nešauj, ka esam latviešu izlūki. Vācieši ļauni smējās un turpināja šaušanu. Tai brīdī kareivis Sproģis krita. Viņš nebija slēpies, viņš līdz pēdējam mirklim ticēja, ka noticis pārpratums. Kad redzēju, ka viņš kritis, es vairs lāgā nezināju, ko daru. Es nevēroju vācu šāvienus, paskrēju sānis, uzkalnā, un pieliku šauteni pie vaiga. Man liekas, es vairākus nošāvu. Pārējie aizbēga atpakaļ. — Viņš dobji elpoja. — Un tad es slapstīdamies nācu atpakaļ.

Noklausījies, virsleitnants smagi apsēdās un atspieda galvu rokās.

Rimša pienāca Zvejniekam klāt un satvēra to aiz rokas. — Tu teici, ka — — Sproģis kritis ? — viņš murmināja drebošām lūpām. Viņa skatiens kā sastindzis kavējās Zvejnieka sejā, viņš neredzēja, ka tas pamāja ar galvu, viņš vēl nevarēja tam ticēt. Un klusu, tikko lūpas kustinot, viņš čukstēja: — Tad es... iešu līdzi.

Kad virsleitnants lika sagatavoties un stāties gājienam, kareivji vairs nepazina viņa balsi, tā bija salta un barga. Rijas tumsā kareivju pulciņš drudžani sakustējās.

Pēc brīža tie pieliekušies izlīda ārā pa zemajām durvīm.

Rimša palika pēdējais ar mazo Andri. Kad virsleitnants ar pirmajiem bija aizgājis tālāk, viņš Andrim čukstēja: — Tagad mēs esam trīspadsmit. Andri ...šonakt notiks kāda nelaime.

Viņi bija tumsā gājuši vairākas stundas, kad tie sadūrās ar pretinieku. Virsnieks apstājās un pamāja slēpties. Bet bija jau

par vēlu. Iepretī, tumšā koku puduru malā, kur krustojās ceļi, atskanēja brīdinājuma šāviens.

Tad atkal iestājās klusums — varēja dzirdēt vēja šalkas jaunajās lapās, bet koku ēnā bija jaužamas baigas kustības. Kareivji saspridzinātām sejām raudzījās uz priekšu. Virsleitnants klusu sačukstējās ar Zvejnieku, kas pazina apkārtni. Tad viņš vienā mirklī aptvēra stāvokli un izteica pavēli. Viņi ātri devās uz priekšu, turp, kur bija atskanējis šāviens, un kur vajadzēja būt ceļa mezglam.

— Mums jāizzina viņu spēki, mums viņi jāaizkavē, — čukstēja virsleitnanta balss. Viņi ielīda koku pudurī, no kura naidnieku sargs bija aizbēdzis, un no kurienes tumsai pieradusi acs varēja pārredzēt apkārtni.

Virsleitnanta zobens baigi laistījās blāvajā mēness gaismā . . .

Ilgi viss bija klusu. Kareivjus nomāca nemiers. Tumsa viņu priekšā likās neminēmu noslēpumu pilna, tāpat kā nākamie brīži, ko tie gaidīja šautenēm trīcošās rokās. Viņi tikko iedrošinājās elpot. Viņu ausīs, cauri nakts gājiena klusumam, vēl skanēja Rimšas un virleitnanta vārdi, kas tajos bija pamodinājuši pretrunīgu jūtu jucekli, vēl viņi nezināja, ko domāt, kad tos jau gaidīja pirmās kaujas naktis ar saviem nezināmajiem biediem. Kaut kur tuvumā bija kritis viņu biedrs Sproģis. Un šajā klusumā un tumsā likās, ka tas gulētu tepat blakus, vaļējām stingušām acīm, un mēmi tos brīdinātu. Tie bija pirmie brīži šo jauno zēnu dzīvē, kad tie sajuta nāves tuvuma neizteicamās bailes.

Vienīgi virsleitnants zināja, ko nozīmēja šis klusums. Un viņš drudžainā steigā gribēja izmantot atlikušos mirkļus.

— Andri, palieciet ar kareivjiem šeit un gaidiet mani. Zvejniek, jūs nāciet man līdzi.

Nākamā mirklī viņi bija iegrimuši tumsas akā. Viņi tuvojās muižas ēkām, kur varēja būt ienaidnieka galvenie spēki.

Klusuma minūtes vilkās kā veselas stundas gaidās un nemierā.

— Man liekas, viņu būs daudz, — teica lielais Zirnis savam kaimiņam kreisajā pusē, — kaut tikai mēs tiktu projām ar veselu ādu.

— Man liekas, mēs netiksim sveikā atpakaļ, — mazais Zirnis čukstēja savam kaimiņam. — Kareivji sarunājās tik klusu, ka tikai tuvākie kaimiņi varēja dzirdēt viņu vārdus.

Brīdi vēlāk iepretī kokos pazibēja ugunis un sprāga šāvieni. Vairākas lodes atsitās viņiem aiz muguras kokos. Kareivji pieplaka zemei.

— Es domāju . . . mums tagad vajadzētu bēgt atpakaļ, — Rimša aizelsies, satraukts čukstēja.

— Rimša! — piesardzību aizmirsis, gandrīz skaļi iesaucās lielais Andris, — Lai es vairs nedzirdētu neviena vārda! . . . Vai tu gribi virsleitnantu atstāt šeit?

Neviens vairs neiedrošinājās runāt. Cita pēc citas sprāga vāciešu šāvienu zalves. Kareivji apmulsumā nezināja ko darīt.

Tad no tumsas iznira virsleitnants ar Zvejnieku; viņi pakrita kareivju vidū. — Uguni pa labo! iesaucās virsleitnants — un viņi sāka šaut. Viņi izvirzījās koku puduru malā, kur tie ar savām lodēm vislabāk varēja pārvaldīt stāvokli un pārredzēt ceļus. Taču arī šī strateģija bija veltīga. Pēkšņi ienaidnieku šāvieni atskanēja arī kreisajā pusē, viņi atradās krustugunīs. Neviens tumsā neredzēja, ka virsleitnants nobālēja. Viņi bija gandrīz ielenkti. Viņi drudžaini šāva, bet viņu lodes

bija kā retas lietus lāses pret dārdošu krusu, kas no pretinieka puses lija pār viņu galvām.

Pēkšņi lielais Andris ievaidējās, un viena šautene mazājā pulciņā apklusa. Virsleitnants tumsā pagriezās atpakaļ pret lielo Andri. Brīdi viņš nekustēdamies skatījās ka kareivja stāvs locījās sāpēs. Nevienam nebija ne jausmas, ko virsleitnants Ģelbe šajos mirkļos pārdzīvoja, pirms tas izteica pavēli:

— Kareivji, beidziet šaut. Ejat atpakaļ. Ņemiet Andri līdzi. Cik vien ātri iespējams, ziņojiet štābam notikušo. Vāciešu te ir divas rotas, varbūt vairāk. Es novēroju, ka tai brīdī, kad ieradāmies, viņi bija sagatavojušies gājienam uzbrukumā. Steidzaties to paziņot mūsējiem.

Kareivji tumsā sakustējās. Tad klusu atskanēja mazā Andra balss:

— Bet — virsleitnanta kungs, ko jūs darīsiet?

Virsleitnants neatbildēja tūliņ.

— Es pagaidām palikšu šeit un mēģināšu viņus vēl aizkavēt, lai tie jums neseko. Atstājiet man vēl vienu šauteni. Tā. Tagad ejiet.

Viņš runāja steigā, aizgūdamies, it kā baidīdamies kaut kā, varbūt pats sevis.

Kareivji sāka iet. — Es vedīšu Andri, — teica lielais Zirnis. — Mēs vedīsim lielo Andri, — piebilda mazais Zirnis un atdeva šauteni virsleitnantam. Viņi palīdzēja lielajam Andrim piecelties.

Pēkšņi mazais Andrejs piegāja virsleitnantam klāt.

— Virsleitnanta kungs... viņš murmināja drebošām lūpām, un viņa vārdos skanēja it kā izmisuma kliedziens: Nāciet mums līdzi, virsleitnanta kungs!... Vai atļaujiet man palikt pie jums.

Virsleitnanta acis aizmigloja valga tumsa. Pirmajā mirklī viņš nevarēja nekā izteikt. Kā viņš šai mirklī mīlēja šo mazo, trauslo zēnu! Viņš vilcinājās, viņam gribējās to paturēt, lai tas būtu pie viņa, kad nāks nenovēršamais, — bet viņš savaldījās un īsi, caur zobiem noteica: Nē. Ej citiem līdzi. — Tad viņš pagriezās un sāka šaut. —

Tikai viens kareivis vēl kā sastindzis stāvēja un skatījās virsleitnantā. Viņš vienīgais neskaidri nojauta, kas te šai brīdī notika. Tas bija Rimša. —

... Viņi bija kādu stundu gājuši, kad kāds pēkšņi atskatījās: — Pagaidiet... mums viena trūkst.

Visi apstājās. — Kur mazais Andris?

Neviens nekā neteica, un tomēr visi zināja, kur bija palicis zēns.

Bet lielā Andŗa spēki jau sāka izsīkt.

— Iesim, iesim, — viņš mudināja. — Mēs tagad nevaram viņu meklēt.

Viņi devās tālāk.

Kad mazais Andris tuvojās vietai, kur bija palicis virsleitnants, viņš nemanīja, ka nakts metās gaišāka. Kaut kur aiz plānās mākoņu segas blāvoja mēness, un viņa palsās gaismas pietika, lai pārredzētu apkārtni.

Šāvieni koku pudurī liecināja, ka virsleitnants vēl bija turpat. Andris pukstošu sirdi, aiz kokiem slēpdamies, gāja tuvāk. Tad viņš to ieraudzīja.

Virsleitnants ļoti veikli šāva pārmaiņus gan ar vienu šauteni, gan abām reizē, gan pa starpām izlaida revolveŗa aptveri, tā radīdams iespaidu, ka šauj vairāki kareivji.

Andris nezināja, cik ilgi tā bija stāvējis — likās, šī baigā nakts nekad nebeigsies, — kad tas ieraudzīja kaut ko, kas tam lika nodrebēt. No parka puses atdalījās pelēku ēnu pulks un ātri, neatvairami vēlās arvien tuvāk. Viņš gribēja kliegt, brīdināt virsleitnantu, bet sastingumā nespēja ne pakustēties. Viņš varēja tikai mēmās izbailēs skatīties.

Bet arī virsnieks bija pamanījis draudošās briesmas. Izmantodams koku ēnas, viņš līda uz priekšu, pretī ienaidniekam. Viņš šāva retāk, bet ar izmisuma noteiktību un gaišredzību. Likās, neviena viņa lode nepagāja mērķim garām. Uzbrucēju rindās radās apjukums, viņi mīņājās uz vietas un netika virsleitnantam tuvāk. Ar pārcilvēcisku enerģiju viņš atturēja tos dažu desmitu soļu atstatumā no sevis, taču nespēja padzīt atpakaļ.

Pēkšņi notika kas negaidīts. Kā no zemes izauguši, virsleitnantam blakus, gandrīz aiz muguras, iznira tumši stāvi un kliegdami metās uzbrukumā. Andris redzēja, ka nākamā mirklī virsnieks būs ielenkts un pat nevarēs vairs bēgt, — un viņš izbailēs spalgi iekliedzās. Bet cīņas troksnī neviens viņa balsi neievēroja. Andris re-

dzēja, ka virsleitnants bija vairākās vietās ievainots, viņa apģērbā bija lieli, tumši plankumi, bet likās, viņš tā nemanīja. Viņš šāva kā neprātīgs, taču uzbrucēju loks dzelžaini savilkās ap viņu arvienu ciešāk. Pēdējā mirklī, kad vairs nebija nozīmes šaut, viņš izrāva zobenu un ar lielu lēcienu metās ienaidnieku vidū. Andrim likās, ka tas redzētu briesmīgu, neticamu sapni: viens cilvēks titaniskā cīņā stājās pretī desmitiem, varbūt simtiem pretinieku. Virsleitnanta zobens baigi laistījās blāvajā mēness gaismā, pretinieku barā dobji skanēja vaidi un lāsti. Vienu mirkli viņam izdevās izcirst ap sevi klajumu, ienaidnieki ap viņu krita kā pļauti, — vienu mirkli likās, ka notiks neiespējamais un viņš atsitīs uzbrukumu; bet tad pārspēka viļņi no trim pusēm vēlās tam pāri un apraka melnā burzmā. Vairs nezinādams, ko dara, Andris it kā sitienam pacēla smago šauteni un skrēja uz priekšu, palīdzēt virsleitnantam vai mirt kopā ar viņu.

Tai mirklī viņa deniņus ķēra smags sitiens, un viņš pakrita.

Kad mazais Andris pamodās no nemaņas, svīda jau gaisma. Visapkārt valdīja klusums, neredzēja neviena dzīva cilvēka. Viņa galva bija dīvaini smaga, taču viņš tūliņ atcerējās visu notikušo. Spēkus saņēmis, viņš līda uz priekšu, turp, kur vajadzēja būt virsleitnantam. Viņam metās baigi redzot, cik daudz bija kritušo visapkārt, un varbūt šai mirklī viņš saprata, kas ir varonība, un ko spēj viens cilvēks — varonis. Beidzot viņš to atrada...

Viņš noliecās tam pāri un skatījās... Viss uz mirkli satumsa viņa acu priekšā, un viņam likās, ka tas redz briesmīgu murgu ainu... Tad viņš paķēra virsleitnanta ieročus un grīļodamies aizskrēja turp, kur pirms veselas mūžības bija aizgājuši viņa biedri.

Elpu aizturējuši, bāli, kareivji klausījās mazā Andŗa stāstā. Saulei lecot viņš tos b'ja panācis pie vecās rijas, kur tie bija apsēdušies, lai ļautu ievainotajam atpūsties. Viņi tur bija visi, atskaitot Zvejnieku, kas bija aizsteidzies uz štābu. Viņi skatījās ievainotā zēna drudžainās acīs un bālajā sejā un klausījās viņa stāstu par to, kā bija miris virsleitnants Ģelbe.

Visu izteicis, mazais Andris apklusa. Dziļi saviļņoti un satraukti, kareivji stāvēja pulciņā viņam visapkārt.

Tad vēlreiz atskanēja Andŗa klusā, vājā balss un viņš kā sirdsapziņas mokās skatījās biedriem acīs:

— Draugi — — vai tagad jūs zināt, kādēļ virsleitnants to darīja? Atceraties, ko viņš teica Rimšam, kad gājām projām no šejienes... Draugi, saprotiet... viņš gribēja mums rādīt, kādiem mums jābūt... un kas mums jādara, lai uzvarētu...

Viņš izmisuma sāpēs raudzījās apkārt un ievēroja, ka nevienam no biedriem acis nebija palikušas sausas. Rimšas rokas un pleci savādi drebēja, un viņš bija zemu noliecis galvu.

— Draugi.. redzat... tas ir virsleitnanta Ģelbes zobens... Es to vairs neizlaidīšu no rokām, tas man ir svēts... Es tagad iešu... es gribu ar to cīnīties tāpat kā virsleitnants... uzvarēt — — vai mirt tāpat kā viņš. Biedri, — jūs taču nāksiet man līdzi? — —

Tai brīdī aizelsies pieskrēja Zvejnieks.

— Kareivji! Uz priekšu! Uz Cēsīm! Mēs ejam uzbrukumā, — viņš tikko paspēja izteikt.

Viņi gāja. Paceltām galvām, vingriem, drošiem soļiem, mirdzošām acīm.

Baigā 19. jūnija nakts bija pagājusi. Viens varonis bija kritis. Divpadsmit aizgāja cīņā viņa vietā.

Noslēgusies sacensība par stāstu „Ciema vecākais"

Lasītāji paši vērtējuši rakstītājus — tāds ir par stāstu „Ciema vecākais" sacensībai iesūtīto atsauksmju noslēgums. Lasītāji — mazpulku dalībnieki, iesūtīdami savus novērtējumus par atsauksmēm, ar lielāko balsu skaitu par labākiem atzinuši šādus darbus: 19. atsauksmi, 34. atsauksmi un 23. atsauksmi. Pēc balsu vairākuma tā tad pirmo godalgu — Ls 25.— saņem 19. atsauksmes autors TĀLIVALDIS KRŪZA, 553. Zvārdes mazpulkā; otro godalgu — Ls 15.— 34. atsauksmes autors JĀNIS LINMEIJERS, 425. Gulbenes pilsētas mazpulkā; trešo godalgu — Ls 10.— 23. atsauksmes autors KĀRLIS KRŪMIŅŠ, — 224. Ērgļu-Katrīnas mazpulkā.

Valdības nams Tallinnā

Brīvības dāvana Igaunijas jaunatnei

Igaunija 24. februārī svin savas neatkarības 19. gada dienu

Mag. agr. END. VINT'S

Latvijas ziemeļu kaimiņš Igaunija — šī gada 24. februārī svin savas patstāvības jeb neatkarības 19. gada dienu. Šī diena Igaunijā liela svētku diena, tie ir brīvības svētki, kuŗos piedalās visa tauta, jauni un veci. Šai dienā visi savas mājas rotā ar zili melnbalto valsts karogu, dzied jūsmīgas dziesmas tēvijai un brīvībai kā arī ar pateicību atceras visus tos cilvēkus, kuŗi ar savu mūža darbu tuvākā vai tālākā pagātnē veicinājuši patstāvības iegūšanu un neatkarīgas valsts celšanu. Šai dienā visa tauta klusās sērās atceras tos pašaizliedzīgos brāļus un māsas, kas krituši brīvības cīņās. Tāpat kapsētās kopā pulcējas jauni un veci, lai godbijībā noliektu galvas kritušo varoņu atdusas vietu priekšā. Viņu piemiņa jaunatnei svēta un mūžīga tādēļ, ka tie atbrīvojuši igauņu zemi un tautu no 700 gadus ilga, sveša jūga.

Mūsu valsts neatkarība dāvājusi jaunatnei iespēju iegūt izglītību savā mātes valodā, kuŗa senāk bija jāiegūst krievu vai vācu valodā. Senāk mācīšanās mātes valodā bija pavisam noliegta, bet, lai svešā valodā visu iemācītos, tas sagādāja lielas grūtības. Svešas valsts varas nesēji igauņus gribēja pārtautot, lai tie kā patstāvīga tautas vairs nevarētu pastāvēt. Tagad mūsu brīvā, neatkarīgā valstī skolās māca visur igauņu valodā un tā ir valdošā valoda visās iestādēs. Mūsu dienās jaunatne var augt tautiskā garā, brīvi lasīt dažādus rakstus savā mātes valodā kā arī darboties līdzi brīvās tautas kultūras veicināšanā. Tagad visi cenšas atsvabināties no neigauniskiem, svešiem uzvārdiem. Pēdējos 2 gados vairāk kā 100.000 igauņu ir sev pieņēmuši igauniskus uzvārdus, kuŗos ar lepnumu saucas jauni un veci. Jaunatnei valsts neatkarība dāvinājusi daudz jaunu mācības iestāžu, kuŗas dod iespēju bez atlīdzības iegūt 6-klasīgas pamatskolas un arodskolas izglītību. Tagad Igaunijā darbojas 1300 pamatskolu, 60 ģimnaziju, 70 arodskolu un augstāku mācības iestāžu Tallinā un Tartū. Pēc valsts neatkarības jeb patstāvības iegūšanas jau igauņu valodā izdotas vairāk kā 13.000 grāmatas, no kuŗām vairāki simti domāti jaunatnei. Valsts neatkarība jeb brīvība dāvājusi jaunatnei iespējas dibināt biedrības kā arī vadīt sapulces, kas senāk netika atļauts. Uz šo brīvību pamata laukos dibinātas 2000 dažādas idejiskas biedrības lauksaimniekiem, lauksaimniecēm kā arī izveidota valstiska lauku jaunatnes organizācija — mazpulki, kuŗi darbojas pie Lauksaimniecības kameras. Saskaņā ar likumu šai jaunatnes organizācijā par biedriem var darboties lauku jaunatne līdz 20 gadu vecumam, pa lielākai tiesai gan 14—16 g. vecumā. Mazpulki domāti dalībnieku pašdarbības un arodnieciskās izpratnes izkopšanai pie katras pamatskolas ar darbības radiusu 4—5 km. Katrā pulciņā pieauguša vadītāja vadībā apvienoti 20—30 jaunieši. Mazpulki darbības saskaņošanai apvienoti 72 apvidu

Igaunijas mazpulku saku pagatavošanas kursi

Igaunijas jaunatnes slēpošanas sacīkstes

(novadu) apvienībās. Tajās darbojas vairāk kā 10.000 jauniešu pēc pamatskolu beigšanas tiklab sabiedriskās kā arī lauksaimniecības nozarēs. Patstāvības jeb neatkarības gadu virknē visā valstī izveidots arī plašs bibliotēku tīkls. Katrā pagastā atrodas visiem pieejama bibliotēka. Pašlaik pastāv vairāk kā 700 grāmatu krātuves, no kuŗām jaunatne var saņemt lasīšanai mātes valodā iespiestas daiļliterātūras un arodnieciska satura grāmatas. Tāpat jauniešiem iespējams brīvā laikā sapulcēties pašattīstības un izklaidēšanās nolūkos sistēmātiski izveidojamās tautas namu un skolu tīklu celtnēs. Pirms mūsu brīvvalsts nodibināšanās gandrīz divas trešdaļas no Igaunijas lauku platības atradās muižnieku rīcībā un izmantošanā, bet igauņiem bija jāstrādā pie muižniekiem par kalpiem. Neatkarīgai valstij dibinoties, lielsaimniecības iznīcinātas un radītas 70.000 jaunsaimniecības. Tajās saimnieko igauņi, bijušo muižu strādnieki un atbrīvošanas cīņu dalībnieki. Tagad tie, kad valsts tālākais attīstības posms rit miera apstākļos, uz iegūtiem zemes gabaliem var izveidot savas saimniecības. Tā kā desmiti tūkstoši lauku jaunatnes turpmāk kā mantojumu saņems šās saimniecības, tad ik pavasaŗus mazpulku dalībnieki savu māju apkārtnes izdaiļošanai iestāda simtiem tūkstošu koku un krūmu. Lieli panākumi sasniegti arī lauksaimniecības izveidošanas darbā. Valsts neatkarības jeb patstāvības gados ražas dubultojušās, un tāpat gandrīz par otrtik pieaudzis lauku saimniecībās mājkustoņu skaits. Jaunās zemes iestrādāšanā lauksaimnieki bijuši tik čakli, ka radušies valstī jauni apriņķi. (Igaunijā pavisam 11 apriņķu). Vēl jāpiemin, ka blakus pārējiem jauniem uzdevumiem, tagad piegriezta vērība arī elektroficēšanas jautājumam un daļa ziemeļu kā arī dienvidu Igaunijas lauku saimniecību jau sajūt elektriskās apgaismošanas priekšrocības. Šie atsevišķie piemēri rāda, ko neatkarīga jeb brīva valsts devusi igauņiem vispārīgi un galvenā kārtā lauku jaunatnei.

Par brīvās Igaunijas rašanos un tagadējo valsts vadīšanu jaunatne kā arī visa tauta sevišķi pateicīga tagadējam valsts vecākam Konstantinam Petsam un armijas virspavēlniekam J. Laidoneram, kuŗš igauņus vadījis atbrīvošanas cīņās un pirmās valsts pastāvēšanas dienās, kā arī tagad turpina vadīt tautu pretī labākai nākotnei.

(Tulkojis J. Smarods)

Mazpulku dalībnieki ar savu ražu

Lāča bērni un Lūsienes meita

T. SAIVA (Beigas)

... un Raņa izkaŗ viņu slapjās drēbes milzīgās krāsns priekšā

Ruļļa māte paņem glāzi un jautā — vai gribi pieniņu, bērniņ? — Lielas asaras tek no kuplām skropstām, birst gar Raņas vaigiem un kaklu. Viņa vairs nespēj valdīties, un spēcīgas raudas izlaužas no viņas kā negaidīts negaiss. Saimniece noliek glāzi, apņem meitenes šauros plecus un piespiež viņas galvu pie savas siltās krūts.

— Bērniņ, — prot viņa tikai pateikt un glauda brūnos, taisnos matiņus, kas kā savēlusies vilna salipuši ap raudošās pieri. — Bērniņ, ko nu? — Raņa nevar izturēt saimnieces mīļumu, un elsodama viņa pasaka dārzniecei patiesību par trim piena malkiem, par karsto pusdienu, kad viņa iemigusi ganot. Ruļļa māte ļauj viņai izrunāt visu. Viņa ir gudra veca sieva un žēlo mazo, svešo bērnu, pelnītāju. Neviena skarba vārda viņa neatrod, lai to teiktu Raņai. Tā paceļ tikai noraudāto sejiņu, un noglaudījusi to vēl reiz, piespiež Raņu izdzert visu lielo piena glāzi ar visu biezo krējuma kārtiņu. — Tā tak tev te stāvēja. Ko tad tu tik ļoti bēdājies. Tev es viņu noliku, ja es, darbā iedama, neredzētu, kad tu pamodīsies — saka viņa un nogriežas, jo viņai ir kauns, ka tādai vecai sievai arī gribas raudāt. Piespiedusies pie Ruļļa mātes, Raņa klusi sēd un bauda vecās sievas maigumu. Viņai labi tagad, kad visi grēki izsūdzēti, tik labi, ka viņa to nevar ne izdomāt, ne izteikt. Visā pasaulē viņa nemīl nevienu vairāk par savu saimnieci.

Tā ir sākās laimīgākās dienas Raņas dzīvē. Uz lauka viņa dabū līdzi ne tikai maizi, bet arī ūdens pudeli un siera vai desas gabalu. Bieži viņa atrod savā launaga maisiņā arī vasaras ābolus un pat bumbieŗus. Vakarā mājās pie viņas gultas stāv gaiši zila emaljas krūzīte ar pienu. Lietainās dienās vecā Rulliene dod viņai biezu cukura maisu, ko apsegties no lietus, bet vakaros viņa māca Raņu slaukt mierīgo Brūnīti, kuŗas tesmenis ir tik mīksts, ka pat Raņas sīkie pirkstiņi spēj to izslaukt... Tagad, kad viņa jau iemācījusies slaukt, Raņa jūtas kā liela kalpone, un pati, bez teikšanas, iet dārzā, saņem lielas nastas saravētu zāļu un nes tās govīm. Kad saimniece šo darbu jau pati pastrādājusi, tad Raņa sašķin runkuļu lapas un kapā tās cūkām.

Lielais smilšu laukums jau atmircis rudens lietos un reti vairs ir zāles kušķi — govju ēdamais. Raņa palīdz Rullienei sabaŗot tās rītos pirms izdzīšanas un vakaros atnākot. Piens kļūst zilāks. Kādu rītu, kad Raņa izdzen govis, visa zeme ir nosarmojusi, bet kā ar stiklu pārvilktās peļķes stāv ledū stīvas un spīdīgas.

Pa dienu atkūst zeme, atkūst arī nabadzīgais pēdējais zaļums. Raņas rokas ir zili sarkanas, kaut arī vecā Rulliene ikrītus dod viņai ģērbt savu veco vatēto jaku ar spīdīgām pogām. Tad atnāk diena, kad saim-

niece saka, lai šodien govis paliek mājās. Raņa kopā ar viņu iet un izrok pēdējos, zemē iesalušos runkuļus un kapā tos govīm pusdienās. Viņa salasa skaidas un zarus un sanes tos virtuvē kurināšanai. Lielajā katlā viņas abas vāra sīkos kartupeļus cūkām, bet govīm jaizbaro pēdējās kāpostu lapas. Skaists laiks tas ir Raņai.

Agrā tumsā viņa sēž kopā ar saimnieci pie krāsns un loba kartupeļus vakariņām. Vīrieši atnāk no darba samirkuši, un Raņa izkaŗ viņu slapjās drēbes milzīgās krāsns priekšā. Kamēr viņas vienas, saimniece stāsta viņai vecas, sen aizmirstas pasakas par milžiem, raganām, vilkiem un lāčiem. Vecā Rulliene ilgi dzīvojusi kopā ar savu vīru Sibirijā, kur tas strādāja pie dzelzceļa būves. Viņa zina daudzus nostāstus par lāčiem, to gudrību un spēku.

Lācis — saka tad viņa, rokas pie krāsns sildīdama, — ir savāds dzīvnieks. Katram citam zvēram tu redzēsi, vai viņš grib uzbrukt, vai nē. Ļaunums acīs spīd, ausis pieglauž, rūc. Katram dzīvniekam sava niknuma zīme, bet viņam nekā. Izskatās viņš mīksts, labsirdīgs, mierīgs, bet nespēsi tu ne apskatīties, un viņš tev jau virsū. Savāds zvērs. Nevar uz viņu paļauties. Daudziem viņš tur galu padarīja. Iet strādnieks — nāk lācis pretī, tad nedrīkst bēgt. Ja viņš paēdis, tad aizlaidīs gaŗām. Bet ja badains, tad noskaiti Tēvareizi. Tikpat beigas vien būs. Stiprs viņš. Un lode viņu arī neņem. Saka, sudraba lodes vajagot. Kur ta tāds strādnieks lai to ņem? Ziemā viņš guļ, ķepu zīž un nekā nedara. Zem sniega bedrē ierokas. Ar vilkiem cita lieta — tie viens nekad neiet — vienmēr barā. Bailīgi. Nav viņiem arī tik liela spēka. Bet no tiem kokā uzrāpties un izglābties var. Lācis ir veiklāks — labāk par cilvēku kokos rāpjas. Medu viņš mīl, palaidnis. Tā runā viņa, un viņas stāstos ir patiesība savijusies ar dzirdētiem nostāstiem vienā vienīgā atmiņu ainā. Raņa klausās, un auksti šermuļi skrien tai pār muguru, bet naktīs viņa redz ap savu gultu sastājam lāčus, vilkus un citus zvērus. Viņa dzird ap sevi svilpojam sudraba lodes un pamostas bailēs.

Novembŗa beigās atnāk Lūsiene pēc pelnītājas meitas un algas. Ilgi viņa raud, apkampusi savu vārgo bērnu, un ilgi un plaši krusta to. — Nabaga manu sērdienīti, bērns mans vienīgais — vaimanā viņa skaļi. Tad, iegājusi saimnieces istabā, viņa ilgi pārskaita saņemamo daļu un gaužas par sūro atraitnes likteni. Klusi sēž Raņa savā tīrajā stūrītī un klausās skaļās mātes elsās. Žēl ir viņai mātes-nabadzītes, bet žēl viņai arī skaistās aizgājušās vasaras ar viņas priekiem un bēdām un ar brīnišķīgāko viņas mazās dzīves notikumu — jauko slimošanu saimnieces gultā. Nākošā rītā dārznieks Rullis aizved tās abas ar māti pie Lāčiem.

— — — — — — — — — — — — — — —

Lāča mājā nepiedzīvots uztraukums. — Lūsienes pelnītāja meita — Raņa atbraukusi ar ēdamā vezumu un ar visas vasaras algu. Ierauga Raņu arī Lāča zēni. Niknums sakāpj tiem galvās. — Lāča mājās ieviesies meitiešu dzimums! Kauns tiem un dusmas — skolā puikas smies, ka šiem pašiem mājās brūte aug. Vilis aizelsies ieskrien pie mātes, viņa izspurušie mati savēlušies kodaļā, un brēc — es negribu meičukas, negribu, negribu. — ... bu,... bu,... bu,— piebalso viņam abi jaunākie.

Smaga ir Lācienes roka, kad tā izretām izdala pļaukas. To tagad piedzīvoja Vilis un Adatiņa, kas mazāk veikli izlocījās starp virtuves krēsliem. Leksis satiek tos pie akas un mēdīdamies aizskrien gar robežas ceļu. Brāļi tam seko. Bet tikko tie tiek gar robežsargu logiem, kad Leksis negaidīti apstājas un dod zīmi. Naids un atriebība aizmirstas. Aiz mājas stūŗa slēpdamies, tie redz, ka pie ziemeļu istabiņas loga stāv ienīstā meitene un, degunu pie rūts piespiedusi, raugās dārzā. — Cik viņai ķēmīgs deguns — izsprūk Adatiņai, bet kad viņš pamana, ka Raņa to redz, tas sagriež briesmīgu seju, izkaŗ gaŗu mēli, un, iegavilēdamies par to, ka pirmais parādījis viņai savu nicināšanu, aizmūk atpakaļ pie brāļiem. Vilis ir neapmierināts. Viņš ir vecākais un viņam pienācās pirmais varoņdarbs. Iezvēlis Adatiņai pa pakausi, tas apgriežas uz papēžiem un pēkšņi ierauga mazu lauka pelīti pār ceļu skrienam. — Žvigs, — un viņa niknais papēdis sašķaidīja sīko dzīvību. Neatskatījies viņš svinīgi aizsoļo gar dārza malu, labi zinādams, ka brāļi pienācīgi novērtē viņa izveicību un spēku.

Tas bija Lāča bērnu varoņdarbu iesākums.

— — — — — — — — — — — — — — —

Vakarā, gultā gulēdams, Vilis nupat taisījās iemigt, kad viņam ienāca prātā samītā pele. Velti viņš pūlējās par to nedomāt, bet

viņa neatstāja to, un vēl arvien sadūgusi skrēja pār taciņu starp vecām ķieģeļu lauskām. Jo vairāk viņš domāja par to, jo lielākas dusmas sagrāba viņu pret šo mazo, žiglo radību. — Tā viņai arī vajadzēja — spītēja viņš kaut kam, kas mocīja to un sāpināja. — Tā bija pareizi — atkārtoja viņš, un kad svešādā sajūta arvien nerimās, viņš dusmīgi apsviedās uz otriem sāniem ar ciešu apņemšanos aizmigt. Bet miegs nenāca. Tikai pret rītu aizvērās viņa nogurušās acis, un nekad nevienam pasaulē Vilis nebūtu atzinies, ka visu šo laiku viņš bija domājis par mazu lauku peli ar sidraba vēderiņu.

Nākamā rītā viņam radās jauna izdevība. Viņš satika Raņu pie akas un iespļāva viņai sejā. Raņa nolaida savas sīkās rokas gar sāniem, bailīgi ieskatījās viņā, un tad, pacēlusi tās pie acīm, ieraudājās. Viņa nespiedza un neklaigāja, kā to daždien dara meiteņi, bet asaras tecēja starp viņas tieviem pirkstiem, un Vilis, vēl reiz nospļāvies, pagrieza viņai muguru.

Nākošā naktī viņš atkal nevarēja lāga aizmigt, un šoreiz pelei pievienojās Raņa ar asaru straumītēm starp pirkstiem. Jo ilgāk Vilis nevarēja iemigt, jo lielākas dusmas vārījās viņa sirdī. Viņš būtu varējis nosist, nē, sašķaidīt to ar papēdi, tik maza un niecīga izlikās viņam Raņa. Tā tas notika ik nakti, bet dienā tas vienmēr atrada iespēju iekniebt Raņai vai arī iesist. Bet spītīgā meitene arvien klusēja, un tas kaitināja Vili vēl vairāk.

Atnāca pirmā skolas diena, un Lāča bērniem par sašutumu arī Raņa nāca tiem līdz. Visa diena pagāja vienās klaigās un kautiņos, un Lāča bērni dabūja daudz ko dzirdēt. — Brūte šiem esot pirmajā klasītē — nerroja zēni, bet meitenes vieba deguntiņus un spiedza — cik nesmuka, cik tieva! — Tas nu bija par daudz.

Mājās ejot, brāļi lietišķi apsprieda, kā tikt vaļā no savas nelaimes un beidzot nolēma darīt visu, lai Raņa paliktu mājās. Adatiņa teica noglabāt viņas kurpes. Leksis teica nosist. Vilis kratīja galvu — nosist ir viegli, bet tad varēja iekulties cietumā, tomēr piekaut — tā bija cita lieta. — Tas izšķīra Raņas likteni.

Nākošā rītā tie izgāja no mājas neparasti agri un gaidīja Raņu birzī uz ceļa satupuši. Iečirkstējās sniegs. Tipu, tipu — nāca mazas kājiņas. Vilim sarkans vien gar acīm nošļakstēja — kā pelīte toreiz! Ar varenu kaujas kliedzienu metās Lāča bērni uzbrukumā. Jaunākie turēja, bet aklo dusmu pārņemtais Vilis nezināja vairs, ko sāpīgāku izdarīt. Te viņam rokā pagadījās deguns, mazs plakans meitenītes deguns, un viņš sāka to spiest un lauzīt. Klusi kunkstēja zem viņa Raņas balstiņa. Ak proti gan smilkstēt, ragana tāda — šņāca Vilis. Kaut kas lipīgs tecēja piedurknē, bet viņš vēl spieda, spieda. —

Kad tie aizskrēja, Raņa palika uz ceļa guļam. Pēc stundas to atrada robežsargs Vaivariņš un atnesa mājās. Neganti spiedza Lūsiene, savu bērnu tik izķēmotu ieraudzījusi. Robežsargs Špicmīlens solījās darītāju nošaut. Robežsargs Vaivariņš drūmi klusēja. Tikai Lāciene bez vārda runas paķēra asiņojošo bērnu un, sasildījusi katlā ūdeni, apmazgāja mazo sejiņu. Tad viņa izģērba to un ienesa ziemeļu istabiņā, ietinusi mazo vīra lielajā kažokā. Viņa saplūkāja rupjo linu audumu, un saslapinājusi to ūdenī, uzlika Raņas degunam. Lai bērns sasiltu un uz krūtīm nekristu kāda vaina, viņa izvārīja aveņu tēju. Neviena vārda nerunāja Lāciene, tikai staigāja un darīja — apsedza, dzirdīja un ļāva Lūsienei kā trakai vistai pērties gar grīdu. — Vai, manu meitiņ! Vai manu laimīti — klaigāja tā un plēsa matus, līdz

. . . to atrada robežsargs Vaivariņš un atnesa mājās

Vaivariņš beidzot neizturēja un sabāra — ko tu te kliedz kā negudra, ja Lācienes nebūtu, tas meitens tevis dēļ nomirt varētu — rūca viņš.

Varonīgi atgriezās mājās zēni, gatavi saņemt katru sodu. — Savu ienaidnieku tie bija uzvarējuši. Bet neomulīgi palika tiem, kad neviens tos neievēroja, kad māte tikai ar platu plaukstu atstūma tos no sevis un teica — meklējiet paši ēst, nav vaļas, Raņai slikti. — Šie vārdi un tas, ka no mazās iedzīvotāju istabas nenāca nevienas skaņas, piepildīja zēnus ar savādu nedrošību. Viens otrā neskatīdamies, tie izklīda katrs uz savu pusi, bet Adatiņa aizlīda pat līdz Lūsienes logam, tomēr nenieka nedabūjis nedz redzēt, nedz dzirdēt, atgriezās un paziņoja savus varoņdarbus brāļiem. Leksis sašņācās uz viņa, bet Vilis neteica nekā.

Raņa nevienam neteica, ka viņai pāri darījis. Tikai klusas asaras bira siltajās apliekamo lupatās, bet viņa nesūdzējās. Tā arī vecākie ļaudis nolēma, ka meitens būs pakritis un sadauzījies. Tikai Lāciene, kuŗa mēmi kopa un aijāja Raņu, nojauta patiesību, bet viņa zināja, cik smaga ir Lāča roka, un par tādu darbu nevarēja viegli sodīt, to saprata arī viņa.

Tā arī neviens nekad nedabūja zināt par šo Lāča bērnu noziegumu. Tikai daudz, daudz vēlāk — Lāča pirmai vedeklai, ja labi ieskatījās, varēja ieraudzīt gaiši rožainu pankumiņu virs strupā deguntiņa. Skaista un strādīga bija viņa, un vecais Lācis nekad nenožēloja, ka ielaidis pie sevis Lūsieni, un ka viņa vecākais apprecējis Lūsienes meitu. Arī kopā dzīvojot ilgos gadus Raņa bija un palika vecās Lācienes mīļākā vedekla

Vīri un varoņi

Augusts Brocis.

Tūkstots divi simti
septiņpadsmits gads —
Nirst no laiku dzelmēm
seno cīņu vārds.

Vīrs aiz vīra kaujā
cits aiz cita stāj,
Baltus ziedus ceļā,
tautu meitas klāj:

Dūdenieks ķeŗ dūdas,
tālu dziesmas iet:
„Sieva-, vīrus savus
mūžam slavējiet!

Velciet svētku drānas,
gavilēm pilns gaiss —
Galvas latvjiem rotā
vainags mirdzošais!

Kuŗa slavu auklēs
zelta saules zaigs,
Tiks no audžu audzēm
slavēts varoņlaiks,

Kas šai zemē mita,
kuŗa slava mums
Būs uz mūžu mūžiem
svētīts mantojums.

Lai tā vīra drosmi
katris sirdī nes,
Kas kā gaiša spozme
mirdz no senatnes!"
Tūkstots divi simti
septiņpadsmits gads, —
Nirst no laiku dzelmēm
seno cīņu vads.

Viņu dienu slavu
vēji šalcot nes
Pāri laiku laikiem
šurp no Vilandes.

Redzu gaitā straujā
naidnieks kauju tur,
Pārspēks viņu pusē,
latvji cērt un dur.

Ņirb pa gaisu cirvji,
kauja strauji rit,
Staignā dūņu purvā
tikdaudz vīru krīt!

Viņu pulkā lielā
Ķēniņš Lembits pats
Veķa šķēpā spožā
miglojas tam skats.

Bēg ar skubu naidnieks
mazs vairs viņu bars . . .
Atkal uzvarējis
latvju cīņas gars.

Tūkstots divi simti
astoņpadsmits gads, —
Nirst no laiku dzelmēm
karotāju vads . . .

Pretīm krievu pulkiem
atkal latvji iet,
Senā cīņu vijā
jaunu slavu siet.

Viņu priekšā Veķis —
stipris, liels un drošs,
Pāri galvai šķēps tam
atmirdz uzvarošs.

Deviņvīru spēkā
ceļas rokā tam
Spožais kaŗa cirvis
pretīm naidniekam . . .

Krievu šķēpa trāpīts
Veķis cīņā ļimst —
Sīvā pārdrošniekā
ienaids nenorimst:

„Viens pats kaujā kāvu
vīrus deviņus,
Lai šis cīņas zobens
nekad nesarūs! . . ."

— — — — — —

Tūkstots deviņsimti
astoņpadsmits gads:
Ceļas senā slavā
jauno cīņu vads!

Pretīm gaišai dzīvei
jauni ceļi iet
Tēvzemei un brīvei
sirdi vienmēr siet.

Atkal pulku pulkos
vīrs aiz vīra stāj
Seno cīņu slava
jaunus ceļus klāj:

Tā uz mūžu mūžiem
uzglabājies mums
Stipra vīra drosme —
svētais mantojums,

Kas ne laiku laikos
nekad nezudīs,
Vienmēr jaunos ceļos
jaunu slavu vīs!

Mūsu zemē ir daudz glītu māju, kas gaida, lai to vienkāršais daiļums ietērptos apstādījumu rotā

Apkopsim un uzposīsim tēva sētu

H. KALMIŅŠ

„Skaista ir mūsu tēvu zeme, visās malās un stūros tā ir skaistuma pilna. Ikkatrs, kuŗš ir īsts un patiess savas zemes dēls, tas redz un jūt to tūliņ uz katra soļa. Un skaistāka par visām citām malām ikvienam ir viņa dzimtā vieta, viņa tēva sēta, viņa dzimtenes novads.

Jā, skaista ir mūsu zeme, bet viņa prasa no mums darbu un cīņu, lai mēs tajā skaistî dzīvot varētu. Un visa dzīve ir viena nepārtraukta cīņa, bez cīņas nav dzīvības, nav dzīvošanas".

K. Ulmanis „Jaunatnei".

Dziļi patiesus vārdus saka Virsvadonis par mūsu tēvu zemi, par mūsu lauku sētu. Mūsu zeme apveltīta ar brīnišķi krāšņu dabu, bet mūsu sētas daiļas top no mūsu roku darba. Tālab strādāsim! Darināsim savu mītni, savu tēva sētu vēl izskatīgāku, vēl krāšņāku un daiļāku, to apkopdami un izkārtodami dzīvei nepieciešamos veidolos. Bet par visām lietām ietērpsim savu mītni krāšņā augu rotā:

Zaļokšņu koku stādījumā, ziedu krūmu un puķu burvības brīnumā, brīnumā, ko nemitīgā darbā cēlušas mūsu pašu rokas.

Pie visa tā, kas mums jau ir, kas sasniegts sētas iekārtā un apstādījumu veidojumos, vēl no jauna daudz jāliek klāt. Un visvairāk dedzības, sirds kvēles. Nešķiedīsim dvēseles un gara spēkus neauglīgām ilgām pēc nezināmām laimes lejām, kuŗu nekur zemes virsū nav. Svētlaimes izjūta—brīnumstāds, kas savu sākumu rod no zemes, augumu gūst tavā apkārtnē, tavā darbā, bet uzplaukst, zied un augļus nes tikai tevī — šis brīnumzieds uzziedēs arī tev. Bet tas uzplauks tikai tad, ja patiešām skaistāka par visām citām malām ikvienam taps viņa tēva sēta. Kā mūsu lielo darbu veikt, to mācīsimies turpmākās rindās un vērosim tālāk, ko īstenībā skatījusi visa redzētāja, nekļūdīgā foto aparāta stikla acs, atzīmēdama pat tādus sīkumus, kas mūsu acij liekas pat nepatīkami. Un ja gadās attēlā saskatīt savas mājas ainavu, nenosodiet šo rindu rakstītāju, ja tas, baudīdams mājas tēva un mājas mātes viesmīlību un priecādamies par mūsu lauku sētas un zemes

Gar rudzu druvu uz pagalmu līdzens iebraucamais ceļš

Pāri dziļam grāvim glīts un izturīgs tiltiņš

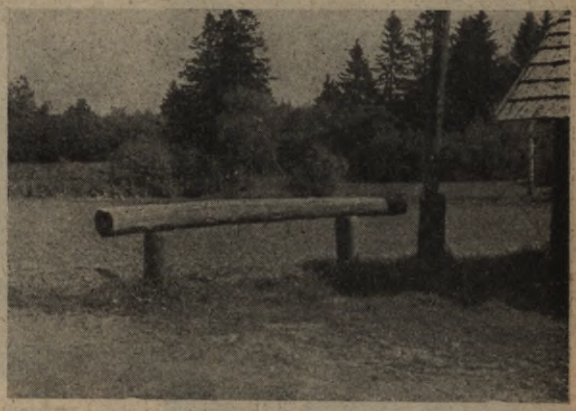

Straujam kumeļam — izturīga slīta

jaukiem skatiem, dažreiz „uzķēris" arī nepatīkamākas lietas. Neļaunosimies tādēļ, bet ieskatīsimies labi tajos attēlos, jo viss, kas te parādīts, sniegts skaidrākas izpratnes iegūšanai.

Priekšdarbs, vai pareizāki sakot, pamats glītu apstādījumu veidojumam arvien būs s ē t a s i e k ā r t a. Pakavēsimies pie tās mazliet sīkāki.

Plaši izplatījies un nostiprinājies ieskats, ka pie mājas katrā ziņā vajadzīgas tā sauktās verandas. Šī neapkurināmā „glāžu kaste" pavisam neiederas īstā lauku sētā, kur patiešām nav cilvēku, kas tajā uzturētos.

Ar aizrautību un dedzību celtā veranda drīz pārvēršas nekam vairs nevajadzīgu priekšmetu un vecu ķesku pieliekamā telpā. Vasarā, kad svelmaini dedzina saule, sautēties verandā nepatīk nevienam, jo tīkamāku vietu katrs atradīs koku paēnā. Ziemā, kad pēc gaišām telpām vislielākas prasības, esam spiesti pamest šo „neapkurināmo siltumnīcu" un, no aukstuma glābjoties, pievilkties tuvāk krāsnij. Līdzekļi būtu izlietoti lietderīgāk, kādu no esošām telpām padarot gaišāku, siltāku, izbūvējot dzīvojamo istabu ar lielākiem logiem vai pat izlaidumu un iemūrējot kārtīgu siltumkrāsni. Un tomēr, painteresējoties lauku sētās par ēku celšanu vai pārbūvēšanu, gandrīz vai katrs no no mums domā par verandas — šīs lauku sētai liekās „smalku ļaužu mēbeles" — celšanu arī pie savas mājas, par ko jau liecina pievestās grants un akmeņu kaudzes vai pat jau uzmūrētie pamati.

Pirms verandas būves vēl būtu jāapsver tās vēlamība no celtnieciskā viedokļa, vai šāds lieks greznums maz piederas vienkāršai dzīvojamai ēkai. Daudzos gadījumos esošās verandas izskatās kā pieslietas. Ja nu tomēr ir vēlēšanās pie mājas veidot atpūtas un uzturēšanās vietu, tad tāda varētu būt lievenis, kur paēnu dod sedzošais jumts (kas pasargās arī no lietus) un no iesprostojuma sajūtas atbrīvo tuvākās apkārtnes netraucēts apskats. Un ja ap lieveņa stabiem augtu vīteņi, tad jaukākas telpas atpūtas brīdim vasarā velti citur meklēt.

Paradums, cirst otras durvis mājas pretējā pusē mazu apmēru dzīvojamo māju gandrīz pilnīgi sabojā. Ja saimnieciskie un dzīves apstākļi otru durvju neprasa, tad

Kad tīras kājas, uzturas spodrība mājās. Kārtīgam saimniekam pie durvīm arvien ir redelītes vai īpaša dzelzs dubļu notīrīšanai no apaviem

Aiz šīm durvīm, liekas, dzīvo tīkami ļaudis Vai tavas mājas ieejas durvis nevarētu būt šīm līdzīgas?

Pārmērīgas vīteņu masas apkrauts slēgtais lievenis (veranda) nav patīkams

velta ir cenšanās tās ierīkot. Apstādījumus var veidot tik pat glītus, un dažreiz pat piemērotākus, īpatākus tad, ja dzīvojamai mājai ir tikai vienas durvis.

Pagalms ir katras saimniecības vidus-punkts. No pagalma sākas spraigās darba gaitas un te atkal noslēdzas. Un jo spēka pilnāka dzīve pašā sētā, jo tālāk izplatās tās ietekme mājas apkārtnē. Šur tur gan šis spēks vēl snauž, nepārkāpdams istabas sliekšņa, bet kur tas neatvairami sāk izpausties, tur dažviet pie lielceļa, iebraucamā ceļa malā, jau novietojies glīts ceļa rādītājs citviet pār dziļo grāvi pārmests drošs, izturīgs tilts, vai arī pagalma malā pie iebraucamā ceļa iekārtota slita pajūgu no-

„Atbrīvojiet mani no šī sloga!" tā sūdzas aka ne vienā sētā vien

vietošanai. Maz pamazām pārkārtojies arī pagalms. Aka pazaudējusi savus senāk tik nešķiramos sabiedrotos. Pie tās šovasar vairs nebūs mazā, smirdošā dīķiša, kurā 3 reizes dienā ielēja pa spainim ūdens zosu pārim ar mazuļiem, lai būtu kur pērties un nodzerties.

Nozudīs arī tik bieži pie akas atrodamā dažādu vecu trauku, apdilušu veļas suku un lupatu „izstādīte" līdz ar paradumu pie akas velēties, mērcēt un mazgāt netīrus traukus, iztukšotus, bet iepelējušus un smirdošus gurķu, sēņu un kāpostu toverīšus. To vietā ap aku līdz pat grodiem klāsies mālu slānis un virs tā pabiezā slānī izklaidētā grants.

No durvju priekšas vēl šai pavasarī nozudīs malkas un žagaru blāķi. Tie pārvietosies brīvākā pagalma stūrī vai malā. Stingrais meža likums kraut malku grēdā pārvērtīsies mājas likumā: jau pavasarī taps sagatavots kurināmais — žagari un malka sazāģēta, sacirsta un sakrauta kaudzēs, kur tā vasarā izžūs un ziemā nama māti iepriecinās gaišas liesmas un jautra sprakšķēšana pavardā vai maizes krāsnī.

Ne vienā sētā vien vēl pārāk atklātiski „atsevišķa ēka" atrodas ateja. Arī tā pārvietosies kaut kur nomaļākā vietā pie kādas saimniecības ēkas sienas, un smakas novēršanai un mušu perinātavas iznīcināšanai lietošanā nāks kūdras smeltne.

Atkritumiem un saslaukām iekārtosies komposta kaudze, bet pie kādas ēkas sien-

Meža likums lai top arī par mājas likumu

Āži malkas zāģēšanai. Smagie, lielie bluķi nav jāceļ, tos ērti uzvelt

maļa novietosies kastes vai mucas: viena stikla gabaliem, otra trauku lauskām un trešā vecām dzelzīm.

Bez šiem sīkākiem darbiem ir arī vēl lielāki. Istabas durvju priekšā, kur tā pa paradumam izlejas netīrie ūdeņi, ziemā krājas neliels ledus kalns, bet vasarā tai pat vietā rēgojas smirdoša peļķe. Te līdzēt varēs tikai ierīkojot netīru ūdeņu novadu ar izlietni virtuvē.

Vajaga līdzekļu vairāk arī jumtu ūdeņu noteku ierīkošanai, kas sniedz jaunas iespējas augu stādījumus novietot pie sienas un sienmaļos, kur tagad tie būs pasargāti no palāsēm. Jādomā arī par noteku ūdeņu sakrāšanu tvertnēs stādu laistīšanai sausā laikā.

Vēl jādomā arī par pagalmā ierīkojamo braucamo joslu un kājceliņu bagātīgu grantējumu, bet šis darbs darāms saskaņoti ar apkārtnes sadalījumu, par ko runāsim citā reizē.

Lielās dzīves gudrības un darbus vispirms mācāmies rotaļās. Ierādait vietu mūsu rotaļu dārziņam, citādi mēs izrakņājam durvju priekšu

Ūdens no jumta lai notek pa noteiktiem ceļiem — notekām. tad ēku sienas varēsim rotāt brīvdabas vīniem (dienvidus pusē) un sienmaļus — ziedu krūmu un puķu izstādījumiem

Cik viegli ceļas lāpsta paša lauciņā!

Mani piedzīvojumi saules puķu audzēšanā

A. KASANDRIS, 127. Seces-Sērenes mazp. dal.

Pie mums līdz šim saules puķes audzēja ļoti mazā mērā kā krāšņuma augu, bet cerams, ka uz priekšu tās audzēs plašākos apmēros, jo mūsu klimatā sēklas ļoti labi nogatavojas.

1936. gada pavasarī mūsu mazpulks nolēma audzēt saules puķes, bet nevienam dalībniekam nebija ne teorētisko zināšanu, ne praktisko piedzīvojumu saules puķu audzēšanā. Es nevarēju sacīt, ka gluži neko nezinu, jo agrāk biju audzējis dažas saules puķes. Saprotams, krāšņuma dārziņā, — plašas zināšanas ar to nebiju ieguvis. Biju tikai vērojis to augšanas gaitu, attīstību un t. t. Maijā saņēmu saules puķu sēklas, kuras bija nu jāsēj. Sēklas vispirms izdiedzēju, iesēju un ar interesi novēroju stādu attīstības gaitu. Saules puķes iesēju smilšainā māla zemē, kur iepriekšējā gadā bija auguši kāposti un sīpoli, mēsloti ar kūts un mākslīgiem mēsliem.

Zemes sagatavošanai piegriezu visnelāko vērību, jo no zemes sagatavošanas stipri atkarājas ražas iznākumi. Manā lauciņā aramkārtas dziļums bija 20 cm. Kūtsmēslus ½ vezumu uz 100 m² biju izvedis, izklaidējis un iearis 1935. g. 14. oktōbrī. Līdz pavasarim kūtsmēsli bija labi sadalījušies, kas sevišķi vēlams saules puķēm, jo tās nemīl svaigu kūtsmēslojumu. 1936. g. 25. aprīlī izsēju 18% superfosfātu — 2 kg uz 100 m², ko tanī pašā dienā ieecēju. 19. maijā izsēju 16% Čīles salpētri — 4 kg uz 100 m², arī tanī pašā dienā ieecējot.

Saules puķes iesēju 20. maijā uz līdzena lauka, ligzdiņās. Sēšanu izdarīju ar rokām, katrā ligzdiņā iesējot pa četrām sēkliņām, izsējot uz 100 m² 0,1 kg saules puķu sēklu, ko aprausu ar 2—3 cm biezu zemes kārtiņu. Pēc sēšanas lauciņu nobluķēju.

Šopavasar sēšu agrāk, jo saules puķes nebaidās no mērenām nakts salnām. Lai ērtāki varētu zemi irdināt augšanas laikā, tad rindu no rindas liku 0,65 m, bet stādu no stāda 0,6 m.

Sēšanu izdarīju pamīšus (šacha galdiņu veidā) lai saules puķēm būtu vairāk telpas augšanai, bet novēroju, ka saules puķes pārāk izstiedzēja, jo tomēr vēl telpa augšanai bija par mazu. Nākošā vasarā sēšu rindu no rindas 1 m, bet stādu no stāda 0,7—0,8 m. jo saules puķes augumā pārsniedza trīs metru garumu.

Saules puķes uzdīga 24. maijā. Pirmais īsto lapu pāris attīstījās 30. maijā, tādēļ 5. jūnijā tās izretināju, atstājot katrā ligzdiņā pa vienam labākam stādiņam. Tanī pašā dienā pēc retināšanas, devu 16% Čīles salpētra virsmēslojumu — 2 kg. Virsmēslojumu devu katram stādiņam atsevišķi, 6. jūnijā attīstījās otrais īsto lapu pāris. 11. jūnijā trešais lapu pāris. 13. jūnijā izdarīju ravēšanu, kaplēšanu un apmešanu, jo lauciņā jābūt tīrībai un irdenai zemei, un saules puķes jāapmet, lai veicinātu sakņu attīstību. 14. jūnijā iznāca ceturtais lapu pāris. 17. jūnijā piektais lapu pāris attīstījās, kad arī izdarīju irdināšanu un apmešanu, jo tikai labi kopjot var gaidīt krietnu ražu. Pēc 17. jūnija saules puķēm sāka attīstīties vairāki lapu pāri, tādēļ novērošanu pārtraucu. 25. jūnijā izdarīju apmešanu. Pēc tam šos darbus pārtraucu. Sakarā ar 1936. g. vasaras

lielo sausumu manā lauciņā zeme bija stipri izkaltusi, tādēļ 7., 9. un 10. jūlijā savas saules puķes pamatīgi aplaistīju.

18. jūlijā sāka ziedēt pirmā saules puķe manā lauciņā, kas vēlāk izvērtās par īstu rožu dārzu. Lai būtu man un visiem tas redzams, tad augustā tās nofotografēju. Mans saules puķu lauciņa fotoattēls redzams „Mazpulka" 1936. g. 9. numurā. Bez zemes irdināšanas un t. t., augšanas laikā jākopj arī pašas saules puķes. Pie katra stublāja atstāju tikai pa vienai ziedcepurei, tādēļ ieguvu vērtīgu sēklu. Augšanas laikā saules puķēm izgriezu atvasītes, kas auga lapu padusēs, jo tad stāds neaug kuplumā, sēklas ienākas, nogatavojas un ir vērtīgākas. Vasarai nākot uz beigām, saules puķēm nolauzu arī apakšējās lapas, lai veicinātu sēklu ienākšanos. Lapas izlietoju lopbarībai. Tā kā pagājušā vasarā bieži plosījās vētra, tad pa saules puķu starpām pie mietiem piesēju kārtis, kas tās aizsargāja pret brāzmainajiem vējiem. Man nāk prātā kāds gadījums pagājušās vasaras darbā.

Kādā svētdienā pēc pērkoņa negaisa manas saules puķes gulēja kā varones kaujas laukā, visas izgāztas un aplauztas, kas cīnījušās par savu dzīvību.

Tēvs, māte un citi mani visādi piezoboja, bet visu pacietu, jo ticēju sakāmvārdam: „Darbs audzina darītāju" un „Meistars neviens nav piedzimis". Nolauztās izvācu no lauciņa, apgāztās saules puķes apdomīgi piecēlu stāvus, saknes apbēru ar zemēm, pa rindu starpām pie mietiem apmēram 1,20 m augstu piesēju kārtis un cerēju, kā tās augs, ziedēs un dos ražu. Tā arī tas notika, tās auga tāpat kā iepriekš, ziedēja un deva bagātīgu ražu.

Tuvojās rudens. Galvās graudi gatavojās, stublāja augšējās un apakšējās daļas sāka dzeltēt, tas nozīmēja, ka jāsāk ievākt sen lolotā raža. To arī izdariju. Galvas žāvēju divējādi... Pusi lauciņa ražas žāvēju pēc viena paņēmiena, bet otru pusi pēc otra paņēmiena. Pēc pirmā paņēmiena stublāju zem nokārušās galvas pārgriezu tiktāļ, ka pēdējā karājās tikai aiz mizas šaurās strēmeles. Pēc otra paņēmiena galvu atgriezu pavisam — un ar koka iesmiņa palīdzību to atkal nostiprināju stublāja galā. Galvas žāvēšanas pirmdarbus — aizgriešanu izdariju 5. septembrī, bet 12. septembrī tās novācu no lauciņa.

Jāatzīst, kā daži fakti to pierādīja, ka galvu žāvēšana ērtāki un ar labākiem panākumiem izdarāma pēc otrā žāvēšanas paņēmiena, jo tad galvas labāk izžūst.

Sākās kulšana. Iesāku kult 14. septembrī no rīta un vakarā jau nobeidzu. Sēklas izkūlu, izberžot ar rokām no galviņām. Pēc tam izžāvēju un iztīriju.

Saules puķu sēklas pārdevu, stublājus izlietoju apkurināšanai, ziedu cepures pakaišiem, lapas lopbarībai un saknes ievietoju komposta kaudzē.

Saules puķu augšanas laiks ap 120 dienas — 4 mēneši.

Sēklu raža no 100 m^2 — 34 kg.

1936. g. saules puķu audzēšanas atmaksāšanās ir šāda:

Ienākumi	Ls 32,70
Izdevumi	„ 5,27
Peļņa	Ls 27,43
Paša darba vērtība	„ 2,30
Mazpulka dalībnieka iegūtais atlikums . .	Ls 29,73

Pašizmaksa: Ls 5,27 : 34 = 15,5 sant. maksā viena kilograma saules puķu sēklu ražošana.

Nākošā vasarā ceru, ka iegūšu vēl lielāku ražu un samazināsies pašizmaksa, jo gala iznākums ir: laba raža, iegūtas jaunas zināšanas un piedzīvojumi.

Mazpulku dalībnieki un dalībnieces, ja jums jāveic kāds uzdevums, ielieciet sirdis savā darbā, mīlējiet darbu, cenšaties labo padarīt vēl labāku, jo darbs algo un audzina darītāju!

Trušu krātiņi un aploki

H. BRIČĶA

Trušu krātiņi ar kopējiem

Beidzamā laikā mazpulku dalībnieki sāk piegriezt arvien lielāku vērību truškopībai. Kā zināms, trušu ādas katru gadu lielā skaitā ieved no ārzemēm. Vajadzīgo ādu daudzumu ir iespējams sagādāt mūsu pašu zemē audzējot trušus. Jau vairāki mazpulku dalībnieki piegriezušies trušu audzēšanai, daļa darbu uzsāks tuvākā nākotnē. Lai darbs sekmētos, nepieciešama ne tikai rūpīga dzīvnieku ēdināšana un kopšana, bet arī attiecīga iekārta trušu turēšanai. Mazpulku dalībniekiem, kas nodomājuši strādāt truškopībā, nepieciešami jau laikus ziemā domāt par krātiņu un aploku pagatavošanu, kur audzēt savu trušu saimi.

Trušus parasti audzē krātiņos un aplokos. Audzējot krātiņos, katru pieaugušu trusi tur atsevišķā krātiņā, bet trusēnus, pēc atšķiršanas no mātēm, atkarībā no trusēnu vecuma un krātiņa lieluma, ievieto pa 2—10 gb. vienā krātiņā; minētais skaits ir piemērots, ja krātiņa laukums ir apmēram 1 m², bet ja krātiņi ir lielāki — ievietojamo trusēnu skaits var būt lielāks.

Audzējot aplokos, katrā aplokā ielaiž trušus ar tādu aprēķinu, lai uz katru trusi

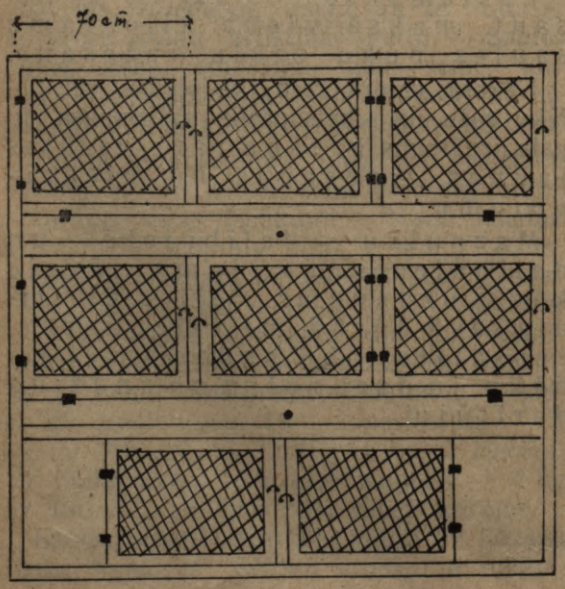

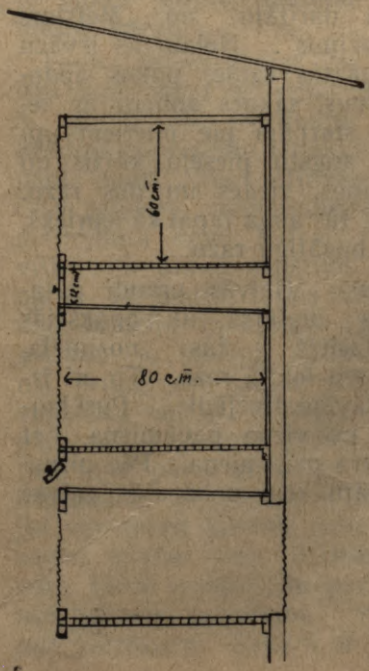

1. zīm.
Trušu krātiņi no spundētiem dēļiem

būtu apm. 2—3 m^2 liels laukums un uz katrām 5 mātītēm 1 tēviņš.

Vispraktiskāk un izdevīgāk mūsu apstākļos ir apvienot abus šos trušu audzēšanas veidus. Lielie, vaislai nolemtie truši turami krātiņos, lai tos būtu iespējams pārot pēc vajadzības, bet mazos trusēnus, pēc atšķiršanas no mātēm, būtu vēlams ievietot aplokos, jo tad viņus ir vieglāki kopt un tie labāki attīstās.

Gatavojot krātiņus, var izvēlēties šai vajadzībai vai nu lieku mucu vai kasti. Kā mucai, tā arī kastei ierīkojamas stiepuļu pinuma durvtiņas, pie kam mucai ieliekama virs spundes, izņemama redeļu grīdiņa. Spundes caurums aizsitams ar smalku stiepuļu pinumu vai ar caurumotu skārdu, lai virca varētu notecēt, bet lai žurkas neiekļūtu krātiņā. Arī kastē, apm. 10 cm virs apakšējās grīdas, var ielikt redeļu grīdiņu, zem kuŗas vircas uzsūkšanai var ievietot kūdru.

Redeļu grīdiņas vēlams gatavot no apm. 2,5 × 5 cm līstēm, un atstarpes nedrīkst būt lielākas par 0,5 cm. Pie vienas krātiņa sienas piestiprināma no cinkotas stiepules izgatavota redelīte siena ievietošanai, pie kam vēlams, lai redelītei būtu skārda vāciņš (sk. 1. zīm.), tad trusēni nevarētu iekļūt redelītē. Zem redelītes uz grīdas uzsitams finiera dēlītis, lai siena pabiras nekristu zem grīdas Graudu barībai pieaugušo trušu krātiņā ievietojams dziļš māla trauks, kādus lieto mūsu putnkopji (sk. 2. zīm.), bet mazo trusēnu krātiņos, lai tie labāk varētu barībai piekļūt, graudu ievietošanai ieteicams lietot parastos krāšņu podiņus.

Ja krātiņus gatavo no jauna materiāla, tad vēlams tos gatavot tā, kā redzams 1. zīm. — no spundētiem dēļiem (var arī no finiera), 2—3 stāvos, atkarībā no audzējamo trušu skaita un telpām, kuŗās paredzēts krātiņus ievietot. 3. zīmējumā redzamais krātiņu komplekts paredzēts 1 tēviņa un 2—3 mātīšu turēšanai, atstājot dažus krātiņus rezervē, bet apakšējos krātiņos ievietojot jaunos trusēnus. Krātiņa normālais tilpums apm. 70 (platums) × 80 (dziļums) × 60 (augstums) cm. Atstarpe starp virsējo un apakšējo grīdu — apm. 12 cm un tā krātiņu priekšpusē nosedzama ar paceļamu vāku. Atceļot vāku, var ērti pagrīdu iztīrīt un piepildīt ar jaunu kūdru. Apakšējā grīda ierīkojama ar nelielu kritumu uz aizmuguri un apsitama ar jumta papi vai skārdu.

Ja krātiņus iespējams novietot pie ēkas sienas, aiz kuŗas ir brīvs laukums trušu aploku ierīkošanai, tad apakšējiem krātiņiem ierīkojama otra izeja uz aploku ar stiepuļu pinuma durvtiņām, bet iekšējo durvtiņu pinums aizsitams ar finieri, lai truši neciestu no caurvēja.

Ja aplokus pie ēkas sienas ierīkot nav iespējams, tad aplokos trusēniem izgatavojami atsevišķi krātiņi, vai nu tādi, kā 2. zīm., vai arī citādā veidā pēc truškopja ieskatiem, viņa rīcībā esošiem materiāliem un t. t., tikai atkal jāraugās, lai nebūtu caurvēja un lai krātiņos nelītu iekšā lietus. Ārējos krātiņos, tāpat kā iekšējos, ierīkojamas redelītes sienam un ievietojami barības trauki. Ārējo krātiņu grīda gatavojama no cieši kopā salaistiem dēļiem un to, vajadzības gadījumā, var pārklāt ar salmiem. Virsējā grīda ārējos krātiņos nav vajadzīga. Ārējos krātiņus ieteicams taisīt saāķējamus un ar noceļamu jumtu, lai tie būtu vieglāki pārvietojami.

Aploki ierīkojami divi (1 tēviņiem un 1 mātītēm), un to laukums būtu vēlams apm. 24 m^2; saprotams, ka lielāks aploks nebūs par sliktu. Aploki iežogojami ar apm. 1,5 m augstu stiepuļu pinuma (vai dēļu) žogu, ierīkojot arī vārtiņus. Žoga virspusē piestiprināms (ieslīpi uz āru) apm. 15—20 cm plats, bet apakšmalā (ieslīpi uz iekšu) apm. 50 cm plats stiepuļu pinums, lai plēsīgie zvēri nevarētu iekļūt aplokā un lai truši neizraktos pa apakšu cauri. Stiepuļu pinuma caurumi nedrīkst būt lielāki par 2,5 cm^2.

2. zīm. Brīvi stāvošs krātiņš

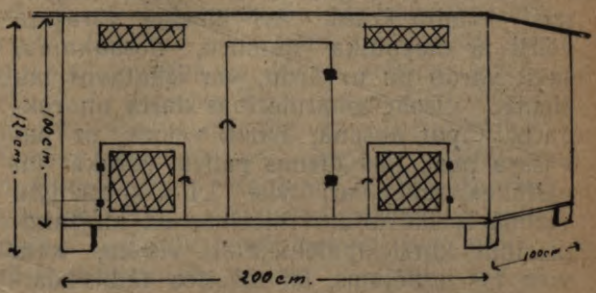

Čaklā kaplētāja

Mazpulku dalībnieki, pavasaris tuvojas!

Agr. K. ĶIRSIS

Šī ziema, kuŗa gan tagad tikko vēl īsti iesākusies, tomēr, droši vien, ilgāk nepastāvēs, kā citos gados. Tādēļ mazpulku dalībniekiem jāizmanto vēl pēdējais ziemas laiks to darbu nobeigšanai, ko katrs iesācis. Sevišķi ilgstošo pieccīņu dalībniekiem, kas nodomājuši pārveidot savu tēvu sētu pagalmus, ierīkot košuma dārziņus u. t. t., jāpasteidzas ar akmeņu, grants un smilts pievešanu pagalmu nosusināšanai un izbruģēšanai, materiālu sagādāšanu zemes drenāžai un labierīcību iekārtošanai saimniecībā u. t. t. Visiem dalībniekiem kuŗu saimniecībās vēl nebūtu karogu mastu, ziemas laikā jāapgādā piemēroti koki, lai pavasarī, pēc zemes atkušanas, steigtos tos pacelt un š. g. 15. maijā visās dalībnieku mājās plivotu karogi mastos. Tāpat jāizgatavo glīts ceļa rādītājs ar zaļo mazpulka četrlapi, lai katras mājas ceļa galā jau varētu zināt, ka tur dzīvo jaunā laika cenonis — mazpulka dalībnieks. Ziemas vakaros jāpagatavo arī savam lauciņam stūŗa mietiņi, lai tūlīt pavasarī lauciņu varētu atzīmēt dabā, ja rudenī tas nebūtu izdarīts. Stūŗu mietiņi jāgatavo visi vienādā gaŗumā, vislabāk četrkantaini noēvelēti un nokrāsoti: apakšējais gals — zaļā, augšējais — baltā krāsā. Arī lauciņa uzraksta dēlīti ar mazpulka numuru, nosaukumu, savu vārdu un uzvārdu, var izgatavot jau ziemā. Vispār amatniecības darbi un rokdarbi, tāpat aušana, labāk veicas uz pavasaŗa pusi, kad dienas paliek gaŗākas un gaišākas, tādēļ arī visi LLK speciālistu vadībā sarīkotie amatniecības un mājsaimniecības kursi apmeklējami visiem, kam vien tas iespējams, lai mācītos tādus darbus, ko pašu mājās nav varējuši iemācīties. Tad kuplāks, bagātāks būs katra mazpulka dalībnieka novietnis sava mazpulka darbu apskatē un nebūs arī kauns sacenšoties ar citiem mazpulkiem rajonos un Zemgales apgabala izstādē Jelgavā. Sevišķi šogad jācenšas zemgaliešiem, lai ar saviem darbiem pierādītu, ka viņi ir cienīgi savas lielās un dižās vēstures un savu centīgo priekšgājēju raženi dēli un meitas. Laikus jau mazpulkā jāvienojas par nākošās vasaras nodarbībām. Lielākiem un vecākiem dalībniekiem silti ieteicams sākt darbus lopkopībā, it sevišķi no svara zirgkopība— izaudzējot staltu kumeliņu vai nu pats savām vajadzībām vai arī pārdošanai tēvijas sargiem — armijai. Zirgu vēl Latvijā mums vienmēr trūkst, un tiešām ir kauna lieta, ja mēs nespējam paši izaudzēt sev vajadzīgos zirgus — tas katram mazpulka dalībniekam jāievēro. Dzīvnieku audzēšana arī pati par sevi ir interesantāka nodarbošanās, kas sniedz daudz vairāk pieredzējumu un atziņu, nekā lauka un dārza kultūras, kas pamudina un ierosina darba darītāju daudziem citiem vēl nesasniegtiem mērķiem.

Izvēloties dārzu vai lauku kultūru, jāievēro, ka **visiem viena mazpulka dalībniekiem** (ja liels mazpulka dalībnieku skaits, tad var sadalīties grupās pa 10 dalībniekiem) **jāaudzē vislabāk viena,** bet ne vairāk kā divas vienādas kultūras savā sacensības lauciņā. Par katru kultūru jāizdara pilnīgi atsevišķas atzīmes „mazpulka dalībnieka laukkopības un sakņkopības grāmatvedībā". Viena mazpulka dalībnieka grāmatvedībā var rakstīt tikai par vienu kultūru. Sacensības lauciņš nekad nedrīkst būt mazāks par 100 m^2 (izņemot mazpulka mazajos un pilsētu mazpulku dalībniekus). Ar audzējamo sacensības kultūru visiem dalībniekiem jāiepazīstas visos sīkumos: ar zemes sagatavošanu, mēslošanu, dēstīšanu vai sēšanu, apkopšanu, novākšanu, ražas uzglabāšanu, izlietāšanu u. t. t., un pēc

grāmatvedības jāpārliecinās par kultūras ienesību, ražošanas pašizmaksu u. t. t.

Mazpulku dalībniekiem pie kultūru izvēles jāievēro, ka katram lauksaimniekam un dārzkopim jāprot pašam izaudzēt pietiekošā vairumā cilvēku uzturam lietojamie sakņaugi un dārzāji un rudenī, pielietojot dažādus pārstrādāšanas paņēmienus un uzglabāšanas veidus, jāprot tie uzglabāt visa gada patēriņam. Apvidos, kur to vēl neprastu un nedarītu, mazpulkiem jāiet ar priekšzīmi. Tāpat mazpulkiem jāpiegriež vēriba to kultūru propaganda, kuŗu paplašināšana nepieciešama vai nu vietējo saimniecisko apstākļu dēļ vai arī valsts interesēs.

Vispār mazpulku dalībniekiem jāmācās izaudzēt visas tās parastās kultūras, bez kuŗām nevar iztikt neviena mūsu lauku saimniecība.

Ārpus sacensības lauciņa (100 m²) var audzēt arī blakus kultūras pēc katra dalībnieka vēlēšanās un patikas. Par blakus kultūrām grāmatvedība nav obligāta.

Mazpulkos, kur rudenī nodomāts sarīkot dārzāju pārstrādāšanas kursus un kur darbojas mājsaimniecības grupas, katrā ziņā, ja ne visiem, tad vismaz dažiem dalībniekiem kā blakus kultūras, jāaudzē konservēšanai nepieciešamie augi: dārza zirņi, pupiņas, puķu kāposti, tomāti, sakņu selerijas, mazie pērļu sipoliņi, rabarberi, špināti, skābenes u. c.

Kultūras izvēloties, jāpiegriež vēriba arī tam, lai katrs mazpulka dalībnieks par savu (vismaz vienu) audzējamo kultūru, vai nu tā būtu sacensības vai blakus kultūra, iegūtu arī kādus ienākumus. Tad būs lielāka interese par darba izpildīšanu un arī pats dalībnieks iegūs savus personīgos līdzekļus gan mazpulka vajadzībām: „Mazpulka" abonēšanai, grāmatvedībai, nozīmes iegādei u. t. t., gan arī turpmākiem darba pasākumiem mazpulkā.

Šogad tirgus visiem lauksaimniecības ražojumiem būs izdevīgs, un nevienam nav jābaidās no tādiem gadījumiem, kā agrākus gadus, kad mazpulka dalībnieki izaudzēja labus ražojumus, bet tirgū nevarēja pārdot un ja arī pārdeva, tad par smieklīgi lētu cenu. Tagad nācionālā valdība vietējos tirgus apstākļus ir nokārtojusi pilnīgi droši un visiem lauksaimniecības produktiem pavērts arī eksports uz ārzemēm. Katrs mazpulka dalībnieks, kas audzēs parastos lauksaimniecības ražojumus tirgum, tos arī varēs pārdot par pieņemamu cenu.

Magones, sinepes, koriandru un citus garšas un ārstniecības augus šogad varēs audzēt tikai tik daudz, cik būs iepriekš LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai pieteikts un atļauts, jo šo augu tirdzniecība pakļauta vienai iestādei T. L. M. ārstniecības augu uzņēmumam.

Pilsētu mazpulkos kultūru jautājums jāpieskaņo katra mazpulka īpatiem tirgus apstākļiem, mazpulka lauciņu zemes sastāvam un īpašībām, kā arī attālumam no dalībnieku dzives vietām un pašu dalībnieku interesēm, patiku uz vienu vai otru augu.

Pirmajā gadā katram mazpulkam ieteicams iesākt sacensību ar kādu vienkāršu kultūru, ko dalībnieki jau mājās redzējuši audzējam un jaunas, nepazīstamas kultūras iāaudzē vismaz vienu gadu kā blakus kultūras, lai vēlāk pārietu uz kādu sacensības kultūru.

Vienu un to pašu kultūru katram mazpulkam vajadzētu audzēt vizmaz 2 gadus no vietas, bet ne vairāk kā 3 gadus. Audzējot kādu kultūru tikai vienu gadu, bieži vien tās labai ražai vai neražai ir gadījuma raksturs, jo vienā gadā nav iespējams pilnīgi iepazīties ar visām augšanas prasībām. Otru gadu audzējot, visas auga prasības un īpatnības var labāk, pamatīgāk noskaidrot un gūt arī labākus panākumus. Trešo gadu audzējot kādu kultūru un vispār vecākiem mazpulku dalībniekiem, lai uz vietas savās saimniecībās varētu pārliecināties un salīdzināt paši savā starpā dažādu darba paņēmienu priekšrocību, dažādu mēslojumu un dažādu šķirņu nozīmi ražas pacelšanā, ieteicams izdarīt salīdzinošus izmēģinājumus. Saprotams, pie viena izmēģinājuma temata jāstrādā pēc iespējas vairākiem dalībniekiem, tad šādiem izmēģinājumiem būs vērtīga un paliekoša nozīme ne tikai pašam mazpulka dalībniekam, bet arī visā lauksaimnieku saimē.

„Zīda groži, zelta sleji"

A. BRASTIŅA

Bērīts manis kumeliņis,
Tek galviņu grozīdams,
Zīda groži, zelta sleji
Sudrabiņa lapiņām.
(T. dz.)

Tira zelta loku liecu
Dimantiņa kamaniņas,
Smalku linu grožu viju
Sudrabiņa lapiņām.
(T. dz.)

Grožus vijot

Mazpulku saime cenšas arvien vairāk izdaiļot savu apkārtni. Ziemas vakaros, kad atliek brīvs brītiņš, mazpulku dalībnieces lai padomā par bāliņu audzējamiem kumeliņiem. Kad pienāks laiks grožot kumeliņus, lai dāvā savus pašu darinātus grožus. Patīkami iedomāties, kad svētdienā, braucot baznīcā, aizjūgu grezno skaisti, pašdarinātie groži un zvaigžņoti austā sega.

Mūsu senči šo darbu labi pratuši un arī viņu mākslinieciskā gaume bijusi attīstīta.

Darbam darināti vienkārši pakulu groži, bet svinīgākos gadījumos no pūra lādēm izņemti rakstainie groži, kuŗi bija daudz krāšņāki. Tādēļ lai arī katrai mazpulku dalībniecei būtu savā pūra lādē šādi pašdarināti groži, kā darbam, tā arī greznumam.

Īsumā pastātīšu par grožu aušanu celu technikā.

Vajadzīgie darba rīki: četrkantaini dēlīši — celas (1. zīm.) ar caurumiem katrā stūrī diegu ievēršanai, saiviņa aizaudu uztīšanai un koka nazis piesišanai. Dēlīši 8 cm kvadrātā, ļoti gludi, plāni, ar ieurbtiem caurumiņiem. Celu daudzums grožiem atkarīgs no dzijas rupjuma. Parasti celas rēķina 10 līdz 16 gabalas. Katra cela ar ievērtiem 4 diegiem veido vienu garenu svītru grožā.

Celā ņ veŗot visas dzijas vienādā krāsā dabūjam vienādu svītru. Ja ieveŗam divos caurumiņos sarkanu, divos zaļu, dabūjam svītru ar zaļu - sarkanu atkārtojumu u. t. t.

Veŗot katrā caurumiņā savu krāsu, dabūjam svītru ar četru krāsu atkārtojumu.

× ◯ — = | × ◯ — = | u. t. t.

Grožiem vislabāki lietot četri līdz seškārtīgi šķeterētu pakulu dziju, kuŗu var paši nokrāsot ar augu krāsām ļoti jaukos toņos.

Pavedienus sagriež vajadzīgā gaŗumā. (parasti šāda veida grožiem galos piestiprina ādas siksnas).

Velki jāņem divreiz gaŗāki, jo aužot tie saraujas un auduma sākumā un beigās iet zudumā neizaustie gali.

Diegus saver celās pēc raksta, sasienot visus četrus diega galus celas galā kopā (4. zīm.). Jāieveŗ visi diegi celā no vienas puses. Saliek celas pēc numuriem tā, lai vienādās krāsas diegi atrastos viens pret otru un lai vienā celā īsie, mezglā sasietie velku gali būtu uz augšu, otrā uz leju, tad dabūjam sīko skujoto rakstu. (2. zīm.). Lai dabūtu lielo skujoto rakstu, liekam pusi celas ar galiem uz vienu pusi, otru celu daļu uz otru pusi (3. zīm.). Kad celas saliktas (5. zīm.) nosien visus velku galus kopā

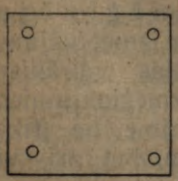

zīm. 1

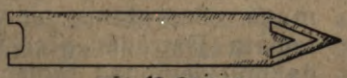

zīm. 1a saiviņa

zīm. 2

zīm. 3

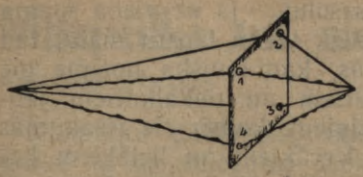

zīm 4

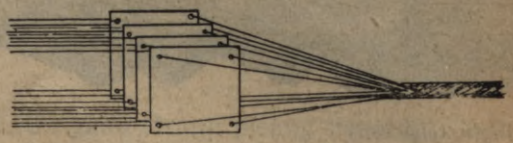

zīm 5

un piesien ar auklu pie kāda nekustoša priekšmeta, tāpat kā prievītes aužot. Garos velku galus savej cilpā pīnē un nostiprina pie otra nekustoša priekšmeta.

Sāk aust: izvelkot saiviņu ar aizaudu un ikreizes pagriežot visus celus reizē pa vienu ceturtdaļu uz priekšu, ar koka nazi piesitot.

Jāraugās, lai auduma malas būtu vienādas. Aizaudam jābūt tādas pat krāsas kā malējā strīpa, lai neatšķirtos.

Otrā celu pusē diegi savijas, tos var atritināt vaļā, vai griezt celus aužot uz pretējo pusi līdz savijums atritinājies.

Darbu beidzot celi jāsasien, jo citādi viņu kārtība var sajukt, kas prasa lieku darbu sakārtojot tos no jauna.

Pavasaŗa darbi cīņā ar augļu dārzu kaitekļiem un slimībām

P. ELKSNIS

Bezlapu stāvoklī tiklab pilsētnieku kā laucinieku augļu dārzos uz kokiem var redzēt sakaltušas lapas dažādos veidos: pa divas kopā salipušas, kā cigarus ap zariem sagrieztas, ar tīkliem piestiprinātas pie zariem, izgrauztas un uzdurtas uz zariem, lapu kātiņi iegrauzti un saliekti ap zaru, kā karogus piestiprinātas pie zariem u. t. t. Daudz cilvēku to ir redzējuši, bet nav piegriezuši nekādu vērību. Patiesībā vienā šādā visu ziemu vēja šūpotā sakaltušā augļu koka lapā entomologi ir saskaitījuši 250—300 dažādu kaitēkļu oliņu. Pavasarī, kad iestājas silts laiks, no oliņām attīstās kāpuri, kas noēd kokiem lapas. Tā tad vienas šādas sausas lapas pietiek, lai kāpuri sabojātu kokam visas lapas un iznīcinātu augļu ražu.

Vērīgi raugoties uz augļu koku jaunaudzēm, var redzēt arī no spīdīgām oliņām sastāvošus gredzenveidīgus riņķus. Tās ir riņķu tinēja oliņas, no kuŗām pavasarī siltā laikā iznāk kāpuri, kas grauž koku lapas.

Uz augļu kokiem vēl redzami augļu puves maitāti lieli un mazi augļi. Vērīgi raugoties, atradīsiet arī zemē nokritušus. Ja nekas netiek darīts, tad augļu puve ar katru gadu vairāk izplatās un no augļu ražas maz kas paliek pāri. Šo slimību no maitātiem augļiem vējš siltā laikā iznēsā uz veseliem augļiem, no kā pirmā laikā uz augļiem rodas mazi, melni plankumi, kuŗi ar katru dienu kļūst lielāki un samaitā visus augļus.

Vislabākais un lētākais cīņas līdzeklis ir lapas un puvušos augļus no kokiem un zemes salasīt un sadedzināt. Tanī pašā reizē visi gredzenveidīgo oliņu riņķi nogriežami un sadedzināmi vai, ja zeme jau atlaidusies, var arī ierakt zemē.

Augļu dārzos ir stipri izplatījies vēzis. Ir sastopami dārzi, kur visi koki slimo ar šo kaiti, bet maz tiek darīts slimības apkaŗošanā. Saslimst viens koks, un ja nekas netiek darīts, tad pēc vairāk gadiem jau dārzā ar vēzi slimo daudz koku. Vēzis pielīp kokiem ievainotās vietās. Ievainojumi kokiem rodas ar zābaku naglām ievainojot mizu kāpjot kokos, kratot augļus, zariem lūstot, zarus griežot un neapsmērējot, arī no darba rīkiem zemi apstrādājot, krusas graudiem un t. t. Izšķiŗ 4 dažādus vēža veidus: sakņu, atklāto, bumbuļveidīgo un melno vēzi. Vēzis jāārstē pašā sākumā, izgriežot slimo vietu un apsmērējot ar potvasku, 10% etiķskābi vai karbolineumu. Ja vēzis iemetīes mazākos koku zaros, tad tie jāizgriež un jāsadedzina. To ievērojot, pavasarī augļu koki uzmanīgi jāapskata un slimie zari jāizgriež, tad augļu dārzi būs pasargāti. Lai būtu skaidrībā par vēža slimību un to apkaŗotu pareizi, tad

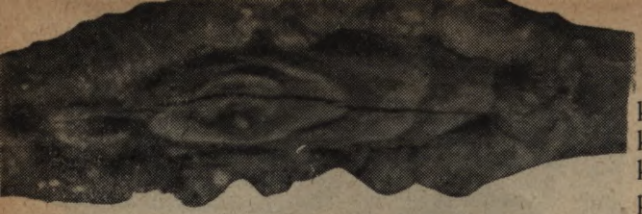

Augļu koku vēzis

mazpulku dalībniekiem ieteicams griezties pie dārzkopības instruktoriem.

Tad nāk koku resnāko zaru un stumbru tīrīšana. To labāk izdarīt pavasara pusē pēc lietus un mitrākā laikā, jo tad sūna un vecā nederīgā miza labāk atlobās. Šim darbam ir noderīgas stiepuļu sukas, mazie 4 collas platie ravējamie rokas kaplīši un zemeņu tīrāmie naži. Darbs jāizdara pamatīgi, lai sūna un vecā koku miza tiktu notīrīta. Līdz ar sūnu un veco mizu norauj daudz dažādu kaitekļu un to oliņu, kuŗus uz izklātām segām sabirušus, var viegli sadedzināt.

Kad koki notīrīti, tad vislētākais desinfekcijas līdzeklis ir kaļķi. Agrāk un vēl tagad daudz lauksaimnieku nokaļķo tikai koku celmus un resnākos zarus, kroņus atstājot nekaļķotus. Tādu darbu var salīdzināt ar cilvēku, kas iegājis pirtī un nomazgājis kājas vien, iedomātos, ka nu jau ir tīrs, atstājot galvu, rokas un krūtis nemazgātas.

Jācenšas visu koku nokaļķot līdz zaru galiem. Jaunākus, no 8—10 gadu vecus kokus, var nokaļķot ar oti, velkot no apakšas uz augšu līdz pat zaru galotnēm, lai neaplaustu pumpurus. Pie augstākiem kokiem, lai aizsniegtu galotnes, var lietot kāpšanai stiprus solus. Ja uz viena spaiņa kaļķu piena pieliek vienu lāpstu mālu, tad kaļķi ilgāk turās, kam sevišķa nozīme pie pavasarī iestādītiem un nokaļķotiem jauniem augļu kociņiem, kamēr tie iesakņojas un sāk augt. Vecākiem un lielākiem kokiem kroņu zari jāapmiglo ar „Pomona" vai uz muguras nesamo automātisko miglotāju. Miglošana jāizdara sausā laikā, lai ar šķidrumu viss koks būtu vienlīdzīgi mitrs. Kaļķu piens iznīcina sūnu un lapu utu oliņas, bet citi kaitekļi paliek dzīvi un tie jāiznīcina ar stiprākiem šķidrumiem, kādi minēti brošurā „Kultūraugu kaitekļu, slimību un nezāļu apkarošana." Ja uz kokiem nav sūnu un vecu mizu, tad arī kaitekļiem grūtāk mitināties un viņu būs mazāk.

Sausu lapu, augļu puves maitātu augļu nolasīšanu, jaunaudžu gredzenveidīgo oliņu riņķu un ar vēzi slimu zaru izgriešanu var izdarīt ziemā, kad silts laiks un rokas nesalst, bet sūnas un vecas mizas tīrīšanu, kā arī koku kaļķošanu un miglošanu, skatoties pēc laika, aprīlī un vēl maija sākumā. Ja ziemā nekas netiktu darīts, tad ar pirmo aprīli bez kavēšanās jāķeŗas pie minētiem darbiem. Dažus kaitekļus var vieglāk un sekmīgāk iznīcināt viņu dusas laikā vai arī kamēr vēl tie oliņās, bet kad tie iznākuši un izklīduši pa koku lapām, tad cīņa ir grūta un dārgi maksā. Bez tam ar nāvekļiem uzmanīgi jārīkojas, lai nesaindētos. To ievērojot, visi mazpulku dalībnieki stājaties jau ziemā pie kaitekļu un slimību iznīcināšanas, tad ēdisiet skaistus un veselīgus augļus.

Riņķu tinēja oliņas

Kā jātīra stumbrs

Kā pareizi jāgriež zari

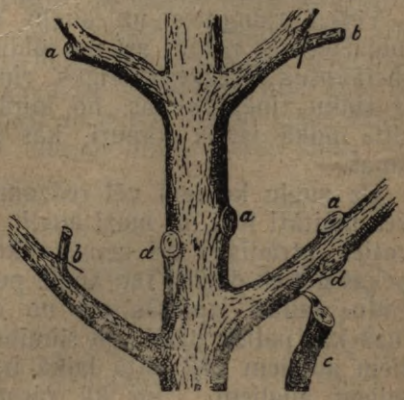

Mazpulki un slēpošana

ARTŪRS ĶIKUTS

Mazpulku dalībnieki, skaistā ziema jūs aicina savos sniegotos laukos, kalnos un piesarmojušos mežos.

Tādēļ, mazpulku dalībnieki, uzklausīsim šo skaisto dabas aicinājumu un apskatīsim savas mīļās dzimtenes dabu arī ziemā. Šo dabas aicinājumu vislabāk izpildīsim ziemā, cītīgi nododoties slēpošanas sportam, kas ir ideālākais un skaistākais ziemas sporta veids, un to var piekopt katrs, katrā vecumā — jauns un vecs.

Slēpošana ārpus nepieciešamās fiziskās attīstības dod arī neatsveramas garīgas vērtības. Slēpotājs ir drošsirdīgs, uzņēmīgs un bezbailīgs un, būdams arvien ciešā sakarā ar dzimtenes dabu, mīl savu tēvzemi.

Slēpošana ziemā nepieciešama katram, kam rūp viņa dārgā veselība un dzīves prieks. Sevišķi jaunatnei — jums, mazpulku dalībniekiem, kas esiet mūsu tautas un mūsu Latvijas nākotne, jārūpējas par savu veselību, fizisku un garīgu attīstību. Tādēļ, mazpulku dalībnieki, lai sasniegtu šo ceļa mērķi, mums visiem jāklausa skaistās ziemas aicinājums un ar visu sirdi jānododas veselīgajam slēpošanas sportam.

Cik viegli lejup!

Katru gadu strauji pieaug slēpotāju skaits laukos un pilsētā, un slēpošana noteikti kļūst tautas sports.

Tomēr laucinieki, kam slēpošanai nesalīdzināmi labāki apstākļi, slēpo mazāk kā pilsētnieki. Tas izskaidrojams ar iepriekšēju zināšanu trūkumu šai sporta nozarē. Trūkst arī slēpošanas apmācītāju — instruktoru, un plašā mērogā jānoorganizē slēpju apgāde. Jārūpējas arī par plašāku un sistēmatiskāku slēpošanas propagandu. Šeit daudz vēl sakāms un darāms lauku organizācijām, galvenokārt aizsargiem, bet sevišķi (jau) mazpulku dalībniekiem — lauku jaunatnei.

Pēdējos gados arī provinces sabiedrība un sevišķi organizācijas izpratušas ziemas sporta lielo nozīmi un nepieciešamību, veicināt slēpošanas attīstību.

Tomēr, mazpulku dalībnieki, jums šeit vēl liels darbs darāms, rādot citiem priekšzīmi arī slēpošanas sportā, tāpat kā visos citos darbos un cēlos pasākumos.

Mazpulku dalībnieki, kas vairāk dzīvojiet laukos, jums ir daudz labāki apstākļi un lielākas priekšrocības kā Jūsu draugiem pilsētās. Pilsētas jaunatnei un lielākajam slēpotāju skaitam jādodas kilometriem tālu vai ar speciāliem tūristu vilcieniem jābrauc pat pie Jums — uz Latvijas iecienītākām slēpošanas vietām, bet Jūs, lauku jaunatne, variet sākt slēpot jau no mājas durvīm.

Ziemu Jums, lauku jaunatnei — mazpulka dalībniekiem, ir tiešām daudz vairāk brīva laika (salīdzinot ar vasaru), un Jūs varētu slēpot.

Ar visiem spēkiem jārūpējas un jāgādā izdevība lauku jaunatnei nodarboties ar ziemas sportu — slēpošanu. Tas būs daudz labāk, nekā brīvo laiku pavadīt bezdarbībā, piepīpētās telpās vai arī meklēt izklaidēšanos krogū.

Mazpulku dalībnieki, slēpošana ir ne tikai jauka izklaidēšanās brīvajā laikā, bet tā nepieciešama veselības uzlabošanai un uzturēšanai.

Slēpošanai ir arī ļoti liela praktiska nozīme, jo slēpes ir ērtākais un ātrākais satiksmes līdzeklis, sevišķi uz laukiem.

Slēpju kopšana

(Slēpju uzglabāšana, piesātināšana un iesmērēšana)

E. BRANTS, 250. Brenguļu mazpulka dalībn.

Mazpulku dalībnieki! Pienākusi skaistā ziema un sākas skaistākais ziemas sports — slēpošana. Tad vismaz ziemas sākumā padomāsim un parūpēsimies par labu slēpju sagatavošanu slēpošanai, ja tas dažādu apstākļu dēļ nav izdarīts jau agrāk.

Kā visi darba rīki, tā arī sporta piederumi rūpīgi jākopj un jāuzglabā. Slēpes šai ziņā nav izņēmums, un tās prasa ļoti rūpīgu kopšanu. Slikti koptas slēpes ir līdzīgas sliktam lauksaimniecības darba rīkam (arklam, ecēšām, dažādām mašīnām u. c.), kas savu uzdevumu, protams, pildīs slikti.

Nekoptas un slikti uzglabātas slēpes ātri bojājas un ātrāk nodilst. Sevišķi rūpīgi jāapietas ar jaunām, nelietotām slēpēm. Pirms lietošanas jaunās slēpes obligāti jāpiesūcina (jāimprignē) ar karstu bērza darvu, bet pirms katras slēpošanas noteikti jāieziež ar piemērotu slēpju ziedi.

Lietotās slēpes vislabāk piesūcināt pavasarī un rudenī. Ziemā slēpes darvo pēc vajadzības, tikko slēpju slīdvirsma (apakša) kļūst bālāka. Nelīdzena slīdvirsma vispirms jāizlīdzina ar asa metalla vai ēveles palīdzību. Pirms piesūcināšanas slēpju apakša jāatsvabina (arī nokasot) no vecajām ziedēm, jo slīdvirsmai jābūt pilnīgi tīrai.

Slēpju iedarvošanu izdara šādi: slēpju apakšu vienlīdzīgi notriepj ar sakarsētu bērza darvu, pēc tam iedarvoto slēpi silda pie uguns. Jāizvairās no slēpju pārkarsēšanas. Iedarvošana jāturpina, ja slēpju apakša kļūst sausa un bāla. Pirms darvošanas slēpju siksnas un gumijas noņemamas, lai pasargātu no uguns. Slēpju piesūcināšanai ieteicams lietot speciālu impregnēšanas ziedi.

Pēc iedarvošanas slēpes jāiespīlē, galus sasienot un slēpēm vidū ieliekot klucīti. Ja slēpes nelieto, tad tām viemēr jābūt iespīlētām un novietotām sausā, vēsā vietā, protams, stateniski, ar priekšgaliem uz leju.

Ja slēpes zaudējušas izliekumus, tad tie nekavējoties jāatjauno (skat. ž. „Mazpulks" 1935. g. 12. numurā).

Pēc slēpošanas slēpēm rūpīgi notīrāms sniegs un tās sausi noslaukāmas. Slēpes nedrīkst uzglabāt siltās telpās, jo tās var zaudēt ieliekumus.

Uz laiciņu pārtraucot slēpošanu, slēpes neatstāt guļus, bet piesliet vai iedurt sniegā.

Ieziestās slēpes pirms slēpošanas dažas minūtes jānoliek ārā stateniski pie sienas vai koka, lai ziedes atdzistu.

Jāizvairās slēpot pa ledu, ūdeni, smiltīm, apledojušu ceļu, lai nediltu un neskrambātos slēpes. Ja skrambas un ieplīsumi tomēr radušies, tie ar asu nazi jāizlīdzina.

Pirms katras slēpošanas slēpes slīdvirsma jāieziež ar speciālu slēpju ziedi vai arī vienkārši ar vasku.

Slēpes ieziež, lai tās labāk slīdētu, šādi: slēpi novieto ieslīpi ar priekšgalu uz augšu un vaska gabaliņu velk uz leju, to mazliet piespiežot. Tad, slēpi sasildot (piem. pie krāsns), ar delnu slēpju ziedi krietni izgludina. Gludināšanu vislabāk izdarīt virzienā uz leju (no galiem). Jāgludina tik ilgi, kamēr ziede visur vienādā biezumā un slīdvirsma gluda.

Siltā laikā vaska vietā, ja nav pieejama speciāla ziede, jāņem parafīns. Ziedes jālieto tādas, kas satur daudz darvas un piķa.

Ziedes jāuztriepj uz slēpes aukstā veidā un vislabāk ar lodējamās lampas palīdzību jāizlīdzina vienādā biezumā. Izgludināt var arī ar delnu, kas jādara arī pēc izlīdzināšanas ar lampu.

Pēc slīdvirsmas nogludināšanas slēpes iznesamas ārā, lai ziede sasalst. Ieteicams lietot pazīstamās un labākās slēpju ziedes.

Labi koptas slēpes kalpo ilgi. Tādēļ, mazpulka dalībnieki, centīsimies pavairot slēpju izturību, tās apzinīgi kopjot un lietojot. Pareizi ieziestas slēpes mūsu slēpošanas prieku dubultos.

Darbs, kas rodas, slēpes pareizi kopjot, bagātīgi atmaksāsies, jo mums jābūt ne tikai labiem lauksaimniekiem, bet arī priekšzīmīgiem sportistiem — slēpotājiem.

Mazpulka dalībnieki! Slēposim!

Ar slēpēm Jūs variet tikt pa īsāko ceļu un ātrākā laikā uz skolu, veikalu, pie kaimiņiem un citur, pie kam slēpotājam nav vajadzīgs parastā ceļa, un viņš kavēkļus nepazīst. Tādēļ, mazpulka dalībnieki, kļūstiet visi slēpošanas cienītāji un krietni slēpotāji, jo slēpes ziemā ir neatvietojamas.

Slēpošanas sportā slēpjas arī dziļa ideja — tā ir vienības un savstarpējā tuvināšanās ideja.

Katrā mazpulkā būtu vēlama slēpošanas sekcija, kas rūpētos par ziemas sportu mazpulkā un propagandētu slēpošanu arī ārpus mazpulka.

Kā jau minēju, slēpošanas sportam ir svarīga nozīme mazpulku savstarpējā tuvināšanā. Šeit ir arī redzama lielākā ziemas tūrisma — slēpošanas nozīme.

Arī Jūs, mazpulku dalībnieki, pēc rīdzinieku parauga, variet izdarīt ar slēpēm pat garākus gājienus pie saviem kaimiņu mazpulkiem. Pilsētu mazpulku dalībnieki, ciešāku draudzības saišu nodibināšanai, varētu kā dzimtenes tūristi — slēpotāji (grupās) ērti apciemot savus lauku draugus.

Tādā veidā mazpulku dalībnieki varētu vēl ciešāk nostiprināt savstarpējo draudzību un vienību. Tas būs arī neatsverams solis mazpulku (pilsētu un lauku) savstarpējā tuvināšanā.

Pāri lielākām kupenām

Tādēļ, mazpulku dalībnieki, sekojiet mūsu mīļās tēvzemes dabas aicinājumam un kļūstiet visi labi slēpotāji, rādot visiem priekšzīmi, lai šis skaistākais un ideālais ziemas sporta veids kļūst pilnīgi par mūsu tautas nācionālo sporta veidu.

Mazpulku dalībnieki, slēpojiet!

Andžiņš

M. LASMANE

Pāru deja

I daļa

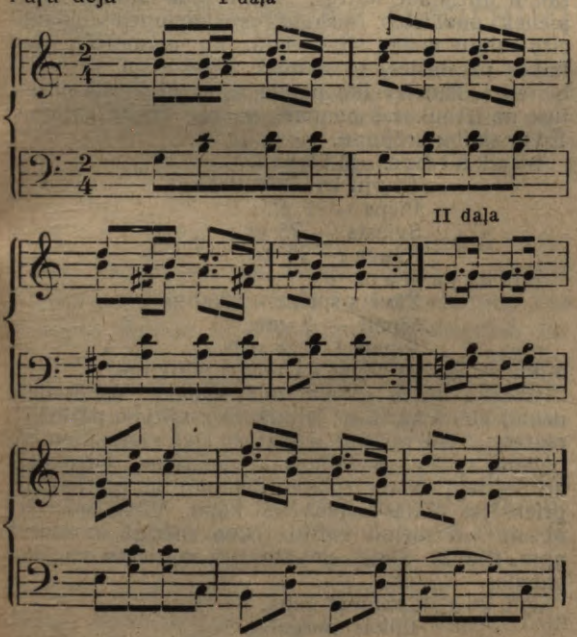

II daļa

1. Tec, meitiņa, tu pa priekšu .|
   Lai es tavas kājas redz' .|
   Čības, čābas vien tev ir, .|
   Čības, čābas vien tev ir. .|

2. Ja tu labi iztecēsi .|
   Būsi mana līgaviņ' .|
   Čības, čābas vien tev ir, .|
   Čības, čābas vien tev ir. .|

Izejas stāvoklis: nenoteikts dejotāju pāru skaits izveido dārziņu, nostājoties tā, lai katra pāŗa zēns un meitene stāvētu ar sejām viens otram pretī, meitenei iznāk nostāties zēnam priekšā, atmuguriski pa dejas loku, zēnam — ar seju pa dejas loku, tāpat kā „Mazā kamoliņā".

Izpildījums. I mūz. d. meitene, sānos iespraustām rokām, sākot ar l. kāju un griežoties uz labo, dejo astoņus polkas soļus pa dejas loku uz priekšu. Zēns tai pašā laikā, uz krūtīm sakrustotām rokām, sākot ar kr. kāju, pa dejas loku tik uz priekšu dejojot, astoņiem polkas soļiem seko meitenei. Saskaņā ar dejas tekstu, meitene griežoties cenšas zēnam pēc iespējas vairāk patikt. II mūz. d. z. un m. nostājas blakus, saņem rokas krustām (meitenes l. r. un zēna kr. roka virspusē) un astoņiem polkas soļiem (z. sāk ar kr. k., m. — ar l. k.) dejo dejas ceļa virzienā uz priekšu.

Tad sāk deju no sākuma.

Meteņu galds

Meteņa dienā

I. ZAULS.

Nāc, nākdama, vasariņa,
Visi bērni tevi gaida.
Jau ziemiņa kājas āva,
Uz akmeņa sēdēdama.

(T. dz.)

Gaŗā ziemas tumsa ir gandrīz jau aiz muguras. Māmiņas aužamos stāvos velku veltnis kļuvis itin plāns, bet ap auduma veltni apvēlusies bieza palagu kārta. Tēvs domīgi pārcilā sētuvi, un ganu puika svilpodams aizmet mezglu jaunās pātagas auklas galā. Jā, cik ilgi vairs! Pavērsies salīkušās durvis, un istaba pielīs gaišiem saules stariem. Rudie lauki gaidīs savus kopējus. Brūnaļas nemierīgi ošņās svaigo, smaršas pilno gaisu. Jā, drīzi nāks pavasaris!

Pirmo reizi šis ilgas atklāti parādām arī citiem meteņa dienā. Tad mēs uzgavilējam gaidāmai vasarai un reizē sakām ardievas ziemai. Tādēļ meteņa dienā jāizmanto vēl reizi pēdējie ziemas prieki, ko tā mums sniedz ar savu mīksto, balto seģeni. Metenis ir gaiša prieka pilna diena, sevišķi, savu īpato parašu dēļ, taisni jaunatnei. Zēni un meitenes sariko jautru vizināšanos no kalniņa.

Vizi, vizi, metenīti,
No kalniņa lejiņā,
Cik no kalna nolaidos,
Tik no kājas nokodos.

Pieaugušie, izmantodami pēdējo kamanu ceļu, steidz vēl sērstībās. Un vai taisni bērni nav tie, kas visvairāk ciemiņus gaida? Viņi jau zina, ka krustmātei būs kautkas zem seģenes arī viņu kārajam zobam.

Bet nevar jau no ciemiņiem gaidīt vien, viņi ir arī mīļi jāsaņem, un protams, arī labi jāpacienā.

Ko tad liksim meteņa galdā? Māmiņai jau droši vien ir daudz kas padomā. Bet var būt, ka čaklās meitas padomiņš arī vēl noderēs, sevišķi, ja viņa pastāstīs par viena otra senā ēdiena pagatavošanu un likšanu galdā.

Īpatākie meteņa ēdieni ir miežu plācenis, slokātnis, ķūķis un vārītas cūkas kājas. Šajos ēdienos ir ļoti daudz tauku vielu. Uzturoties ilgāku laiku ārā, aukstā ziemas gaisā, mūsu organisms patērē daudz „kurināmo vielu" — tauku.

Miežu plācenis.

Miežu milti — 500 gr
Piens — 1 gl.
Sviests — 75 gr
Raugs — 25 gr
Kartupeļi — 100 gr
Sāls — 1 naža gals.

Gatavošana. Pienu, sviestu un sāli sajauc un sasilda līdz 30 gr C. Tad šķidrumā izšķīdina raugu un iejauc miltus. Mīklu labi samīca. Micot pieliek novārītus, sašķaidītus kartupeļus. Samīcīto mīklu noliek siltā vietā un uzraudzē. Kad mīkla uzcēlusies, to atspiež atpakaļ un uzraudzē otrreiz. Tad izveido plaukstas lielumā plācenīšus, liek uz ietaukotas pannas un cep krāsnī gatavus. Ēd ar skābu krējumu.

Slokātnis. Mīklai.

Rupju kv. milti 600 gr
Piens — 1 gl.
Sviests — 75 gr
Raugs — 25 gr

Pildījumam

Žāvēts speķis — 250 gr
Sīpoli — 2 gab.
Pipari 1 naža gals.

Mīklu pagatavo tāpat kā miežu plācenim.

Gatavo mīklu sadala divās daļās. Vienu daļu uzklāj plānā kārtā uz ietaukotas, miltiem pārklātas plātes. Visu plāksni noklāj ar sīki sagrieztiem sīpoliem, speķa gabaliņiem un pipariem. Otru daļu arī izstiepj plānu (plātes lielumā) un pārliek iepriekšējai. Malas saspiež cieši kopā. Virsu nosmērē ar olu vai melnu kafiju. Cep spēcīgā karstumā apm. 15 min. Galdā slokātni liek sagrieztu mazākos gabalos.

Ķūķis — pabieza zupa.

Cūkas pusgalva
Ūdens pēc vajadzības
Grūbas — 300 gr
Pupas — 500 gr
Sīpoli 2 gab.
Skābs krējums pēc garšas

Žāvētu cūkas galvu pārlej ar aukstu ūdeni, pieliek nomazgātas grūbas, izmērcētas pupas un nomizotus, pušu pārgrieztus sīpolus. Zupu vāra, kamēr viss ir mīksts. Pasniedzot galdā, pieliek pēc garšas skābu krējumu.

Vārītas cūkas kājas.

Nomērcētas, sālītas cūkas kājas pārlej ar karstu ūdeni, pieliek sīpolus, pīparus un vāra, kamēr ir mīkstas. Cūkas kājas liek galdā sausas — glīti sakārtotas bļodā vai uz šķīvja. Kā piedevas lieto kartupeļus un mārrutku salātus.

Bez minētiem ēdieniem meteņa galdā var likt arī citus jaunākā laika ēdienus. Bet kā mēs pagatavoto visglītāki saliksim galdā? Ja jau gatavo tautiskos ēdienus, tad galds ir jāklāj īpats, tautisks. Galda apklāšanai ņemsim skaistu dreļļu galda drānu. Ikdienas traukus apmainīsim ar glīti apstrādātiem māla traukiem un izrotātām koka karotēm.

Ja tautisku māla trauku nav, tad jāiztiek ar tādiem, kādi mājās ir. Latvisku izskatu galdam piešķir ar glītiem rotājumiem. Greznošanai lieto zaļo un balto sūnu un staipekņus. Lielā mērā galdu atsvaidzina latviski koka vai māla svečturi. Ābolus un raušus senāk likuši glītos sietos. Maizi sakārtojuši uz mazām, dekorātīvām sedziņām.

Vispirms saliek galdā tos traukus, kas nepieciešami katrai personai (lēzens šķīvis, krūzīte, dakšiņa un nazis, karote un, nama mātes vietā, visi dziļie šķīvji). Kā šie trauki jāsakārto, par to ir rakstīts iepriekšējos „Mazpulka" numuros. Pilnās bļodas novieto galda vidū, pieliekot katram ēdienam karoti vai dakšiņu, ar kuru ēdienu var paņemt. Liekot galdā pilnos traukus, neaizmirsīsim, ka pārāk lielas devas rada nepatīkamu iespaidu. Ja kāds ēdiens ir lielākā vairumā pagatavots, tad to var papildināt, kad uz galda pietrūkst. Pie tam jāievēro, ka ēdiena piedevas ir jānovieto to tuvumā. (Piem. pie cūku kājām mārrutki u. t. t.). Nama mātes priekšā jānoliek zupas trauks, lai viņa varētu visus šķīvjus piepildīt un izdalīt.

Pie tik patīkami klāta galda sēžot un tērzējot ar saviem kaimiņiem un radiem, mēs izjutīsim patiesu sirsnību un prieku, kas mūs ievadīs atkal vienā jaunā darba cēlienā.

Mums briesmas nedraud

Pie 432. Jelgavas skolotāju institūta mazpulka pastāv aviācijas sekcija, kas, starp citu, spraudusi par mērķi izstrādāt projektus un ierosinājumus, kā noorganizēt aizsardzību mācības iestādes nodrošināšanai pret lidmašīnu uzbrukumu kara gadījumā. Skolotāju institūts ir liela trīsstāvu ēka ar plašām pagraba telpām, kas vajadzības gadījumā būtu pielāgojamas pretgāzu aizsardzībai.

Tēlojums un zīmējumi mazpulku dalībnieku izpildīti.

19... gada novembrī institūtā mācības noritēja parastajā gaitā. Skolas sienās nevarēja nomanīt to nervozumu, kas pēdējās dienās bija manāms sabiedrībā, sakarā ar kādas lielvalsts netaisnajām prasībām pret mūsu miermīlīgo valsti. Šķita, ka diplomāti arī šoreiz pratīs izkliedēt sabiezējušos kara draudu mākoņus. Vēl otrs apstāklis lika būt visiem mierīgiem un netraucēti turpināt savu kārtējo ikdienas darbu: mūsu varonīgā armija bija vienmēr nomodā un modri stāvēja savās sargu vietās, un civīlie iedzīvotāji ar lietpratīgu „Pasīvā gaisa aizsardzības plāna" realizēšanu bija pietiekošā mērā nodrošināti pret iespējamām „gaisa briesmām" — pēkšņu lidmašīnu uzbrukumu. Katrā mājā un sabiedriskā vai valsts iestādē bija noorganizētas aizsardzības komandas, kas sastāvēja no apmācītām personām, kuŗas bija atbildīgas par savu pienākumu izpildīšanu.

Tomēr...

Apstākļi sarežģījās, bet iedzīvotājos valdīja priekšzīmīgs miers, jo bargs un stingrs likums aizliedza katru notikumu pārvērst panikā.

I

Plkst. 12-os nepārtraukti sāk skanēt zvans direktora kabineta telefonā. Pie telefona pieiet kanclejas darbiniece S: „Klausos."

I pavēle: „Sagatavot iestādi gaisa uzbrukumam! Tas gaidāms pēc 40 minūtēm!"

Šo rīkojumu tūliņ nodod institūta direktoram. Direktors tūliņ uzdod uzraugam apstaigāt klases un palūgt skolotājus ne-

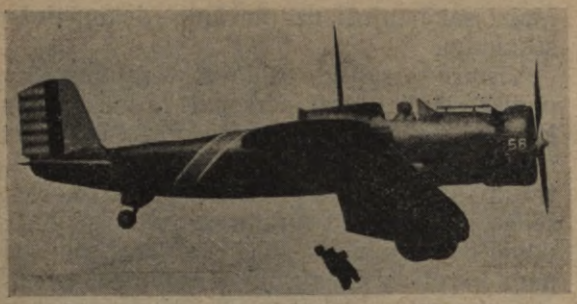

Uzbrukums sācies

kavējoties ierasties skolotāju istabā, bet V un VI klases zēniem sapulcēties pie uzrauga galda.

Skolotāji (3 minūtes pēc I pavēles) sapulcējušies skolotāju istabā. Direktors paziņo saņemto rīkojumu un sadala pienākumus katram skolotājam pēc iepriekš izstrādāta plāna. Visi skolotāji dodas savās klasēs, bet skolotāji P. un K. paliek pie V un VI klases audzēkņiem izpildīt viņiem uzdotos pienākumus. Kanclejas darbinieces S rīcībā, kas ir apmācīta sanitāre, dod 5 skolnieces.

Klasēs skolotāji paskaidro pašreizējo stāvokli un paliek savās vietās līdz tālākam rīkojumam.

Pilsētā atskan gāzu uzbrukuma trauksmes signāls. Skolotājs P. ar 10 skolēniem dodas uz ēkas bēniņiem noorganizēt uzraudzību. Skolotājs K. ar pārējiem vecāko klašu audzēkņiem kopīgi ar institūta amatniekiem un apkalpotājiem sagatavo pagraba telpas drošai gāzu aizsardzībai.

Novērotāji, ieradušies bēniņos, pārbauda pretgāzu apģērbus, uguns dzēšanas piederumus un dezinficēšanas aparātus. Novērotāji tiek sadalīti pēc pienākumiem pa numuriem un ieņem savas vietas.

Pagraba telpās visi logi tiek cieši aiztaisīti un pārbaudīti. Katru telpu pielāgo skolēnu novietošanai un uzstāda tur skābekļa aparātus un pie tiem apmācītu apkalpi to iedarbināšanai. Sagatavo un pārbauda pretgāzu apģērbus, ugunsdzēšanas un desinficēšanas piederumus.

Jau pagājušas 20 minūtes no saņemtā rīkojuma. Atskan zvans. Skolotāji noved skolēnus organizētā kārtībā pagraba telpās. Pa priekšu iet pamatskolas skolēni, tad institūta audzēkņi.

Pēc 30 minūtēm (no saņemtā rīkojuma brīža) visi jau novietoti telpās. Apkalpotāji pārbauda noslēgtos logus un durvis visos stāvos. Logu rūtis pārlīmē ar papīra strēmelēm (lai neizbirtu no gaisa satricinājuma, tuvumā bumbām sprāgstot). Komandas ietērpjas pretgāzu apģērbos un sagatavojas gāzu masku uzlikšanai (pēc attiecīga signāla saņemšanas).

II

35-ā minūtē — visi ir savās vietās.

40-ā minūtē — novērotāji pa mājas telefonu ziņo uz pagrabu, ka tālumā jau notiek lidmašīnu kauja.

43-ā minūtē — novērotāju ziņojums: „Dažas ienaidnieka lidmašīnas dodas uz pilsētu. Sāk strādāt zenītbaterijas."

45-ā minūtē — „Ienaidnieks nomet bumbas. Pēc signāliem var spriest, ka met aizdedzinātājas bumbas."

48-ā minūtē — „Raķetes vēsti, ka nomestas grāvējas bumbas un gāzu bumbas. Gāzu komandai uzģērbt pretgāzu maskas!"

50-ā minūtē — „Dažas bumbas sprāgst institūta tuvumā."

53-ā minūtē — spēcīgs sprādziens satricina visu institūta ēku. Novērotāju ziņojums: „Nomesta bumba uz institūtu. Bojāts rokdarbu kabinets. Griestu nobrukums uz trepēm."

55-ā minūtē — „Mūsu komanda dzēš uguni. Viegli ievainoti 3 skolēni. Uzsūtīt sanitārus!"

57-ā minūtē — „Nomesta gāzu bumba. Degazētājiem sagatavoties!"

60-ā minūtē — „Ienaidnieku lidmašīnas, mūsu lidotāju vajātas, pārtrauc uzbrukumu pilsētai. Vērojama mūsu lidotāju uzvara."

62-ā minūtē — raķešu signāls: „Degazētājiem iziet!"

65-ā minūtē — „Visiem palikt savās vietās līdz degazetāju priekšnieka rīkojuma saņemšanai!"

67-ā minūtē — degazētāju ziņojums: „Gāzu bumba kritusi pret namu Nr. 27. Apkārtni degazējam."

80-ā minūtē — Novērotāju ziņojums: „Pārbaudītas bumbas sprāguma sekas: sagrauta rokdarbu klase. Trešā stāvā uzeja aizliegta. Apkalpotājiem pārbaudīt logus. Mūsu komanda pārbauda drošību klasēs."

83-ā minūtē — degazētāju ziņojums: „Gāzbumbas sprāguma vieta un apkārtne

degazēta. Satiksme norobežota ar dzeltēniem karodziņiem. Nepieiet tiem tuvāki pa 5 metriem.

85-ā minūtē — Novērotāju ziņojums: „Skolotāji un skolēni var atgriezties klasēs I un II stāvā. Neiet III stāva ēkas labajā pusē."

90-ā minūtē — novērotāju ziņojums: „Pilsētā atjaunota satiksme. Uzklausīt ziņojumu pa telefonu!"

92-ā minūtē — pa telefonu: „Nomestas 60 iperita bumbas. Pierakstait ziņotās vietas! Brīdinait tajās neiet!" Seko ziņojums par gāzbumbu sprāgumu vietām: Bisenieka ielā 27; Pasta ielā 4, Zilā ielā 42, Mātera ielā 15, Raiņa ielā 20, Pēteŗa ielā 9 un Lielā ielā 2. Pilsētā sagrauti 2 nami. Ugunsgrēki izcēlušies: Zirgu ielā 4, Kazarmju ielā 12, Pētera ielā 10. Ugunsgrēkus likvidē. Gaisa kaujā nogāztas 6 ienaidnieku lidmašīnas. Pārējās vajā mūsu lidotāji.

III

100-ā minūtē — atlaiž vecākās klases uz mājām .

120-ā minūtē — atlaiž uz mājām pārējās.

Nākošā dienā pa radio ziņojums: X lielvalsts uzbrukums likvidēts. Izsludināts kaŗš X valstij ar Latviju. Visas valstis pārtraukušas diplomātiskos un saimnieciskos sakarus un pieteikušas X lielvalstij kaŗu, ka tā, pretēji starptautiskajiem nolīgumiem, uzbrukusi miermīlīgai Latvijai. Ienaidnieks jau paspējis izdarīt gaisa uzbrukumu no robežas attālākai Jelgavai ar nolūku radīt valstī paniku.

Ienaidnieka uzbrukums nav nodarījis nekādu lielāku postu, jo iedzīvotāji jau laikus bija labi sagatavoti un uzbrukuma laikā izturējās ar vislielāko disciplīnu. Pilsētas aizsardzība (zenitbaterijas un mūsu lidotāji) atsita pēkšņo ienaidnieka uzbrukumu. Pa uzbrukuma laiku virs pilsētas tika notriektas 6 ienaidnieku lidmašīnas, 10 lidmašīnas notriektas kaujā līdz robežai. Atpakaļ aizlidoja tikai 4.

Mūsu pusē krituši 12 lidotāji.

Slava varoņiem!
Kaŗš likvidēts!

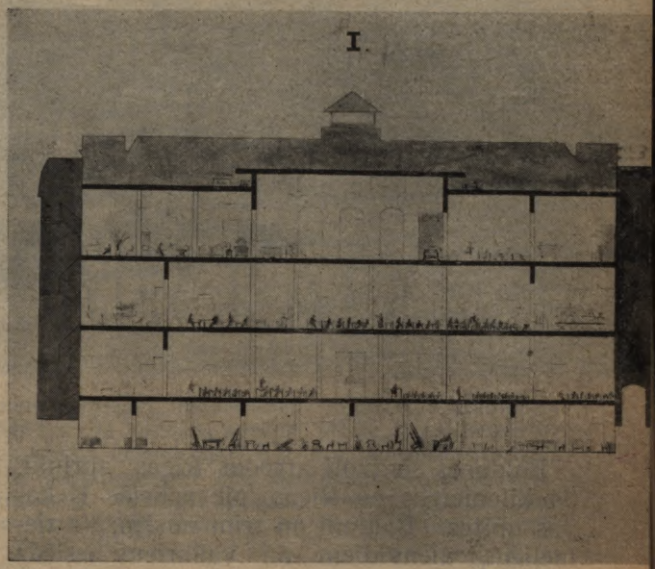

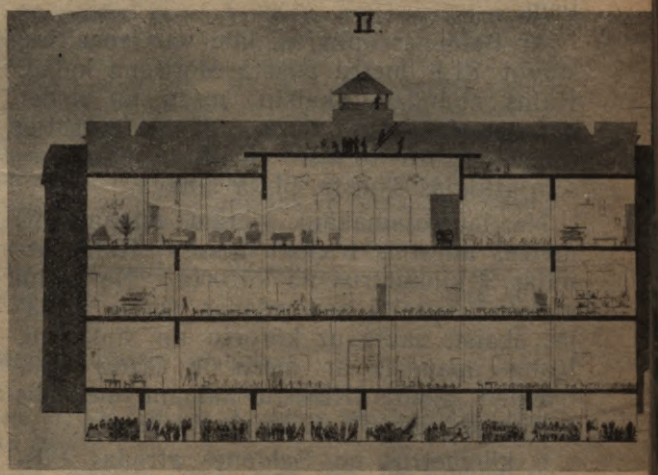

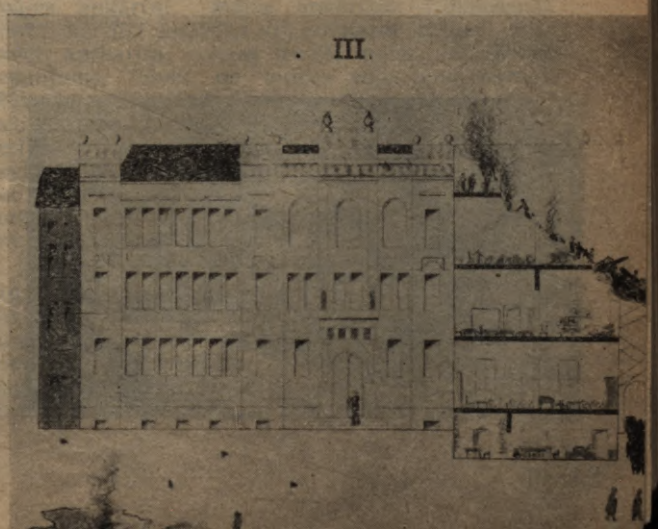

Baldone

L. BĻODNIEKS, 908. Baldones mazp. dalībnieks

Jaunā peldētava

Baldones sēravoti atrodas Rīgas apriņķī, 34 kilometrus no Rīgas, pie nelielās Ķekavas upītes. Baldoni no trim pusēm, — ziemeļiem, dienvidiem un vakariem ieslēdz nelielas augstienes. Vienīgi austrumu pusē — biezs mežs, kas kūrortu pasargā no vējiem.

Ar Baldones apkārtni labi var iepazīties, stāvot 81,9 metru augstā Morisona kalnā. Kalns apaudzis skaistu mežu un noder par pastaigāšanās vietu. Kalna virsotnē uzcelts skatu tornis. No tā uz visām pusēm atklājas skaista, plaša ainava.

No ievērojamākām vietām minams 79 metrus augstais Riekstu kalns. Kalns atrodas 3 kilometrus no kūrorta. No kalna virsotnē uzceltā novērošanas torņa atklājas skaists skats uz kūrortu un apkārtni. Kalns apaudzis ar mežu un lazdu krūmiem. Blakus Riekstu kalnam nelielais Līlijezers. Ezerā ļoti daudz ūdensrožu.

6 kilometrus no Baldones atrodas Pilskalns, kurš apaudzis mežiem, tāpēc no tā var maz redzēt apkārtni. Baldones apkārtne diezgan bagāta ūdeņiem. Bez jau minētā Līlijezera, ir — Ceplīšu ezers, kurš pamazām sāk aizaugt. Kūrorta tuvumā — Lejas ezers, bagāts zivīm. Starp Iecavas un Baldones mežiem tek Misas upe. Gar pašu kūrortu tek Ķekavas upīte.

Peldviesu vajadzībām ierīkota peldētava, kas ir modernākā Baltijas valstīs. Baldonē ir daudz jauku pastaigāšanās vietu. Ceļu norādīšanai kūrorta direkcija uzstādījusi uzrakstus, lai varētu vieglāki orientēties

Grūti aprakstīt visus Baldones dabas jaukumus, tie jāredz pašiem, un tādēļ — apmeklējiet skaisto Baldoni, un jūs būsit apmierināti.

Atpūtas stūrītis par

Sēravots

GRĀMATU APSKATS

Jaunatnes enciklopēdija.

„Grāmatu Draugā" izdevums, Izglītības ministrijas skolu dep. dir. K. Ozoliņa redakcijā.

Jaunatnes enciklopēdija ir vērtīga grāmata, kurā apgaismotas daudz un dažādas lietas, kas var saistīt jaunatnes interesi un uzmanību. Šai īsajā rakstiņā nav iespējams atzīmēt visas labās grāmatas īpašības, jo tā aptver vairāk kā 500 l. puses. Minēšu īsumā tikai dažas no grāmatā aplūkotām problēmām. Tā, piemēram, mēs tur atrodam vēsturiskus datus par to, kā dibinājās Latvijas valsts, par seno Kurzemes koloniju Gambiju, par Ziemassvētku un janvāŗa kaujām, par seno Lietuvu un t. t. Aplūkoti arī tieši praktiski jautājumi — kā audzē kafiju, radio attīstība, kā radušās akmeņ. ogles un t. t. Tam pievienojas vēl daudzi apskati par svešām zemēm, ievērojamākām celtnēm un t. t. Jaunatnes enciklopēdiju var lasīt ar lielu interesi un tā jāatzīst par teicamu palīglīdzekli jaunatnei teorētisko un praktisko zināšanu paplašināšanai.

Arn. L.

Karšu lasīšana —

Vltn. K. Kaliņš.

Šī grāmata ir labs palīgs jaunatnei, kas grib tuvāk iepazīties ar karti, saprast to valodu, ar kādu karte runā uz skatītāju dažādiem apzīmējumiem. Kartei vienmēr liela nozīme ceļojumos un ekskursijās, jo pēc kartes labāk var iepazīt ceļojuma apkārtni, kas dziļāk ietekmē prātu un atmiņu. Karte jāprot saprast un lasīt un šī grāmatiņa to māca katram lasītājam. Izdevuma cena Ls 1,20 un tā dabūjama „Mazpulka" ekspedīcijā, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a. M. K.

Padomi un atbildes radio jautājumos

T. Lapiņš „Jelgavas Ziņas" izdevums 146 lpp.

Radio klausītājiem bieži vien jājautā, kāpēc tad tāds traucējums, kādēļ jārīkojas tā un ne citādi; uz šiem jautājumiem atbildes rodamas minētā grāmatā. Tekstā iespiesti jautājumi un arī atbildes. I daļā dažādi jautājumi attiecībā uz aparata būvi un uzstādīšanu. II daļā traucējumi uztveršanas iekārtā un to novēršana. III daļā radio terminoloģija alfabetiskā kārtībā. B. R.

Praktiskā dravniecība. P. Rizga „Klints" izdevums, 98 lpp.

Ievadā autors min, ka grāmatas uzdevums ir pirmkārt, iepazīstināt mūsu dravniekus ar moderniem stropiem, piemērotiem praktiskai dravniecībai Latvijā. otrkārt, aprādīt. kā šie stropi lietojami praktiskā dravniecībā. Bez tam vēl apskatīti daži citi jautājumi par bišu ēdināšānu, pavasaŗa revīziju u. c. Grāmatā ievietoti moderno stropu plāni un tā bagātīgi illūstrēta, kas viņas vērtību vēl ceļ.

B. R.

Skolēnu militārais kalendārs. Vltn. V. Akermanis.

Kalendārā bez kalendārija daļas saprotami un skaidri sakopotas īsas ziņas par mūsu valsti, par armiju un galvenie likumi un rīkojumi, kas jāievēro skolēniem. Bez tam ļoti populārā valodā aprakstītas galvenās kareivja nodarbības ar šauteni, gāzu masku, rokas granatu un patšauteni; arī dažādas sporta spēles un norādījumi peldēšanā un pirmās palīdzības sniegšanā. Kalendārs ir labs palīgs valstiskā audzināšanā un šaušanas apmācībā ikkatram mazpulkam un arī atsevišķam dalībniekam. Kalendāra cena tikai Ls 0,35 un tas dabūjams „Mazpulka" ekspedīcijā, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a. M. K.

Mājas apkārtnes izdaiļošana

V. Nesaule, „Rūķa" apgādā, Rīgā, Marijas ielā 57, 176 lpp. ar daudzām illustrācijām, cena Ls 2,50.

Šo grāmatu droši vien jau ilgi gaidījuši tie mazpulku dalībnieki, kuŗi vai nu ilgstošās pieccīņās vai arī tāpat ir nodomājuši izdaiļot savu mājas apkārtni. Mājas apkārtnes izdaiļošanas darbu kārtībā sastādīts arī grāmatas saturs. Vispirms apskatīta: vietas izvēle, plāns, apkārtnes iedalījums, būves un ierīces augu novietošanai. Pēc tam apskatīta ierīkošana: zemes darbi, žogi ceļi un laukumi, augu stādīšana un zāliens. Pēc ierīkošanas rakstīts par noderīgiem augiem: augu izvēle, koki, krūmi, vīteņi, ziemciešu puķes, gumu un sīpolaugi, podu augi, divgadīgas puķes, vasaras puķes un beigās aprakstīta kopšana: tālākie darbi, literātūra.

Izlasot uzmanīgi šo grāmatu mājas apkārtnes izdaiļošanas principi kļūst saprotami. Mums, mazpulku dalībniekiem, varētu būt tikai viena prasība lai paraugu māju plānos būtu arī paredzēta vieta karoga mastam (šī vieta paredzēta tikai pagasta namam). Grāmatas vērtību ļoti ceļ daudzas illustrācijas. B. R

PAŠU DARBS

ARVIEN KALNĀ!

Ad. Līsmanis,
656. Alūksnes ģimn. mazp. dal.

Sācies mazpulku jaunais darbības gads. Daudz darba būs šinī gadā. Daudzi jaunieši uzsākuši pirmo gadu darboties mazpulku plašājā saime. Salīdzinot pirmos šos kustības gadus, tagad daudz kas grozījies. Mūsu, dalībnieku, pieņākumi kļuvuši saprotamāki un lielāki. Esam mēs jau daudz ko sasnieguši, bet vēl jo vairāk mums jācenšas un daudz kas vēl jāsasniedz. Ja pagājušā gadā kādam nava visai labi veicies, tad jaunajā gadā jācenšas, lai nepaliktu iepakaļ citiem. „Pirmo reizi zaudēts nav pazaudēts," tā teica kādreiz mazpulku pārzinis Ķirša kungs. Centīsimies arvien augstāk un augstāk kalnos kāpt. Nedomāsim, ka visu zinām, bet gan ka vēl daudz kas ir nezināms. Kāpsim dzīves kalnā, lai tuvāk nāktu pilnīgai mazpulku idejai. Kāpsim kalnā un būsim droši kāpēji. Arvien kalnā.

Pelēkā vakarā.

A. Lukstiņš,
841. Rīgas technikas mazp. dal.

Šovakar vientuļam patīk man klejot,
Negribas draugos būt, negribas smiet.
Vakars nāk tumsdams, un klusam man ejot,
Dvēselē kokle tik brīnišķi dzied.
Eju pa parku, kur palagos baltos
Segušies mauriņi, apsnidzis ceļš.
Klausos, kā, sapinies kokzaros saltos,
Vējš klusi baras un krēslodams melš
Stingumā dzestrā, kas glauž man pie vaiga,
Saules dārzs klusē; kā pasakā snauž:
Sniegbaltu tērpu tam vakara zaigā
Audēja sārmainiem pirkstiem nu auž.
Lejā pie ezera — vakars gan riet —
Dzirdu vēl smieklus un klaigas;
Spoguļgluds ledus te aicina skriet,
Slidas kam asas un kājas ir naigas.
Tomēr, kad nakts tumst pār ielām un ēkām,
Negribas draugos būt, negribas smiet —
Vienam un klusam pa baltājām tekām
Gribas man pelēkā vakarā iet.

Solījums dzimtenei.

K. Plaudis,
121. Ērgļu mazp. dal.

Mums jāstāv braši, droši
Par tevi dzimtene,
Un cīņās jāiet vingri,
Dēļ tevis tēvzeme.
Uz zemes šīs, —
Tak senči ara, sēja,
Par zemi šo, —
Tak tēvi asinis lēja,
Un tamdēļ zaudēt tevi,
Mēs mūžam nedrīkstam,
Tev ziedosim — pat sevi —
Un darbu darīto.
Par tevi modri būsim
Par tevi stāvēsim,
Par tevi cīņā iesim
Par tevi nomirsim.

ZEMES SVĒTĪBA.

A. Rūmnieks,
278. Talsu mazp. dal.

Kas cilvēku tā spēj apgādāt kā zeme? Kas tā spēj saistīt pie sevis kā zeme? Neizsmeļamas ir zemes bagātības, neizmērojama zemes lielā vērtība. Vai būtu iedomājama tagadējā cilvēce un kultūra bez zemes? Ejot pa plašu sniega klajumu tāļājos ziemeļos, kur vairs nekādas dzīvas radības — nedz auga, nedz dzīvnieka, mēs varam saprast mūsu zemes lielo nozīmi un vērtību.

Salniešu plašājās tautas dziesmās ir sastopams liels daudzums tādu dziesmu, kur apdziedāta zeme un tās kopēji — arājiņi. Daudz jauku vārdu un skaistu salīdzinājumu senais latvietis ir veltījis savai maizes devējai — zemei. Vecāki cer, ka viņu dēli izaugs krietni zemes arāji. Latviešu jaunatnes karstākā vēlēšanās ir iegūt sev par mūža draugu čaklu zemes arāju.

Kad grūtais darba cēliens tuvojas beigām, tad senais latvietis lūdz:

Jūdziet bērus, jūdziet raudus,
Vediet mani smiltainē.

Ja kādam jānomirst jaunībā, tad tas mierina savus vecākus, sacīdams, kā tagad viņu auklēšot un glabāšot zemes māte. Arī pēc savas nāves latvietis ir zemes apgādībā, jo zeme tam dod ēst, dzert un glabā viņa augumiņu.

Latviešu tautai arvienu ir bijušas ilgas pēc sava kaktiņa, pēc sava stūrīša zemes. Šie centieni attēloti latviešu literātūrā. Kā galvenie tēlotāji bijuši Purapuķe un Blaumanis.

Un pavasarī... samtainais lapu zaļums trīc nebeidzamās gavilēs. Katrs stādiņš, katrs kukainītis izstaro prieku neizsakāmu tieksmi dzīvot, dzīvot un augt. Pie dzidrājam debesīm šūpojas mākoņi. Gaiss pilns saules un siltuma. Viss gaiss piesātināts daudz smaržām. Tas skaistums, tas dzīvības prieks.

Arī citi rakstnieki labprāt savos darbos attēlo zemnieka dzīvi, bet neviens no viņiem nespēj tik dziļi un reāli attēlot zemnieka piekeršanos zemei, kā Blaumanis. Blaumaņa Indrānu tēvs ir ideāls latviešu zemnieka tips. Tādēļ arī Blaumaņa darbi ir tuvi un saprotami katram latvietim.

Kas gan nepazīst zeltotās rudens dienas. Gaisā vēl jūtamas vasaras smaržas un tās saulainā elpa. Lēns vējiņš papurina piebriedušās vārpas. Tām drusku pārveļās smags vilnis. Tepat tuvumā ieskanās izkapts. Un skat, pēc viena darba cēliena lauku šķērso gubu un statiņu rindas. Un tad tu, cilvēks, jūti, tur krājās maize, tur mūsu zemes svētība...

Lai tamdēļ mūsu karstākā lūgšana: „Piešķir, Dievs, baltas dienas tēvijai...“

Ugunskurs Saules dārzā

Līlija Ābelīte

1936. 14. VIII nometni atceroties

Izdziest diena. Palsas ēnas
gaišo Saules dārzu sedz.
Tikai lapas retas, lēnas,
rudenīgas krītot redz.

Ugunskurs. Jau dzirkstis kvēlo.
Kvēle gaišā vienot prot,
skaistu darot stundu vēlo,
sirdis priekā sasildot.

Jautrība kad visos valda,
skaļu smieklu sidrabs līst,
nav vairs skumju, nav vairs malda,
ēnas, gaismā zūdot, klīst.

Senām dainām skanot, liekas,
gadu simti izgaist sāk,
tad, kad dziesmās jāsatiekas,
senču gari viesos nāk.

Sārtāk lokās liesmu vija,
gaišāks atplaukst dziesmu prieks:
latvietis, kas apspiests bija,
tagad zemes valdinieks.

Pārtrūkst vārdi... Atkal klusi
raugies siltā mirdzumā.
Pirms nav uguns izdzisusi
vienojamies svinīgajā

Vakarjundā. Bērzu šalkas,
druvu balss, sirds lie-mojums
skaņās sakausēts un alkas —
tēvu zemei dzīvot mums. — —
— — — — — — —

Skaņu dziesminieka rokās
atkal kokle dziedāt stāj.
Lēni d iestot liesmas lokās,
ugunskurs jau jāatstāj...

Dzirksti kvēlošu vēl vienu
ņem sev līdz, kad projām ej —
siltāku tā dara dienu,
klusu gaismu sirdī lej.

Atmiņas.

Augusts Izaks, 348.
Vadakstes mazp. dal.

Bija ziemas diena. No rīta piecēlos agri, lai dotos mazā ekskursijā. Man piebiedrojās vēl divi braucēji. Pūta auksts ziemelis, bet tas mūs nebaidīja. Mūsu ekskursijas maršruts bija Vadakste, Priedula, Vītiņš, Auce, Bēne, Cirole, Skare, Lielauce un tad atkal mājās. Lai gan bija mazliet sniegs, braucām ar velosipēdiem. Sasniedzām Auci. Tas bija pirmais pieturas punkts. Drusku atpūtušies devāmies tālāk. Nu ceļš bija grūtāks, jo bija jācīnās pret vēju. Nākošā pieturas vietā iebraucām vēlu pēcpusdienā. Drīzi tuvojās vakars, bet no sava ceļa gabala bijām nobraukuši tikai pusi. Bija jābrauc pa kādu sliktu ceļu, sāka līt arī sīks lietutiņš. Noledoja ceļš un uznāca tumsa. Nevienam nebija līdz gaismas, jo nedomājām, kā iznāks pa nakti braukt. Šo lielo ceļa gabalu gājām arī kājām. Tomēr nebijām noskumuši. Sasniedzām labāku ceļu, kur varēja atkal braukt. Par plašo apkārtni spīdēja logos spožas ugunis. Iedomājos, cik labi ir tam, kam nav pa tumšo nakti jābrauc, bet mierīgi var sēdēt siltā istabā. Mani ceļa biedri iejautājās par šo apkārtni, devu viņiem arī dažus paskaidrojumus. Sāka mūs mocīt izsalkums, jo tur, kur varēja dabūt pārtiku, to neiegādājamies. Drīzi tuvojās kādas mājas, kuŗu saimnieks vienam no maniem biedriem bija pazīstams. Iegriezāmies. Tur mūs uzņēma kā gaidītus viesus. Saimnieks uzaicināja palikt par nakti, bet mēs nepalikām. Mājās bija arī kāda jaunava, kā izrādījās saimnieka meita — mazpulka dalībniece. Saimnieks daudz slimo un visi saimniecības darbi jāizpilda mazpulka dalībniecei.

Zīm. J. Sodums, 824. mazp. dal.

Pateikušies par labo uzņemšanu, devāmies tālāk. Nu bija ceļš jāiet kājām. Nakts bija tik tumša, ka pat ceļu nevarēja redzēt. Tikuši uz šosejas, gribējām braukt, bet velti, šoseja bija pārvērtusies ledus laukā un braukšana neiespējama. Pārējais ceļa gabals seši kilometri bija jāiet kājām un beidzot no Auces jābrauc ar vilcienu mājās. Bet lai arī kā — atmiņas par šo ekskursiju palikušas mīļas un labas.

Daba — cilvēku veidotāja.

A. Poņemeckis,
225. Vecpils mazp. dal.

Kad mums atliek brīvs laika brīdis, mēs varam nodoties dažādām pārdomām. Tā, domām klīstot, tās apstājas pie daudz kā savāda. Tās apstājas un liek neizprotamo pārdomāt. Tāds neizprotams ir arī dabas iespaids uz cilvēku. Mēs esam lasījuši Annas Brigaderes rakstus: „Dievs, Daba, Darbs“ un „Skarbos vējos.“ Šajos rakstos ir skaisti notēlota bērnība un dabas iespaids uz to. Tādus rakstus varam sastapt ļoti daudz. No tiem vien varam spriest par dabas lielo varenību un tās ietekmi audzināšanā. Dabas varenības atstātais iespaids nekad neizzūd. Vispār visi ievērojami cilvēki ir uzauguši kopā ar dabu.

Mēs paši arī varam, kaut drusku, savu apkārtni padarīt patīkamu un jauku. Tas būtu panākams, izdaiļojot mājas apkārtni. Iestādītiem kokiem un krūmiem augot un attīstoties, mēs augam līdz un līdzi priecājamies. Tā, izveidojot mājas apkārtni, mēs esam izveidojuši arī paši sevi, augstāk cēluši mūsu prieku un patiku, darba un dabas mīlestību.

Mazpulku dalībnieki, vai esiet jau šo jautājumu kārtīgi pārdomājuši?

MAZPULKU DZĪVE

Karoga masts rotā visu sētu

Karogu masti visās mazpulku dalībnieku sētās.

Pag. gada „Mazpulka" 10. numurā redakcija aicināja mazpulkus ierīkot dalībnieku mājās karogu mastus, apsolot godalgot tos mazpulkus, kas līdz 1936. g. 18. novembrim būs ierīkojuši karogu mastus visās dalībnieku saimniecībās un iesūtījuši aprakstus līdz 1936. g. 1. decembrim.

Sacensības rezultātu pārbaude izbeigta un augstākā godalga piešķirta **49. Beļavas mazpulkam,** kuŗa visus dalībniekus izvizinās par brīvu 1 dienas ekskursijā pa Latvijas skaistākām vietām nākošā vasarā.

Pārējie mazpulki saņems šādas godalgas: **20. Stāmerienas 200. Smiltenes,** un **221. Strūžānu-Salas** mazpulks — **I godalgas** — bibliotēkas grāmatu komplektu.

71. Alsviķa, 246. Lēdmanes, 372. Mērsraga, 527. Ķesterciema un **599. Virgas** mazpulks — **II godalgu** — mazākas bibliotēkas grāmatu komplektu.

III godalgas — atzinības veltes par centību — **720. Sēlpils, 396. Virbu, 65. Upesgrīvas, 223. Bīriņu** un **665. Krimuldas** mazpulkam.

Jāvēlas, lai līdz š. g. 15. maijam visi turpinātu karogu mastu celšanu. Tie mazpulki, kur visās mazpulku dalībnieku sētās š. g. 15. maijā plīvos karogi mastos, saņems atzinības balvas, pieteicoties LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā.

Godalgoti mazpulki.

Par sekmīgi veiktiem izmēģinājumiem **augu kaitekļu un slimību apkaŗošanā,** sakarā ar pag. gada pavasarī LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas 2. un 3. apkārtrakstos dotiem norādījumiem, piešķirtas šādas godalgas:

2 godalgas á **Ls 25.** — **22. Annas** un **212. Alūksnes mazpulkam.**

7 godalgas á **Ls 15.** — **20. Stāmerienas, 38. Alšvangas, 71. Alsviķa, 105. Bārtas, 527. Ķesterciema, 796. Kareļu** un **887. Peipiņu mazpulkam.**

10 godalgas á **Ls 10.** — **9. Umurgas, 93. Nabes, 272. Valgales, 286. Bārbeles, 386. Zutēnu, 412. Sakas, 583. Pastendes, 765. Kacēnu pag. Jāņa Cimzes, 852. Balvu II,** un **875. Dricēnu mazpulkam.**

Godalgas izsūtīs mazpulku vadītājiem līdz š. g. 1. aprīlim.

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa aicina mazpulkus arī šogad piedalīties **augu kaitekļu un slimību apkaŗošanas sacensībās,** sarīkojot izmēģinājumu lauciņus, kā jau norādīts 1936. g. 2. un 3. apkārtrakstā. Kodināšanas līdzekļi vēl daudziem mazpulkiem nav izlietāti un dabūjami arī pie rajonu agronomiem. Vēl atlikušas šādas godalgas: 1 godalga á Ls 50.—, 3 godalgas á Ls 15.— un vairākas papildu godalgas. Sacensībās var piedalīties arī tie, kas jau šogad godalgoti. Piedalīšanās vēlama plašāka nekā pag. gadā, jo izmēģinājumi sniedz daudz vērtīgu atziņu katram mazpulka dalībniekam.

35. Mālupes mazpulkā iegādājušies valsts karogus: **A. Vanags; L. Bulvergs; K. Bērziņš; B. Kaņepons; V. Pelītis; A. Radziņš; E. un A. Balodītis; A. Timuks; Austra Vanags; Kv. Bērzinš un S. Kaņepons.**

45. Aizvīķu mazpulks 16. janvārī sarīkoja šinī gadā pirmo vakarēšanu pie I-mās saimes vecākā Ernstsona. Vakars pagāja tautas dziesmu, sakāmvārdu, teiku un pasaku teikšanā, mīklu minēšanā un tautiskās rotaļās, Teiktās tautas gara mantas deva daudz pamācīga.

244. Rekovas mazpulkam iesvētīja karogu. Karogu dāvājis Škilbānu pag. vecākais no pagasta pašvaldības līdzekļiem. Svētkus kuplināja Škilbānu un Upītes mazpulku pārstāvji ar saviem karogiem. Vakarā sekoja teātŗa izrāde.

246. Lēdmanes mazpulkā kādā sanāksmē tika ierosināts jautājums savākt līdzekļus radio aparata iegādei vietējai nespējnieku patversmei.

Mazpulka dalībnieki ar lielu sirsnību ķērās pie darba un pateicoties pagasta iedzīvotāju atsaucībai tika savākti līdzekļi 2 lampiņu aparātam. 17. janvārī mazpulka dalībnieki ieradās nespējnieku patversmē, kur bija lūgti pagasta vecākais, padomes un revīzijas komisijas priekšsēdētāji un skolotāji. Jauno radio aparātu mazpulks nodeva pagasta vecākam pasniegšanai patversmes iemītniekiem.

Dāvānu nespējnieki uzņēma ar dziļu saviļņojumu.

251. Alojas mazpulks 4. janvārī noturēja sanāksmi, kuŗā izdarīja arī valdes vēlēšanas. Pēc sanāksmes dedzināja svētku eglīti. Skolas pārzinis savā uzrunā lika dalībniekiem atcerēties 20 gadus atpakaļ notikušās Ziemassvētku kaujas. Pēc eglītes vēl notika vakarēšana, kuŗu noslēdza kopējs mielasts, tautiskas rotaļas un dejas.

301. Auru mazpulka dalībnieki Jaunā gada dienā apdāvināja Auru pagasta nespējniekus.

Negaidītās dāvanas sagādāja sirmajiem nama iemītniekiem lielu prieku.

Karoga iesvētīšana 838. Viļa Olava mazpulkā

619. Vecbebru mazp., kaut gan ir viens no jaunākiem locekļiem Latvijas mazpulku saimē, tomē paspējis iemantot vecās paaudzes arāju atzinību. To pilnā mērā pierādīja 1936. g. 6. decembrī rīkotais „Lauksaimniecības cikla atklāšanas vakars," kuŗš bija kupli apmeklēts no vecās paaudzes. Tie ar lielu interesi noklausījās agr. Jauntirāna referātu: „Kā saimniekosim nākošā 1937. gadā". Sekoja teātŗa izrāde „Visi mani radi raud" un tautiskās dejas. Vispār šis vakars bija izdevies ļoti labi un rādīja, ka attiecības starp veco un jauno paaudzi kļūst arvien sirsnīgākas.

Š. g. 10. janvārī mazpulka dalībnieki pulcējās, lai kopēji atzīmētu Ziemsvētku kauju 20 gadu atceri. Vakaru ievadīja mazpulka vadītāja P. Radziņa uzruna, kuŗu noslēdzot visi klātesošie bijušos latvju strēlniekus godināja pieceļoties. Pēc tam sekoja deklamācijas un mazpulku dalībnieku referāti par latvju varoņiem un viņu sasniegumiem.

824. II Rīgas valsts ģimnazijas mazpulka vakars.

6. febr. vakarā mācītājs Arn. Lūsis runāja par zemes svētību un cilvēka dzīves laimi, kas meklēama darbā.

Sekoja mūzikāli priekšnesumi mazpulka stīgu orķestra izpildījumā.

Pārējā vakara daļa bija veltīta Arn. Lūša mazpulku lugas „Zeme un zelts" izrādei, ko izpildīja mazpulka dalībnieki. Autors ļsaņēma atzinību un ziedu velti.

Rokdarbu kursu stundā

Aug mazpulku un dalībnieku skaits

838. Viļa Olava mazpulks š. g. 24. janvārī svinēja savus karoga un svinīgā solījuma svētkus, vienā laikā ar mazpulka gada svētkiem. Svētkos piedalījās mazpulka labvēļi, komercskolas audzēkņu vecāki un karoga dāvinātāji — Rīgas rūpnieku biedrības valde ar priekšnieku Latv. Tirdzn.-Rūpn. kameras vicepriekšsēdi Aug. Kurau'u. Karogu iesvētīja mācītājs Arn. Lūsis. Mazpulka dalībnieki un svētku viesi sumināja mazpulku Virsvadoni Pēc karoga saņemšanas 89 mazpulka dalībnieki nodeva svinīgo solījumu. Svinībās piedalījās un mazpulku apsveica Skolu depart. arodu skolu vicedirektors J. Dobulis, Rīgas pils. izglītības valdes priekšnieks K. Mīlgrāvis, mazpulku inspektori, Rīgas vidusskolu direktori un daudzi Rīgas mazpulki, kas bija ieradušies svinībās ar saviem karogiem. Pēc svinīgā akta mazpulka dalībnieki izrādīja M. Pridulājas lugu „Dzimtenes dziesma". Svētki noslēdzās kopējās tautiskās dejās un rotaļās.

Svētvakars

Asja Aneraude, 402. Ziemeru mazp. dal.

Es izeju caur krēslā iegrimušu mežu,
Un savāds miers līst sirdī man;
No torņa zvans, kā vēstīdams ko tālu, svešu,
Tik liegi sidrabīrs pār laukiem skan.

Ceļš steidzas augšup, ievīts egļu ēnās,
Kā rudens dūmākā, kad iegrimst sils —
Ne dziesmu vairs, ne vēsmas viegli lēnās
Tik debess jums ir gaišs un dzidri zils.

Uz kalna baznīca stāv saules rieta mirdzā
Ap viņu novakara svētais miers;
Ik koks tur ietīts zilpelēkā krēslā,
Un tikai bērzs pie kāpnēm nošalc viens.

Cik varens baltais nams, es brīnā raugos,
Cik gaiša miera pilns it visur klajumā,
Tad, rokas salikusi, apstājos un lūdzos:
Dievs, nāc un pavadi man' dzīves gājumā.

908. Baldones mazpulks sarīkoja 30. janvārī, vietējās pamatskolas telpās vakarēšanu, kurā piedalījās arī 137. skautu vienības skauti. Vakarēšanu kuplināja referāti, kurus mazpulka dalībnieki bija rūpīgi sagatavojuši. Pēc vakarēšanas visus dalībniekus aicināja pie tautiskām vakariņām, kuras gatavoja mazpulka dalībnieces. Vakarēšana noslēdzās ar tautiskām dejām un rotaļām. Spēlēja mazpulka dalībnieku orķestris.

Arājs

(Veltīts Jēkabpils vidussk. mazpulkam atklāšanas svētkos)

Elna Liepiņa, 940. Jēkabpils vidusskolu mazp. dal.

Arāj, darba mātes dēls tu esi,
Tavas spēka pilnās, lielās plaukstas
Zemi pieber baltu ziedu pilnu,
Tur, kur būtu tikai smiltis aukstas.

Ikviens cilvēks arājs savā darbā,
Katrs grib savā laukā art un sēt,
Bet cik bieži pietrūst gribas, spēka
Visus šķēršļus veikt un uzvarēt.

Ziediem vajadzēja līgot druvās,
Bet tur bieži redz tik palsas smilgas,
Kuŗas pauž, ka reiz še kvēlojušas
Uzvarēto cīnītāju ilgas.

Tādēļ, nekad, arāj, neaizmirsti
Ka tu dižās darba mātes dēls,
Ka tu lepnas cilts, kas pazīst drosmi
Kuŗai mīļš ir viss, kas skaists un cēls.

Ja tu būsi draugs ar sūru ciņu,
Tad reiz pāri visam dzīvē celsies.
Tava laika saulains gars un mirdza,
Kuŗā citas audzes spēku smelsies.

Š. g. 21. janvārī no mums šķīrās mūsu mīļā dalībniece

BERTA LAIMIŅŠ.

Viņu neaizmirsīs

363. Biržu-Bērzgala mazpulks.

Šī gada 28. janvārī no mums šķīrās mūsu mīļā dalībniece

ANNA TĀRE,

dzim. 1923. g. 28. februārī.

Viņu mīļā piemiņā arvien paturēs

839. Zemitāna mazpulks.

● Atgādinām, ka mazpulku diženo kandidātiem pag. g. „Mazpulka" 11. Nr. pieprasītie rakstu darbi un saraksti iesūtāmi līdz š. g. 5. martam sava novada mazpulku inspektoram, bet līdumnieku kandidātiem līdz š. g. 5. martam LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai.

● Dalības naudas resp. biedru naudas visiem mazpulku dalībniekiem jānomaksā sava mazpulka kasierim noteikti līdz š. g. 1. aprīlim un jāizņem 1937. g. dalībnieka karte.

● Visi mazpulki, kas nav saņēmuši Kultūras Fonda mazpulkiem piešķirtās bibliotēkas, var tās saņemt Rīgā, Baznīcas ielā 4 a, mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā. Ja mazpulks pieprasa, tad grāmatas izsūta arī pa pastu, uzliekot sūtīšanas izdevumus kā pēcmaksu.

● Atgādinām, ka **visiem mazpulkiem, kuŗi 1937. gadā vēlas ražot vai ievākt ārstniecības augus, jāiesūta pieteikumi LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai vēlākais līdz š. g. 5. martam**, uzdodot š. g. „Mazpulka" 1. Nr. paziņojumos minētās ziņas.

● Pilsētu mazpulku dalībnieki un dalībnieces, kas vēlētos pa vasaru iet par ganiem uz laukiem, un lauku mazpulku dalībnieki un dalībnieces, kas vecāki par 16 gadiem un vēlētos strādāt par praktikantiem svešās saimniecībās, var pieteikties LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, kas uzņēmusies starpniecību vietu apgādē.

● LLK rakstu apgādā, Rīgā, Baznicas ielā 4-a, tālr. 22322 dabūjama šāda mazpulkiem piemērota literātura:

	Ls		Ls
K. Ulmanis — „Jaunatnei"	1,—	A. Roga — „Uzvarētāji", mazpulku vienceliens	0,50
T. Lapiņš — Padomi un atbildes radio jautājumos	1,60	K. Freimanis — „Tēva sētā", mazpulku luga 3 cēl.	0,70
R. Vītols — „Brīvdienās", mazpulku vienceliens	0,50		

Literātūru izsūta arī pa pastu, ja iemaksā naudu pasta tek. rēķ. 4564, vai arī iesūta pastmarkās.

● 116. Neretas un 607. Neretas-Riekstiņu mazpulki uz pašu vēlēšanos, apvienoti, nosaucot jauno mazpulku par **116. Neretas mazpulku**, 831. Rīgas pils 27. pamatskolas mazpulks uz pašu vēlēšanos, pārdēvēts par **831. Rīgas-Blaumaņa mazpulku.**

● Pēdējā mēnesī apstiprināti un ieskaitīti pagaidu reģistrā šādi jauni mazpulki:

938. Mežinieku, 939. Amatiera, 940. Jēkabpils vidusskolu, 941. Torņakalna, 942. Rīgas tirdzniecības, 943. Višķu, 944. Korģenes, 945. Gulbenes pilsētas II, 946. Andzeļmuižas un 947. Augstrozes.

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa.

Pie galda.

Tēvs noteicis, ka pie galda nedrīkst runāt. Ansītis sēd galda stūrī pretīm spogulim, kuŗā redzams, kas priekšistabā notiek.

— Tēt,— Ansītis nedroši čukst.

— Klusu, dēls! Pie galda nerunā!

— Tēt!

— Klusu! Es jau teicu, ka pie galda nedrīkst runāt.

Pēc desmit minūtēm visi paēduši. Tēvs jautā Ansītim:

— Ansīt, ko tu gribēji man teikt?

— Nu vairs nekā, tēt! Otrā istabā kāds svešs vīrs mēteļus salika sainī un aiznesa.

Ne zaudēts, bet pelnīts.

Paparžu māju saimnieks Rīgas putnu izstādē nopircis sugas vistas. Saņemot tās dzelzceļa stacijā, putni no sprosta pasprūk, un paiet ilgs laiks, kamēr Paparžu saimnieks tās saķer un iesprosto atkal krātiņā. Aizbraucis mājās, viņš aizraksta piktu vēstuli putnkopim, ka krātiņš bijis pārāk slikts un tikai ar mokām saķēris ceļā pasprukušās 11 vistas — pārējās esot pazudušas.

Es atradu pazaudēto pastmarku. Tā ir man uz mēles.

— Ko tad jūs sūrojaties — putnkopis viņam atraksta — jums jau no tā bijis skaidrs labums, jo mēs izsūtījām tikai 6 vistas.

Dots pret dotu.

„Tu jau spēlē kā ķēniņš Dāvids, tikai ne tik jauki!"

„Bet tu runā kā ķēniņš Zālamans, bet ne tik gudri!"

Taupīgais turists.

— Cik maksā līdz piestātnei?

— Divi lati piecdesmit!

— Un saiņi?

— Saiņus es vedu par brīvu.

— Lieliski, nu tad aizvediet vienīgi manus saiņus, es pats aiziešu kājām.

Galantais.

— Kādēļ tu tramvajos vienmēr snaudi?

— Es nemaz nesnaužu, man tikai ļoti nepatikami redzēt, ka dāmām jāstāv!

Lielības virtuozs.

„— — Eh, viss tas, ko jūs tur stāstāt, ir tīrais nieks. Bet par sevi es jums bez lielības teikšu, ka jaunībā tā pratu atdarināt gaiļa dziedāšanu, ka pat saule dažreiz piekrāpās un uzlēca nelaikā!"

Medībās.

„Vai tu esi vājprātīgs? Kādēļ tu šauj puķes?

„Es taču arī gribu piedalīties medībās, bet es esmu veģetārietis."

„Paraugsaimniecībā."

Saimnieks: „Puisi, vai apkopi zirgus?"

„Apkopu."

„Iedevi, kā var iztikt?"

„Iedevu."

„Kaut nebūtu daudz devis!"

„Nedevu daudz."

„Varēji arī nemaz nedot."

„Neesmu vēl stallī bijis."

Droša pazīme.

Māte jautā virtuvē: „Vai mans dēls jau atgriezies no skolas?"

„Jā."

„Vai jūs viņu redzējāt?"

„Nē."

„Kā tad jūs zināt, ka viņš ir šeit?"

„Kaķis tikko metās bēgt."

Neizdevies mierinājums.

„Puišel, kādēļ tu kliedz?"

„Hū-hū, es sasitu kāju uz liela akmens!"

„Nu neraudi taču, rīt vairs nesāpēs."

„Hu-hū, rīt es vairs arī neraudāšu!"

Viegli veikts uzdevums.

Veikalā ienāk zēns un prasa pārdevējam:

— Lūdzu man vienu kilogramu kafijas par Ls 2,10, trīs kārbas šprotu par 45 sant. kārbā, piecas olas par 12 sant. gabalā un vienu kilogramu maizes par 25 sant. Un tad pasakiet, lūdzu, cik man tiks izdots no 10 latiem?

— Pieci lati un septiņdesmit santīmu!

— Liels paldies! — zēns pateicas. — Tas ir mans rītdienas skolas uzdevums.

Re, kāds ķēms domā lekt!

Līžuks un Jānītis jaunās gaitās

Tā bez darba dzīvojot
Bērns tik nerātnības prot —
Domā tēvs — un saka tā:
Jums būs tagad jāstrādā.

Lūk — cik sirsnīgi tie tēti
Lūdz un abi solās svēti —
Mazpulkā ja iekļūsim —
Krietni bērni izaugsim.

Brīnās māte: kur tās drānas
Jums tik ātri plīst — vai plānas
Zeķes ir un biksas ar,
Kas tās pielāpīt vairs var?

Labam tētim grūti nākas
Jauniem šoreiz līdzi kļūt,
Jo tiem jaunas gaitas sākas
Un nekas vairs nav tiem grūt'.

Jānīts saka Līžukam:
Vai lai mēs vēl slinkojam
Kad jau citi mazpulkā
Labus darbus pastrādā.

Tēvs un māte laimē smaida
Jaunie atzinību gaida —
Jo tie abi mazpulkā
Krietnus darbus pastrādā.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Redakcija lūdz iesūtīt atbildes uz š. g. „Mazpulka" 1. Nr. ievietotiem jautājumiem, par to, kā agrākos laikos saimnieki devuši strādniekiem pie algas arī apgērbu vēl klāt un bez tam vēl uz šādiem jautājumiem līdz š. g. 1. aprīlim:

2. Kādiem gājējiem maksāja pa daļai ar ēdienu, pa daļai ar apģērba gabaliem, pa daļai ar naudu?

2.a. Kādus ēdienus deva gājējiem (kalpiem, meitām, puišiem)? Vai visās ēdamās reizēs?

2.b. Kādas drēbes deva? Cik?

2.c. Cik maksāja naudā?

3. Ja gājējiem deva nešūtu drēbi, tad kas (saimniece, saimniekmeitas, meitas vai kāds cits) šo drēbi auda?

Par pag. mēnesī iesūtītām atbildēm piešķirtas šādas godalgas: I god. (572 var.) 72. Grostonas mazp. dal. **J. Liepam** — A. Brigaderes „Akmeņu sprostā", II god. (420 var.) — 127. Seces-Sērenes mazp. dal. **A. Kasandrim** — „Kr. Barona raksti", III god. (250 var.) — 383. Madlienas mazp. dal. **V. Jēkabsonei** — „Noslēpumainais dārzs", un IV god. (200 var.) — 15. Veselavas mazp. dal. **K. Barisam** — I sējumu „Jaunais zinātnieks".

Saturs:

	Lpp.
Trīs karogi plīvo cieši blakus. A. Grīns	49
Rīgas-Cēsu mazpulku novads	51
Virsleitnanta Ģelbes nāve. V. Kārkliņš	52
Brīvības dāvana Igaunijas jaunatnei. Mag. agr. E. Vints	58
Lāča bērni un Lūsienes meita. (Beigas). T. Saiva	60
Viri un varoņi. A. Brocis	63
Apkopsim un uzposīsim tēva sētu. H. Kalmiņš	64
Mani piedzīvojumi saules puķu audzēšanā. A. Kasandris	68
Trušu krātiņi un aploki. H. Brička	70
Mazpulku dalībnieki, pavasaris tuvojas. Agr. K. Ķirsis	72
„Zīda groži, zelta sleji". A. Brastiņa	74
Pavasara darbi cīņā ar augļu dārzu kaitekļiem un slimībām P. Elksnis	75
Mazpulki un slēpošana. A. Ķikuts	77
Slēpju kopšana. E. Brants	78
Andžiņš. M. Lasmane	79
Meteņa dienā. I. Zauls	80
Mums briesmas nedraud	81
Baldone. L. Bļodnieks	84
Grāmatu apskats	85
Pašu darbs	86
Mazpulku dzīve	88
Paziņojumi	91
Joki	92
Līžuks un Jānītis jaunās gaitās	93
Jautājumi un atbildes	94
Drogu saraksts	94

Izdev.: Latvijas Lauksaimniecības kamera. Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

Drogu saraksts

1937. g. apstiprinātās drogu cenas (izsludinātas „Valdības Vēstnesī" 1937. g. 25. nr.) ļoti daudzi mazpulku dalībnieki pieprasa T. L. M. ārstniecības augu uzņēmumam 1937. g. drogu cenas. Lai tās būtu zināmas katram mazpulka dalībniekam, kas interesējas par drogu vākšanu, ievietojam šo sarakstu dažām drogām. Tuvākus paskaidrojumus par katru atsevišķu drogu var atrast 19. nr. mazpulku literātūrā „Veselošanās augi", kas par Ls 0,60 dabūjama „Mazpulka" ekspedīcijā, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a. Ziņas par tām drogām, kas tiek patērētas lielākos vairumos un par kurām brošūrā „Veselošanās augi" tuvāku norādījumu nav, iespiedīsim turpmākos „Mazpulka" numuros.

Drogu nosaukumi			Cena par kilogramu santimos
Latiniskie		Latviskie	
Boletus Cervinus	—	Bulļu, zemes rieksti	150
Cortex Frangulae	—	Krūkļu kazenāju (Vidz.), mizas	50— 55
„ Quercus	—	Ozolu mizas	50— 55
Flores Althaeae	—	Kokrožu altēju ziedi	300— 350
„ Calendulae	—	Klinģerīšu ziedi — bez kausiņiem	350— 400
„ Chamomillae vulg.	—	Kumelīšu ziedi	250— 300
„ Cyani	—	Rudzu puķu ziedi — bez kausiņiem	450— 500
„ Hippocastani	—	Zirgkastāņu ziedi	80— 100
„ Lamii alb.	—	Balto panātru, nātru ziedi	900—1000
„ Millefolii	—	Pelašķu, tītarzāļu ziedi	70— 80
„ Primulae	—	Gailenīšu ziedi — bez kausiņiem	500— 600
„ Malvae arborea	—	Kaulrožu, malvas, ziedi — bez kausiņiem	350— 370
„ Sambuci	—	Plūšu ziedi	150— 175
„ Spiraeae ulmariae	—	Vīgriezes ziedi	100— 120

Drogu nosaukumi			Cena par kilogramu santīmos
Latiniskie		Latviskie	
Flores Tanaceti	—	Biškrēslīņu ziedi	100— 120
„ Tiliae c. bracteis un s. bracteis	—	Liepu ziedi ar pieziedlapiņām	150— 170
„ Trifolii albi	—	Baltā kalnu āboliņa ziedi	150— 175
„ Verbasci	—	Deviņvīru spēka ziedi	550— 600
„ Violae tricolor	—	Atraitnīšu ziedi	900—1000
Folia Althaea	—	Kokrožu, alteju lapas	90— 100
„ Belladonnae	—	Vilkogu lapas	200— 230
„ Betulae	—	Bērzu lapas	45— 50
„ Borraginis	—	Gurķeņu lapas	90— 105
„ Digitalis	—	Uzpirksteņu lapas	160— 180
„ Farfarae	—	Mālļēpeņu, lēpju lapas	70— 80
„ Hyoscyami	—	Driģeņu lapas	160— 180
„ Malvae	—	Kaulrožu, malvas lapas	90— 100
„ Melissae	—	Bišmētru, melissas lapas	260— 280
„ Menthae crisp.	—	Krūzmētru lapas	260— 280
„ Menthae pip.	—	Piparmētru lapas	250— 290
„ Myrtilli	—	Melleņu lapas	90— 100
„ Rubi idaei	—	Aveņu lapas (meža)	70— 80
„ Rubi fruticosi	—	Kazeņu, cūceņu (Vidz.) lapas	80— 100
„ Salviae	—	Salvijas lapas	180— 210
„ Stramonii	—	Velnabola lapas	120— 140
„ Trifolii fibr.	—	Puplakšu, trijlapiņu lapas	60— 75
„ Uvae ursi	—	Mieteņu, smilteņu lapas	60— 70
Fructus Cynosbati	—	Mežu rožu augļi, bez sēklām	300— 350
„ Juniperi	—	Paegļu ogas (melnās)	75— 80
„ Myrtilli sicc.	—	Melleņu ogas (žāvētas)	240— 260
„ Rubi idaei sicc.	—	Aveņu ogas , žāvētas (meža)	380— 400
Fucus Vesiculosus	—	Pūšļa fūks, jūras aļģes	90— 100
Gemmae Betulae	—	Bērzu pumpuri	280— 300
„ Populi	—	Papeļu pumpuri	150— 160
„ Pini	—	Priežu pumpuri	90— 100
Herba Abrotani	—	Dievkociņu laksti	140— 150
„ Absinthii	—	Vērmeļu laksti	50— 60
„ Aconiti Napelli	—	Kurpīšu laksti	120— 130
„ Agrimoniae	—	Ancīšu laksti	110— 120
„ Alchemillae	—	Rasas podiņu laksti	100— 120
„ Anserinae	—	Plūkšņu lapu platkājiņu laksti	100— 130
„ Artemisiae	—	Parasto vībotņu laksti	40— 50
„ Basilici	—	Basiliku laksti	120— 150
„ Bidentis tripart.	—	Nokarus sunīšu laksti	90— 100
„ Bursae pastoris	—	Plikstiņu laksti	50— 60
„ Cardui benedicti	—	Benedikta dadžu laksti	80— 90
„ Centaurii minoris	—	Augstiņu, sirdszāļu laksti	180— 200
„ Chelidonii	—	Struteņu laksti, žāvēti	90— 100
„ Chenopodii	—	Smaržīgo balanžu laksti	120— 140
„ Dracunculi	—	Estragonu laksti	200— 250
„ Equiseti arvens.	—	Lauku skostu laksti	60— 70
„ Equiseti major	—	Ziemas skostu laksti, ašķi	70— 80
„ Fumariae	—	Mātzāles, dūmeņu laksti	110— 125
„ Hederae terristris	—	Ūdreņu, sētlēžiņu laksti	100— 120
„ Hepaticae	—	Zilo vizbulīšu laksti	100— 120
„ Herniariae	—	Kailās trūkumzāles laksti	120— 130
„ Hyperici	—	Caurumoto asinszāļu laksti	70— 80
„ Hyssopi	—	Izapeņu laksti	50— 60
„ Jaceae	—	Dzeltēno atraitnīšu laksti	90— 100
„ Leonuri	—	Māteru laksti	180— 200
„ Levistici	—	Lupstāju laksti	50— 60
„ Linariae	—	Parasto virceļu, liniņu laksti	70— 80
„ Majoranae	—	Majorāns	220— 250
„ Marrubii	—	Marubiju laksti	150— 170
„ Millefolii	—	Pelašķu lakstu lapiņas	90— 100
„ „	—	Pelašķu laksti ar ziediem (ziedēšanas sākumā)	60— 70
„ Meliloti	—	Dzeltenā ceļamoliņa laksti	80— 90
„ Origani	—	Raudeņu laksti	60— 70

Drogu nosaukumi			Cena par kilogramu santimos
Latiniskie		Latviskie	
Herba Parnassiae	—	Atāleņu laksti	85— 100
„ Plantaginis major	—	Lielo ceļmalīšu laksti	70— 80
„ Plantaginis lanc.	—	Smailo ceļmalīšu laksti	100— 110
„ Polygalae amar.	—	Ziepenītes laksti	250— 300
„ Polygoni avic.	—	Mauriņa sūreņu, putnu mauriņa, laksti	50— 60
„ Polygoni hydropip.	—	Sūreņu laksti	80— 90
„ Polypodii	—	Saldās papardes laksti	90— 100
„ Pulmonariae	—	Parasto lakāču laksti	130— 140
„ Pulsatillae	—	Salakpuķes, vilku tabakas, laksti	90— 100
„ Rutae	—	Rūtas lapas	150— 170
„ Saxifragae	—	Cūkpiparu laksti	100— 110
„ Scrophulariae	—	Cūknātru, cūktabakas, laksti	120— 130
„ Serpylli	—	Vecvīra bārdiņas laksti	80— 90
„ Spiraeae ulmar.	—	Vīgriezes laksti	60— 70
„ Tanaceti	—	Biškrēsliņa laksti	50— 60
„ Thymi (vulg.)	—	Timiana laksti	150— 170
„ Urticae	—	Nātras laksti	60— 70
„ Verbenae	—	Aptiekas verbēnu laksti	100— 110
„ Veronicae	—	Veronikas laksti	100— 120
„ Violae tricolor	—	Atraitnīšu laksti	100— 120
„ Virgaureae	—	Parastās zeltgalvītes laksti	50— 60
Lichen Islandicus	—	Islandes sūnas — ķērpji	50— 60
Lycopodium	—	Staipekļu sporas	400— 450
Radix Althaeae	—	Kokrozes, altejas saknes	200— 210
„ Angelicae	—	Zirdzenes, lāčstobra saknes	180— 200
„ Artemisiae	—	Parasto vībotņu saknes	70— 80
„ Bardanae	—	Līpdadžu saknes	100— 110
„ Bistortae	—	Zalšu sūreņu saknes	90— 100
„ Consolidae	—	Tauksakņu saknes	130— 150
„ Enulae	—	Alanta saknes	130— 150
„ Levistici	—	Lupstāju saknes	120— 140
„ Ononidis	—	Blakteņu, vēršāboliņa saknes	130— 150
„ Pimpinellae	—	Noragu saknes	170— 190
„ Polygalae amarae	—	Ziepenīšu saknes	400— 450
„ Sambuci nigr.	—	Plūšu saknes	80— 100
„ Saponariae	—	Ziepeņu, dārza ziepeņu saknes	150— 200
„ Scrophulariae	—	Cūknātru, cūku tabakas saknes	110— 120
„ Taraxaci	—	Cūkpieņu saknes	90— 100
„ Valerianae	—	Baldriāņu saknes	100— 120
„ Veratri alb.	—	Veratru saknes	120— 150
Rhizoma Calami	—	Kalmju apakšzemes stumbri, nemizoti	40— 45
„ „ mundat	—	Kalmju apakšzemes stumbri, mizoti	75— 80
„ Filicis maris	—	Cērmjpapardes apakšzemes stumbri	90— 100
„ Graminis	—	Vārpatu apakšzemes stumbri	70— 90
„ Polypodii	—	Saldo paparžu apakšzemes stumbri	180— 200
„ Rhei	—	Aptieku rabarbera apakšzemes stumbri	400— 450
„ Tormentillae	—	Retēju apakšzemes stumbri	90— 100
Secale cornutum	—	Melnie rudzu graudi	650— 700
Semen Stramonii	—	Velnābolu sēklas	45— 50
Spongia fluviatilis	—	Saldūdens sūkļi, miroņu pirksti	550— 600
Stipites Dulcamarae	—	Bebrkārkliņu kātiņi	70— 80
Tubera Aconiti	—	Kurpīšu gumi	150— 180
„ Salep.	—	Dzegužpuķes gumi	900—1000
Viscum alb.	—	Āmuļi	180— 200
Fructus Capsici	—	Turkpipari	380— 420
„ Carvi	—	Ķimenes	80— 100
„ Coriandri	—	Koriandrs	70— 80
„ Foeniculi	—	Fenchels	250— 300
Semen Papaveris	—	Magoņu sēklas, (tikai melnās, zilās un baltās)	70— 90
„ Sinapis alba L.	—	Sinepes baltās	40— 45
„ „ nigr. (Brassica Juncea Cass.	—	Sinepes melnās (Sareptas)	60— 70
„ „ (Brassica nigr. L. Koch)	—	Sinepes melnās	70— 80

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa

L. Audze gr. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (LLK gr. sp nomnieks) 2780 Šis numurs iespiests 24.000 eks.

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika

Rīgā, Tērbatas ielā 78, tālr. 92227

NOLIKTAVA:
Tērbatas ielā 24, tālr. 27629

Pastāvīgi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes

Apavu nams „ALMA"

Rīgā, Kr. Barona ielā 15

A. J. Kauliņa bērnu drēbju tirgotava

Rīgā, Gaiziņa ielā № 4, pie Centrāltirgus. Tālr. 29722. Privātdz. **Lāčplēša ielā № 70, dz. 1. Tālr. 21541.**
Pastā tekošs rēķins № 11217.

Laipni piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus, mazpulku un tautas tērpus u. c. **pašu darbnīcā pagatavotus.**

Laipna apkalpošana. Glīts darbs. Skolām un palīdzības sabiedrībām **viszemākās cenas.**

Lopbarībai piedāvājam

KUKURŪZU

kuŗas stērķeļvērtība apm. divreiz augstāka kā klijām (kukurūza 81 %, klijas 46%). Kukurūza dara sviestu mīkstu

Latvijas Piensaimniecības Centrālā Savienība **Rīgā, Dzirnavu ielā 91**

ZEMKOPJI!

ŽURKAS un PELES nodara Jums LIELU POSTU! Iznīciniet tās:

Žurkas — ar **ZELIO** pastu
Peles — ar **ZELIO** graudiem

Dabūjami: LLK augu aizsardzības līdzekļu apgādā, Centr. Sav. „KONZUMS", drogu veikalos u. t. t.

SACENSĪBA MAZPULKIEM

Griežam godājamo mazpulku vadītāju vērību, ka, saziņā ar LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļu, rīkojam sacensību mazpulkiem

Šim nolūkam katram mazpulkam izsūtīsim bez maksas apmēram 15 maisiņus kaļķa salpetra pa 1 kg katrā. Saskaņā ar katram maisiņam pievienoto pamācību, ierīkojami vienkārši izmēģinājumi, kam jānoskaidro jautājums:

Vai, mēslojot ar kaļķa salpetri IG, samazinas ražošanas pašizmaksa un kādā mērā ?

Par pareizākām atbildēm izsniegsim **divdesmit godalgas:**

1 godalga	—	Ls 150.—
1 godalga	—	Ls 100.—
4 godalgas	—	Ls 75.—
4 godalgas	—	Ls 50.—
10 godalgas	—	Ls 25.—
K o p ā		**20 godalgas par Ls 1.000.—**

Godalgas, saskaņā ar attiecīgā vaditāja vēlēšanos un ar LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas vaditāja piekrišanu, izsniegs n a u d ā v a i m a n t ā s

Sīkāki par sacensības noteikumiem ziņosim katram mazpulka vaditājam atsevišķā paziņojumā. Ja viens otrs mazpulka vaditājs līdz š. g. 1. martam mūsu paziņojumu nebūtu saņēmis, tad laipni lūdzam mums to t ū l i t p a z i ņ o t

Akciju sabiedrības „I. G. FARBENINDUSTRIE"
BIROJS **„SLĀPEKLIS"** Rīgā, Kalpaka bulvāri 2
Talrunis 3 2 7 1 9